

Cesta dokonalosti.

DUCHOVNÉ CVIČENIA.

DEA SV. IGNÁCA Z LOJOLY.

FERDINAND GREGOROVICH,
kňaz biskupstva baň-bystrického.

NÁKLADOM SPOLKU SV. VOJTECHA.

TRETIE OPRAVENÉ VYDANIE.

S POVOLENÍM CIRKEVNEJ VRCHNOSTI.

TRNAVA 1924.

Predmluva.

Ako hodiny, chceme-li, aby nám dobre išly, z času na čas musíme nafaľovať, ba tu i tu aj dať vyčistiť; tak, chceme-li dosiahnuť večné blahoslavenstvo, — potrebné je, aby sme si z času na čas natiahli duchovné hodinky, to jest; svedomie, rozum, myseľ, slovom: vlastnosti duše usporiadali a dľa možnosti očistili, čo sa stáva vo svätom rozjímaní a v duchovnom cvičení.

Ako hodinky majú sa natiahnuť každý deň, aby išly, tak verný kresťan aspoň krátkym rozjímaním ozbrojí sa každý deň, aby mohol odporovať tým mnohonásobným nepriateľom, ktorí mu kladú úklady.

Ako hodiny, keď zapadnú prachom, musia byť očistené a vyčistené, aby ďalej mohli sa upotrebiť; tak aj duša, keď

prachom všedných hriechov, ba snáď hnusným blatom smrteľných hriechov je zašpinená, aby nemusela večne zahynúť, musí byť vo sviatosti pokánia obmytá; čo aby sa dokonale previedlo, a nielen z obyčaje, ako to bohužiaľ, mnohí činia, potrebné je takzvané sväté duchovné cvičenie, v ktorom duša do hriešneho spánku zamorená, precitne a dozaista, jestli len sama dobrovoľne nechce zahynúť, bude sa usilovať zanechať nebezpečný stav vlažnosti a navrátiť sa na cestu dokonalosti.

Ale pokiaľ sväté rozjímanie a sväté cvičenie duchovné nie je ľahká vec, a k tomu mnohí sú ani nie v stave sami od seba rozjímať, sv. Ignác z Lojola, milosťou Božou osvietený, zostavil také sv. rozjímanie a duchovné cvičenie, dľa ktorého chcem aj ja zostaviť dielko toto k väčšej cti a sláve Božej a k prospechu tých nábožných duší, ktoré chcú sa sdokonaľiť samy, nemajúc príležitosti zúčastniť sa na svätých misiách. Nežiadam žiadnu inú odmenu, nežli tú, aby skrze dielko toto čím viac duší bolo privedených k večnému spaseniu.

Tebe, o najsladšie Srdce Ježišovo

a nepoškvrnené srdce Panny Marie, a
vám všetci anjelia strážcovia a patrónovia tých, ktorí budú čítať túto prácu
moju, venujem ju ja

nehodný služobník

Ferdinand.

Spôsob užitočného rozjímania.

Rozjímanie je cvičenie duchovné, ktorým rozvažujeme nejakú pravdu, aby tak rozum náš ju pochopil a vôľa naša bola k tomu pohnutá, žeby sme dľa poznanej pravdy usporiadali si život.

Rozjímanie tedy je cvičenie troch duševných vlastností. Pamäť vníma zjavenú pravdu. Totižto: Kto niečo hovoril alebo činil, čo — kde — ako — kedy?

Rozum skúma predloženú pravdu, aby ju pochopil; uvádza dôvody, mocou ktorých presvedčuje sa o pravde.

Vôľa týmito dôvodmi pohnutá vzbudí v duši city a odhodlá sa tak usporiadať život, aby bol zaslúžilý pre večnosť.

Rozjímanie pozostáva zo šiestich otázok :

1. O akejže látke budem rozjímať?
(Cvičenie pamäti.)

2. Čo si mám zvlášte rozvažovať, aké pravidlo si vezmem pre terajší a budúci život?

3. Aké pohnútky mám k tomu, aby si dľa tejto poznanej pravdy usporiadal život? Ak počestné spravodlivé, užitočné, ľahké a potrebné je pre mňa tak a nie inak konať? (Cvičenie rozumu.)

4. Ako že som nasledoval posaváď túto pravdu?

5. Čo mám činiť napozatým, aby som sväte žil a život večný dosiahol? (Cvičenie vôle.)

6. Ktoré prekážky mám odstrániť a ktoré prostriedky mám upotrebiť? (To je ovocie rozjímania).

Modlitba prípravná.

Príjď, o Duchu svätý, zaujmi veriacim svojim srdcia, a zápaľ v nich oheň lásky svojej.

Vyšli Ducha svojho a znovu utvoria sa.
A obnovíš tvár zeme.

Modlime sa.

Bože, ktorý si vyučil veriacim srdcia osvietením Ducha svätého, daj nám porozumeť v tomže Duchu veciam pravým a vždycky radovať sa z Jeho potešovania. Skrze Krista, Pána nášho. Amen.

Upozornenie.

Jednotlivé rozjímanie má sa odbaviť vtedy, keď kto má najpríhodnejší čas k tomu ráno alebo aj večer, keď sa môže utiahnuť do samoty, aby nebol mýlený. Jestli by však, kto mal to šťastie, žeby mohol duchovné cvičenie odbavovať, pre toho udávam denný poriadok, ktorý sa má na vlas zachovať, jestli chceme mať hojný úžitok z duchovného cvičenia.

Denný poriadok počas svätých cvičení.

Predpol. o	$\frac{1}{5}$ 5.	vstávanie — naj-
šie modlitby.
O	5.	rozjímanie za hodinu
a prehľad rozjímania.
O	$\frac{1}{2}$ 7.	svätá omša, snie-
danie, duchovné čítanie

- Predpol. o z Tomáša Kemp. Čas slobodný. Naznačovanie vnuknutí Božích, alebo príprava, k sv. spovedi.
- O 8. odriekanie žalmov. — Hodinky.
- O $\frac{3}{4}$ 9. príprava k I. rozjímaniu.
- O 9. rozjímanie II., prehľad, návšteva prev. Sviateosti oltárnej. Čítanie z Tomáša Kemp. určenej hlavy.
- O $\frac{1}{2}$ 11. čas slobodný.
- O $\frac{3}{4}$ 12. skúmanie sa, ako vykonávame sv. cvičenie.
- O 12. obed. Slobodný čas, navštívenie preveleb. Sviateosti olt. Litánie o najsv. mene Ježiš.
-

Popoludní o $\frac{1}{2}$ 2. rozvažovanie alebo rozjímanie za hodinu, navštívenie prev. Sviateosti oltárnej.

- Popoludní o $\frac{3}{4}$ 3. duchovné čítanie.
 O 3. nešpory, potom slobodný čas.
 O 4. nočné žalmy a chválospevy.
 O $\frac{3}{4}$ 5. príprava pre rozjímanie.
 O 5. rozjímanie, prehľad, navštívenie prevelebnej Sviatosti olt.
 O $\frac{1}{2}$ 7. čítanie z Tomáša Kemp. určenej hlavy.
 O 7. večera, čas slobodný, ruženec.
 O $\frac{1}{4}$ 9. Litánie loret.
 O $\frac{1}{2}$ 9. príprava rozjímania na budúci deň.
 O $\frac{3}{4}$ 9. všeobecné spytovanie svedomia a večernajšia modlitba.
 O 9. odpočinók.

Predmluva

chystajúcim sa k svätým cvičeniam

„Podte do samoty a odpočinite si trošku.“ Sv. Marek 6. 31. Učedníci,

vyslaní od Božského Majstra do práce, pre ktorú ich vyvolil, s veselosťou sa navrátili, pretože mali veľké požehnanie, ktoré hojným ovocím ovenčilo prácu ich. Teraz Ježiš ich volá od samoty a vedie ich na púšť; rozkáže im, aby si trochu odpočinuli.

Nielen preto rozkázal im Pán, aby si odpočinuli, aby tak nadobudli sily tela, lež zvlášte preto, aby nadobudli duchovných síl a nových milostí Ducha svätého. Chce totižto Božský Učiteľ ich uviesť do samoty, aby im tam k srdcu hovoril, rozum im osvietil a tak ich tým dokonalejšími pracovníkmi učinil vo vinici svojej. Aj týchto svätých cvičení, ktoré Duchom svätým vedení začíname, cieľom je, aby sme si od každodenných prác odpočinuli, slovo Pána k srdcu nášmu mluviace počuli, duchom sa obnovili a nové sily duchovné, k práci potrebné, si nadobudli. Tak Mojžiš, keď mal obdržať napísané príkazy Božie, na vrch, do samoty sa odobral, aby sa tam s Bohom shováral. Sám Božský Spasiteľ, keď mal začať verejné účinkovanie, skrze Ducha svätého bol uvedený na púšť. Apoštolovia na rozkaz Pána

v jednom stánku shromaždení očakávali príchod Ducha svätého, kde jednomyseľne s Mariou Pannou, Matkou Ježišovou, v modlitbe soľtrvávali.

Aby sme však hojného ovocia si mohli nadobudnúť zo svätých cvičení, dľa poznámok svätého Ignáca rozlúštíme nasledujúce tri otázky:

I. Čo sú sväté cvičenia a čo je ich cieľom?

II. Aké ovocie donášajú tieto cvičenia?

III. Ako ich máme konať a ako máme byť prichystaní.

I.

Ako pohyby tela, hoci ktoré: ísť, bežať, prechádzať sa sú telocvikom, tak pod duchovným cvičením rozumieme všetky tie spôsoby, skrze ktoré sa vlastnosti ducha: obrazotvornosť, pamäť, rozum, vôľa cvičia. Tak teda hocijaký spôsob spýťovania svedomia, rozjímania, rozvažovania, modlenia myslou alebo slovom, ako tiež hoci ktoré iné zamestnanie duchovné, toto všetko jedným slovom menujeme: duchovným cvičením.

Svätý Ignác vytkol duchovnému cvičeniu trojaký cieľ:

1. Aby sme sa odhodlali zničiť v sebe zlé žiadosti.

2. Zničiac ich, aby sme poznali vôľu Božiu, dľa ktorej máme si usporiadať život tak, aby sme boli dokonalí.

3. Aby sme obsiahli milosť Božiu k tomu, žeby sme mohli vo všetkom vyplniť vôľu Božiu a tak spasení boli.

Tento trojaký cieľ zodpovedá trojakej ceste duchovného cvičenia, ktorá dľa učenia sv. Ignáca má sa konať štyri týždne.

Zničenie v sebe zlých žiadostí a očistenie sa od každého hriechu menuje sa cesta očisťovania.

Hľadanie a vynájdenie vôle Božej, aby sme poznali, čo máme činiť, je cesta osvietenia.

Vo všetkých okolnostiach poznánú vôľu Božiu vyplniť, aby sme sa Bohu ľúbili a v láske s ním sa spojili, je cesta spojenia sa s Bohom.

II.

Ovocie, ktoré duchovné cvičenia donášajú, jestli len my sami nejaké pre-

kážky nečiníme, je veľmi spásonosné: Sám Boh uvádza dušu našu do samoty, aby nám tak k srdcu hovoril a svojou láskou ho rozpálil, a) Sošle na nás svetlo svoje, ktoré rozoženie v nás všetku tmu; ktorým svetlom osvietení poznáme cieľ, pre ktorý sme stvorení a ktorý je výlučne Boh a večné naše spasenie; poznáme krásu ctnosti a ohavnosť hriechu, márnosť zemských rožkoší a vynájdem prostriedky k dosiahnutiu života večného.

b) Mimo toho osvietenia Boh udelí nám štedro poklady milosti svojej, s ktorými vôľa naša posilnená odhodlá sa upotrebiť poznané prostriedky spasenia, skrze čo aj najzatvrdilejší hriešnik sa môže obrátiť,

Často sa stáva, že mnohý hriešnik, keď sa už veľmi ponoril do hriechu, pohŕda Bohom a všetkými prostriedkami spasenia. Lež taký presvedčuje sa o tom, že niet pokoja u bezbožného; a preto zahorí túžbou po tom, aby čím skorej mohol najst' ztratený pokoj.

V týchto duchovných cvičeniach povstane mu nové svetlo: „Hriešnik uvidí a pozná, ak zlé a trpké je, zanechaf

Boha a Pána svojho.“ Povstane v ňom spásonosný strach pred súdom Božím; zahanbenie sa a sošklivenie si spáchaných hriechov; z hlbokosti volá k Pánu a kajúcne vyznáva: „Tebe samému som zhrešil a v prítomnosti tvojej som zlé činil.“

Touto milosťou Božou pohnutý kajúcny hriešnik pristupuje k námesníkovi Božiemu, odkryje rany duše svojej; zreteľne a úplne vyzná hriechy svoje z celého života svojho, aj tie, nad ktorými ešte posavád nemal žiadnej ľútosti a ktoré svätokrádežne zamlčoval.

Čuje a prijíma rozhrešenie: „Ja ťa rozhrešujem od hriechov tvojich.“ V tom okamihu cíti hriešnik, ako sa trhajú sväzky hriešne v ňom, svedomie jeho je od ťarchy hriechu oslobodené, a slzy kajúcnosti uľavujú duši jeho. Teraz už oslavuje milosrdenstvo Pánovo, že nebol posavád zničený.

III.

Aby sme však v duchovnom cvičení mohli dosiahnuť toto hojné ovocie, potrebné je, aby sme tak vnútorne, ako aj zovnútorne boli naň prichystaní.

Príprava vnútorná je žiadosť a túžba po dokonalosti a osvietení od Boha, ktorého o pomoc vrúčne prosíme: „Daj mi poznať koniec môj, o Pane, a pouč ma o tom, čo mi ešte schádza.“

Neufahujme sa od duchovných cvičení pre chýr ľudský; ale sa ich ani nebojme, lebo nič trpkého v sebe nemajú. Veľkodušne sa odhodlajme začať sväté cvičenia, obetujúc Bohu všetku svoju slobodu a vôľu. Pred modlitbou chystajme si srdcia. Príprava vnútorná je: Dokonalé zachovávanie poriadku denného. Svätá mlčanlivosť, ktorú vždy a všade máme zachovať. Máme obcovať výlučne s Bohom a nie s ľuďmi.

Predsavzatie nie mnohé, ale primerané stavu svojmu máme činiť a ho hneď i do života uviesť.

Nič nemáme robiť, písať, čítať takého, čo by nemalo pohľad na sväté cvičenie. — Nehľadme tu nadobudnúť si nejakú vedomosť, lež celú svoju vôľu venujme výlučne službe Božej a spaseniu svojmu.

Cieľ a ovocie prvého týždňa duch. cvičení.

Cesta očisťovania.

Cieľ prvého týždňa, ktorý je základom ostatných, je ten, aby človek dokonale poznal svoj cieľ, pre ktorý je od Boha stvorený; aby silne predseba si vzal odstrániť všetko, čo ho v dosiahnutí cieľa tohoto hatí. Ďalej, aby sa stal celkom. chladnokrvným oproti všetkým veciam, žeby mu v tomto úmysli neboly na prekážku. Má sa odhodlať vo všetkých veciach hľadať výlučne Boha a zaoberať sa s tým, čo ho napomáha v dosiahnutí cieľa jeho; slovom: má v sebe zničiť hriešne náruživosti, hľadať vôľu Božiu, a keď ju pozná, má ju svedomite plniť.

Opravdivou ľútosťou nad hriechami svojimi a dokonalou spoveďou má sa očistiť od hriechov, čo aby dokonale mohol vykonať, má sa všemožne presvedčiť o hnusote hriechu a poznať svoj poľutovania hodný stav, do ktorého sa uvrhol, keď sa od Boha odvrátil.

Prísne má si vypestovať svedomite, aby vedel udať počet a poznal ťažkosť

hriechov svojich, žeby poznal ich žriedla, ako nadožíval stvorené veci, a konečne aby sa naučil, ako má plniť napozatým povinnosti stavu svojho, modliť sa a k sviatostiam pristupovať.

Nasledujúce veci má prísne zachovávať:

1. Chrániť sa každej myšlienky, radosť spôsobujúcej.

2. Čím menšie svetlo mať cez deň v izbe.

3. Skutky pokánia za hriechy svoje cez deň konať.

Cieľ a ovocie druhého týždňa.

Cesta osvietenia.

Keď človek už dokonale poznal, ak ďaleko sa od cieľa svojho vzdialil; a keď sa už od farchy hriechu oslobodil, má silne sa odhodlať zničiť v sebe všetky hriešné náruživosti, aby sa tak celkom k Bohu a Pánu svojmu navrátil; potrebné je, aby bol osvietený k tomu, žeby mohol hľadať a vynájsť vôľu Božiu, čo má totižto napozatým robiť; i aby nadobudol sily plniť vôľu Božiu.

Zrak svoj má obrátiť na Ježiša Krista, ktorý je cesta, život a pravda, aby dľa príkladu, ktorý mu Kristus Pán dal, život svoj usporiadal a tak skrze Ježiša Krista k Otcu nebeskému prišiel.

Má dokonale poznať, čo učedelník Ježiša Krista, svoje určenie; má sa povýšiť nad chladnokrvnosť a ľahostajnosť, a tie veci má si zamilovať, ktoré miloval Ježiš Kristus, totižto: dobrovoľnú chudobu a uponižovanie od sveta, pokoru.

To isté má zachovávať prísne, čo zachovával v prvom týždni, ale zvlášte:

1. Veľkodušne nech podujme sväté cvičenie aj toho týždňa a smele nasleduje Ježiša Krista, ktorý mu chce byť vodcom.

2. Ráno, keď sa prebudí, hneď si má pomyslieť na predmet rozjímania, túžbou naplnený po tom, aby mohol poznať tajomstvo vtelenia Syna Božieho — a následkom toho, aby zahorel láskou k svojmu Spasiteľovi.

Rozjímania tohoto druhého týždňa majú podobu rozvažovania. Prvá predohra rozjímania pozostáva z krátkeho dejepisu.

Kým rozvažovanie trvá, ustavične máme mať pred očima:

1. Osoby a všetko, čo dobrého alebo zlého ony učinily.
2. Ich reči, city a myšlienky.
3. Skutky, či chválitebné, či karhania hodné.

V každom bode obracajme na seba a usilujme sa nadobudnúť si duchovného úžitku.

Cieľ a ovocie tretieho týždňa.

Cesta osvietenia v škole krížovej.

Cieľ tretieho týždňa je ten, aby sme sa posilnili v tom úmysli a predsavzatí, že chceme začať nový život tak, aby sme sa dokonale s Bohom spojili a vo všetkom jeho svätú vôľu plnili.

Ponevác ale tí, ktorí chcú v Kristu nábožne žiť, povinní sú nasledovať ho i v nesení kríža; preto tie krásne príklady, ktoré nám Ježiš Kristus vo svojom učení zanechal, budú predmetom rozjímania tohoto týždňa.

Predohra I. Krátky dejepis nejakej udalosti.

Predohra II. Predstavenie miesta, kde trpel Ježiš.

Predohra III. Ponížená modlitba o to, aby sme mohli spolu s Ježišom Kristom pocítiť bolesti a vylievať slzy nad tým, že sme hriechami svojimi zapríčili Ježišu Kristu toľké muky.

Rozvažovanie nasledovne sa vykoná:

I. Predstavíme si osoby; II. čujeme ich reči; III. vidíme ich skutky.

V každom bode máme si sbierať nasledujúce ovocie: Útrpnosť, slzy pokánia, bolesť nad spáchanými hriechami a skrúšenosť srdca.

Pridajú sa ešte tri body, ktorými o umučení Ježiša Krista rozjímajúci preniknutý má byť tak, aby dosiahol tretí stupeň poníženosti.

Bod IV. Predstavíme si; Čo Ježiš v ľudskom tele dobrovoľne trpel, obetujúc zdravie svoje a život svoj za nás.

Obetoval svoju česť a všetky svoje radosti; slušné je, aby ten kto rozjíma, pohnutý bol k súcitu, zármutku a plaču.

Bod V. Obetoval sa, pretože sám chcel. Božstvo jeho ukrýva sa, aby tak ľudská príroda tým bolestnejšie mohla

trpeť. Nepriateľov svojich, keby bol chcel, mohol zničiť, a to neurobil.

Bod VI. Zvlášťne si predstavím, že to všetko za mňa nehodného hriešnika trpel.

Z toho sa poučím, čo aj ja mám z lásky k Bohu činiť!

Cieľ a ovocie štvrtého týždňa.

Cesta spojenia.

Očistiť sa od hnusoty hriechov a zničiť v sebe zlé náruživosti, silne sa odhodlala duša výlučne Bohu slúžiť, a preto chce nasledovať príklad Ježiša Krista, chce sa mu stať podobnou v nasledovaní svätej chudoby, uponíženia seba a v nosení kríža. Teraz v tomto štvrtom týždni má sa usilovať s Bohom dokonalou láskou sa spojiť a v sebe túžbu po dušnom spasení vzbudiť. Predmetom rozjímania bude oslávený život Ježiša Krista.

Predohry ako v druhom týždni. I. Osoby. II. Slová. III. Skutky.

Bod IV. Zvlášte rozjímam o tom, ako Božstvo Ježišovo, ktoré počas umu-

čenia sa skrylo, teraz sa zas na javo dáva a moc svoju dokazuje, vzkriesiac ho z mŕtvych a mnohé divy tvoriac.

Bod V. Vidím, ako Ježiš po zmŕtvýchvstaní svojom je oslávený, ako pospiecha k učedelníkom, aby ich potešil. Apoštolovia ale dľa toho, ako ho milovali, tak sa zúčastňujú na radosti a potešení tom, ktoré im Ježiš Kristus pri-chystal.

Tak aj my budeme v tej viere učastní toho potešenia, v akej miere budeme nasledovať Ježiša Krista v švätej chudobe, v zaprení seba samých a nesení kríža.

Kým týždeň tento trvá, myšlienky naše majú byť také, aby v nás spôso-bovaly radosť duchovnú.

Modlitba prípravná,

ktorú máme sa pomodliť pred každým rozjímaním.

Najláskavejší Bože, ktorý si mi udelil túto hodinu k rozjímaniu, aby som ťa oslavoval a tebe prítomnému tu sa klaňal; s poníženosťou prosím ťa o mi-

losť, aby ňou napomôžený mohol vynaložiť ku tvojej cti a sláve všetky sily duše svojej a nadobudnúť si z tohto rozjímania úžitok. Amen.

Svätá Maria, Matko Božia, Sv. Jozefe, aj všetci svätí patrónovia moji, ktorých dnes zvlášte ctím (M. M.), orodujte za mňa!

Modlitba rozjímania.

Dušo Kristova posväť ma!
 Telo Kristovo spas ma!
 Krv Kristova napoj ma!
 Vodo z boku Kristovho obmy ma!
 Umučenie Kristovo posilni ma!
 O dobrý Ježišu vyslyš ma!
 Do rán svojich skry ma!
 Nedaj mi odlúčiť sa od teba!
 Od nepriateľa pekelného zachraňuj ma!
 V hodinu smrti mojej volaj ma!
 A daj mi dostať sa k tebe,
 Aby so svätými tvojimi chválil ťa
 Na veky vekov. Amen.

Príjmi, o Pane, všetku moju slobodu; príjmi moju pamäť, rozum a vôľu. Čokoľvek mám, čo si mi len dal: to ti všetko navraciam a k riadeniu tvojej vôli obnovujem. — Lásku tvoju jedine a milosť tvoju mi udel a dosť budem bohatým, iné si ani nežiadam.

Strážca a otče panenstva, sv. Jozefe, ktorého vernej stráži sama nevinnosť, Kristus Ježiš a Panna panien, Maria, odovzdaní boli; teba skrze tento dvojnásobný najľúbeznejší poklad, Ježiša a Mariu prosím, abys ma od všetkej nečistoty ochránil a vyprosil mi tú milosť, že aby som čistým srdcom a nepoškvrneným telom Ježišu a Marii Panne slúžil. Amen.

Rozhovor,

ktorý sa má stať pri konci rozjímania.

Dľa rozličnosti látky rozjímania, aj rozhovor je rozličný. Tak na pr. pri rozjímaní o vtelení Syna Božieho, pomyslí si, či mám hovoriť s tromi božskými osobami, alebo či len k novonarodenému, či k Matke Pána nášho?

Prosíť si budem milosť, aby som mohol byť nasledovníkom Ježiša Krista.

Rozhovor tento nebýva nejaký vybraný v slovách; lež z dôverného a prostého srdca pochádzajúci; ako hovorí syn k otcovi, sluha k pánovi priateľ k priateľovi, nemocný k lekárovi, dlžník ku veriteľovi svojmu.

Rozhovory bývajú tri.

V prvom obraciame sa k najblaho-slavenejšej Matke a Panne našej, prosiac ju v poníženosti, aby za nás u Syna svojho orodovala a nám potrebnú milosť vyprosila.

Na príklad v rozjímaní o zlosti hriechu.

I. Vnútorne poznanie hriechov našich a ich ošklivosť.

II. Uznanie usporiadanie činov našich a obrátenie sa.

III. Poznanie sveta a jeho márnosti odľahovanie sa od svetských záležitostí.

Tu sa pomodli Zdravas Maria.

V druhom rozhovore utiekame sa k Ježišu Kristu, prosiac ho v poníženosti srdca, aby nám dar tých troch milostí u Otca svojho vyprostredkoval.

Odbaví sa modlitba „Dušo Kristova.“

V treťom rozhovore pristúpime v poníženosti k Otcu nebeskému, prosiac ho, aby pre zásluhy Ježiša Krista a prímluvu Marie Panny udelil nám tie milosti.

Otče náš . . .

Prehľad rozjímania.

Po dokonanom rozjímaní urobíme si prehľad, to jest preskúmame sa, ako sme rozjíмали. Ak sa nám podarilo rozjímanie, ďakujeme Bohu. Ak ale nepodarilo sa, ľutujeme nad nevernosťou svojou a hľadáme príčinu.

Zodpovedme si nasledujúce doby:

1. Ako sme sa chystali pred modlitbou? Či sme mysleli na prítomnosť Boha? Či sme predohry vykonalí?

2. Ako sme cvičili svoje duševné vlastnosti: pamäť, rozum? Či sme boli suchopárni, roztržití? Prečo?

3. Či sme vôľu svoju pohýňali ku vykonávaniu príhodných skutkov? Či sme opravdivé predsebavzatie učinili?

4. Aké ovocie sme si shromaždili

z rozjímania? Aké svetlo sme obsiahli? Ktorú pravdu sme lepšie poznali?

5. Či sme pri dokončení rozjímania rozhovor svoj s Mariou Pannou, Ježišom Kristom a Otcom nebeským horlive vykonali?

6. Či sme celú hodinu svätému rozjímaniu venovali?

Jednotlivé osvietenia, ktoré sme obsiahli, ovocie, ktoré sme si nadobudli, predsebavzatia, ktoré sme si učinili, dobre je, keď si naznačíme a ne-skôr často prečítame, aby sme tak vždy k novej pobožnosti pohnutí boli.

Po čas svätých cvičení strelkové modlitby upotrebuje, čo je veľmi osožné, na príklad:

Všetko na tvoju česť obetujem, o Bože, láske moja!

Čo mám v nebi a čo hľadám iné na zemi mimo Teba, o Bože môj?!

Čo osoží človekovi, keby si aj celý svet získal, jestli by Boha obrazil a dušu svoju zatlátil?

Nebe a vládnutie Bohom prevyšuje všetko!

O, Maria, bezo škvrny počatá, primlúvaj sa za nás, k Tebe sa utiekajúcich!

Anjelu Boží, ochraňuj ma, riad' a spravuj ma!

Ježišu môj, láska moja, milujem Ťa!

Zpytovanie svedomia.

Tak všeobecné, ako aj čiastočné spytovanie svedomia pozostáva z nasledujúcich bodov:

1. Vzdávanie vďakov za dnes obiahnuté dobrodenia.

2. Prosba za osvietenie k poznaniu dnes spáchaných hriechov.

3. Preskúmanie myšlienok, slov a skutkov.

4. Ponížené odprosovanie Boha za obrazenie.

5. Predsebavzatie, že sa chceme na budúce polepšiť.

Mimo svätých cvičení čiastočne spytovanie má za predmet nejakú krehkosť alebo zlú obyčaj našu, ktorú chceme zanechať, a tejto oprofi postavenú cnosť, v ktorej sa chceme zdokonáliť.

Toto spytovanie odbáva sa tri razy cez deň.

I. Ráno silne pred seba si vezmeme, že neupadneme do zlej obyčaje svojej.

II. Okolo obedu za štvrť hod. máme rozvažovať:

a) Predstaviť si prítomného Boha a vzdávať mu vďaky.

b) Prosiť o svetlo, aby sme dokonale poznali krehkosť svoju.

c) Spočítat, koľkokrát sme dnes do tej krehkosti upadli.

d) Počet ten si naznačiť, aby sme videli, či zriedkavejšie upadáme, nežli predtým.

e) Boha odprosiť a obnoviť si pred-savzatie.

III. Podobným spôsobom vykonáme aj večer spytovanie svedomia.

Potom porovnáme deň s dňom, týždeň s týždňom a usilujeme sa, aby sme zriedkavejšie upadli, kým celkom nepríjdeme k víťazstvu nad krehkosťou svojou.

Stanovy nábožného života,
ktoré si máme počas cvičení ustáliť.

1. Ustáliť si máme denný poriadok, zodpovedajúci okolnostiam nášho života, ktorý potom svedomite nasledujeme.

2. Modlitbu, rozjímanie si zamilujme a každý deň konajme.

3. Dľa možnosti každý deň sa zúčastňujme na svätej omši a navštevujme prev. Sviatosť oltárnu.

4. Večerné spytovanie svedomia nikdy nepremeškajme a k svätej spovedi dľa možnosti každý mesiac pristupujme.

5. Každého mesiaca určíme si jeden deň k tomu, aby sme sa zotavili a dokonale preskúmali na ten spôsob, ako to udávam v nasledujúcom článku, — dľa možnosti každý rok si odbavme podobné sv. cvičenie.

6. Čítajme mravné a poučné knižky, svetárskych ale a nemravných kníh sa chráňme.

7. Mierni budme v nápoji a sväté pôsty zachovávajme.

8. Synovskou láskou ctíme si Mariu Pannu.

9. Vždy a všade dávajme všetkým dobrý príklad.

10. Vo všetkom budme poslušní Cirkvi svätej.

11. V najsvätejšom Sdrci Ježišovom chcime večne prebývať a v ňom odpočívať.

Mesačné zotavenie.

Modlitba prípravná.

Predohra I. Postavme sa pred najsvätejšiu Trojicu medzi anjelov a sv. Božích, vydať počty.

Predohra II. Prosme si svetlo, aby sme poznali dobrodenia, ktoré sme v tomto mesiaci od Boha obsiahli, a tak boli pohnutí k najväčšej láske k Bohu.

B o d I.

Rozvažujme zvlášťne dobrodenia, ktoré sme obsiahli.

Také sú: Každodenné cvičenie sa v pobožnosti; časté užívanie sv. Sviasťostí; vnútorné milosti a vnuknutia, ktoré nás ochraňujú od úpadu do ťažkých hriechov; rozmnoženie lásky k povolaniu nášmu; materinská starosť Marie Panny o nás. Preto máme väčšiu horlivosť za česť Božiu a vlastné spasenie; väčšie obľúbenie v duchovných veciach; väčšiu spokojnosť vo svätej chudobe, čistote a poslušnosti; svedomitejšie plníme povinnosti stavu svojho; vďačne nesieme kríž od Boha poslaný. Milujme dobrovoľnú chudobu a sebaza-

pieranie; lepšie prospievajme v múdrosti Božej a požehnané sú všetky práce naše.

Konečne koľkú starosť má Boh aj o časné naše potreby!

Koľké sme mali zárobky, dôchodky tohoto mesiaca? Pravda je, že nevýslovné je milosrdenstvo Božie k nám.

O preblahoslavená Panna Mária, svätí patrónovia naši, ktorých si zväšťa ctíme, M. M., oslavujte najsvätejšiu Trojicu a vďaka vzdávajte jej za tak mnohé nám udelené dobrodenia. Spolu aj vyproste nám na budúci mesiac tak hojné požehnanie, lebo bez požehnania Božieho nič nemôžeme urobiť!

B o d II.

Povážme stav svoj, či sme sa stali dokonalejšími, nežli sme boli minulého mesiaca, a preto preskúmajme sa:

1. Či sme Pána Boha zriedkavejšie obrážali a nie tak ľažko? Jestli áno, ďakujeme Bohu a prosíme, aby sme sa stali ešte dokonalejšími; jestli sme ale horší, pátrajme po príčine úpadov svojich a srdečne ľutujeme nad svojou nevernou.

2. Ohľadom na bližného: Či sme predstavených čo Kristových námestníkov si ctili a ich poslúchali. Či sme všetkých bližných ctili a milovali? Či sme hriešneho priateľstva sa chránili?

3. Ohľadom na seba samých: Či sme anjelskú čistotu nepoškvrnili pohľadom, myšlienkou, slovom, skutkom? Či sme boli mierni v jedle a nápoji? Či sme náruživosti svoje úzdili? Či sme telo svoje dovoleným spôsobom karhali? Či sme boli usilovní v každodenných prácach? Či sme na určitú hodinu vstávali zo spánku a myseľ svoju hneď k Bohu pozdvihovali? Modlitbu, rozjímanie si svedomite odbavovali? Na svätej omši pobožní bývali? Či sme pri prácach svojich mávali dobrý úmysel? Či sme nábožné knihy čítavali? Svedomie svoje či sme si každodenne spýtovali? Po dokonalej práci Bohu ďakovali?

Keď sa tak preskúmame a vidíme, že sme dokonalejší, usilujme sa ďalej pokročiť na ceste dokonalosti; lebo kto na tejto ceste nenapreduje, ten nazpät padá. Jestli sme ale stali sa horšími, silne si pred seba vezmime, že chceme sa obrátiť, a prosme Mariu Pannu a sv.

patrónov, aby nám vyprosili odpustenie hriechov a milosť tú, ktorá je nám potrebná k tak veľkej práci, aká nás v budúcom mesiaci očakáva.

Tri spôsoby modlenia.

Prvý spôsob zaoberá sa desiatimi prikázaniami Božími a smrteľnými hriechami, a cvičí tri vlastnosti duše a päť smyslov tela. Nemá žiadneho určitého vzoru, lež je to viac cvičenie duševné, skrze ktoré duša býva napomáhaná a modlitba Bohu príjemnejšou sa stáva.

1. Duch si trochu odpočíva: sadnem si alebo sa prechádzam a rozmyšľam, kam mám ísť, alebo čo mám činiť.

Potom vykonám si prípravnú modlitbu, prosím o milosť Boha, aby poznal, v čom som sa prehrešil proti desiatim prikázaniam, ako sa mám polepšiť a napozatým pre česť Božiu a dušné svoje spasenie svedomitejšie zachovávať tie prikázania. Preskúmam za minútku každé prikázanie, ako som ho zachoval alebo v čom som ho prestúpil, a za odpustenie hriechov pomodlím sa Otče náš.

2. Podobne učiním pri každom smrteľnom hriechu. Najprv vykonám prípravnú modlitbu a potom sa preskúmam, či som nespáchal daktorý hriech.

Takéto cvičenie je potrebné každému človekovi, aby sa mohol chrániť hriechu a v cnostiach sa cvičiť.

3. Pri troch vlastnostiach duševných to isté máme činiť, čo je pod číslom 1. naznačené; pridajúc prípravnú modlitbu, skúmanie jednotlivých vlastností, ako ich potrebujeme ku cti Božej, a dokončíme rozmluvu.

4. Pri piatich smysloch to isté sa činí, ako pod č. 3. Kde to musím poznamenať, že jestli by kto chcel v smysloch svojich nasledovať Ježiša Krista, nech sa odporučí už v prípravnej modlitbe Velebnosti božskej. Kto by ale chcel nasledovať Mariu Pannu, ten nech sa odporúča pod ochranu jej, aby mu k tomu vyprosila potrebnú milosť od Syna svojho. Po skúmaní každého smyslu pomodli sa Otče náš, alebo Zdravas Maria.

Druhý spôsob modlenia je rozvažovanie jednotlivých slov modlitby, čo majú za myseľ; tak začneme Otče náš. Pri tomto slove po ten čas sotrváme,

kým nám všemožné významy, podobenstva, duševné city a iné potešenia na rozum prichádzajú. Potom podobným spôsobom pokračujme ku každému slovu. Jestli tak v modlitbe našej prejde určená hodina a čo by sme len dve slová boli si rozobrali rozjímajúcim spôsobom, ďalej nemusíme pokračovať, lež jednoducho dokončiť modlitbu riadnym spôsobom, ďalšie ale rozoberanie slov necháme si na budúci raz. Takým spôsobom môžeme aj Zdravas Mariu, ba aj všetky modlitby rozoberať, pri konci však vzývajúc o prímluve tohoto Svätého, ktorý sa spomína v modlitbe, pýtame si od Boha príhodnú milosť k cvičeniu sa v ctnosti zodpovednej.

Tretí spôsob modlenia je, keď tak rečeno slová meráme, to jest, keď na jedno vydýchnutie jedno slovo vyriekneme a nad jeho smyslom rozjíname, porovnáme hodnosť, svätosť tej osoby, o ktorej modlitbu konáme, so svojou biedou a nedokonalosťou. Aj pri tomto spôsobe modlenia môžeme upotrebiť všetky modlitby. Ku koncu ale sa pomodlíme jednoducho Otče náš, Zdravas, Dušo Kristova.

Pravidlá rozoznávania duchov.

1. Istá vec je, že človek má trojaký tvar myslenia. Jeden je, ktorý v samom človekovi sám od seba povstane; dva ale ostatné z vonka bývajú povzbudené od dobrého alebo od zlého ducha. Aj dobrý aj zlý duch účinkuje na ducha nášho: totižto jestli ich účinkovanie nesrovnáva sa s našim duchom, vtedy účinkujú nepríjemne, jestli sa ale srovnáva, vtedy príjemne a priateľsky. Dobrý duch pohýňa nás k dobrému, zlý ale ku zlému.

2. A preto tých, ktorí sa valia z jedného ťažkého hriechu do druhého, zlý duch rozkošami a obrazotvornosťou usiluje sa tvrdiť v zlom; dobrý ale duch svedomie naše zbúriac, chce nás od hriechu odstrániť. Naopak tých, ktorí všemožne pokračujú v službe Božej, zlý duch prenasleduje, zármutkom znepokojuje, dobrý ale duch posilňuje, teší a pokojnými činí.

3. Potešenie duchovné je; buďto povzbudenie k láske Božej, buďto hojné slzy radosti nad božskými veciami alebo slzy ľútosti nad spáchanými hrie-

chami, buďto rozmnoženie viery, nádeje a lásky a každá taká radosť, ktorá nás k nebeským veciam tiahne. Zarmútok, je každé zatemnenie ducha, zbúrenie, túžba po zemských veciach, konečne každý nepokoj a pokušenie, skrze ktoré sa duša stane lenivou, zarmútenou a ako-by odlúčenou od Boha.

4. V zármutku nikdy nesmieme premeniť predsavzatie svoje, lež máme vytrvať vo vzbudenom úmysle, vrúcnejšie sa máme modliť, rozjímať, rozvažovať a prísnejšie pokánie činiť. Máme vedieť, že to Boh preto dopustil na nás, aby nás skúmal, vzdor tomu ale vždy udeľuje nám k spaseniu potrebné milosti; nesmieme preto tratiť trpezlivosť, máme úfať, že za krátky čas príjde nám potešenie.

5. Zvláštne príčiny zármutku bývajú tieto tri: Prvá je lenivosť naša v duchovnom cvičení. Druhé skúšanie od Boha dopustené. Tretia, aby sme sa presvedčili o tom, že potešenie je dar Boží, ktorý dáva tomu, komu chce.

6. V potešení si máme myslieť na to, ako sa budeme držať v zármutku, uponižujme sa, presvedčme sa o tom,

ak veľká je slabosť naša, lež aj o tom, že s milosťou Božou všetko môžeme.

7. Nepriateľ náš podobný je ženskej, slabý je v sile, lež silný vo vôli a zlosti. Preto sme sa mu máme zprotiviť a opak toho konať, k čomu nás pokúša. Je on podobný falošnému milencovi, ktorý sa veľmi hnevá na to, jestli jeho radu vyzradíme druhému; a preto máme ju hneď vyzradiť dobrému svedekovi. Konečne je on podobný vodcovi zbojníkov, ktorý, keď nás chce chytiť najprv preskúma silu ctností našich, a kde sme najslabší, v tom nás začne pokúšať; ale my máme sa zvlášte tam upevňovať, kde badáme pokúšanie.

8. Ponevác ale zlý duch aj podobu dobrého ducha berie na seba, aby nás len mohol podviesť, máme vedieť, že opravdivé potešenie len sám Boh nám môže dať, ktoré potešenie má nás vždy k väčšej láske k Bohu pohýňať.

Potešenie takéto Boh nám dáva bez všetkej predbežnej príčiny. Z príčiny, ale predbežnej poteší nás aj duch tak dobrý, ako aj zlý, ktorého potešenia cieľ je opačný. Dobrý duch povzbudzuje nás k dobrému, ale zlý k zlému cieľu.

Ôsmidenné duchovné cvičenie.

Dľa sv. Ignáca.

Deň I. rozjímanie. Základ I.

O cieľu človekovom.

„Sluhovia učinení Bohu, máte ovocie svoje v posvätení, koniec ale život večný.“ (Rim. 6.)

Boh všemohúci, stvoriac svet, nemohol vznešenejší cieľ si vytknúť, než seba samého, slávu svoju zovnútornú: aby totižto „Nebesia rozprávaly slávu Božiu a obloha aby oznamovala diela rúk jeho.“ — (Ž. 16.) — „Všetko pre seba samého učinil Pán.“ (Prišl. 16.)

„Ja prvý a posledný každého, kto vzýva meno moje, pre slávu moju stvoril som.“ (Izaiáš 43.)

Na tieto slová čo základ duchovných cvičení sa opierajúc, vyslovuje sv. Ignác nasledovné:

„Stvorený je človek k tomu cieľu, aby oslavoval Boha, Pána svojho, Jeho ctíť, Jemu slúžil a tak spasený bol.“

I. Boha poznať, Jeho ctíť, Jemu slúžiť.

II. Tým činom dušu svoju spasíť.

Toto je cieľ človekov — cieľ najbližší a posledný:

Posvätenie jeho v živote; blahosla-
vený život vo večnosti.

— Predstavím si Boha prítomného,
na mňa hľadiaceho a vykonám skrúšene
modlitbu prípravnú.

Predohra I. Predstavím si Boha
Stvoriteľa, ako zo zeme utvorí človeka
a vdýchne do neho nesmrteľnú dušu.

Predohra II. Volám: Pane, daj mi
poznať cieľ, pre ktorý si ma stvoril; aby
som poznal, čo mi je potrebné k do-
siahnutiu života večného.

/ Bod I.

„Stvorený je človek.“ Ja, ktorý te-
raz rozjímam, stvorený som... Pred
40—90 rokmi som bol nič. Ktože ma
stvoril? Boh stvoril človeka: On nás
stvoril a nie my sme sa stvorili. Som
dielo rúk Božích. Prv nežli by som bol
býval, Boh na mňa myslel. Večitou lá-
skou miloval ma Boh. (Iz. 31.)

Ako ma stvoril? Boh stvoril člo-
veka na svoj obraz a na svoje podo-
benstvo, čal mi nesmrteľnú dušu, pamä-

fou, rozumom a slobodnou vôľou obdarenú.

Ak veľká láskavosť Stvoriteľova!
Koľká vznešenosť človekova!

Pre aký cieľ stvoril Boh človeka?
„Všetko pre seba samého učinil Pán.“
Tedy pre Boha je stvorený človek,
k tomu cieľu, aby Stvoriteľa svojho ctí
a oslavoval. „K úcte svojej,“ hovorí
Pán, „ustrojil som ho, učinil som ho.“

Preto dobrereč duša moja Pánovi!
Čím sa odmením Pánovi?

Už ale, keďže všetko je pre Boha,
rozum za slušné a spravodlivé uznáva,
aby človek Boha oslavoval, aby Boha
velebil, ctí a jemu slúžil!

1. Stvorený je človek, aby Boha
svojho chválil: Čo môže byť pre člo-
veka vznešenejšieho? Človek, koruna
stvorenia zemskeho, ozdobený roz-
umom, schopný lásky, teší sa nad ne-
vyslovnou dokonalosťou svojho Stvo-
riteľa a rozpomína sa na tak mnohé
od neho obsiahnuté dobrodenia. Preto
srdce jeho ustavične býva povzbudzo-
vané k oslavovaniu Boha svojho. Velebí
Stvoriteľa svojho, ktorý mu veľké veci

učinil, ktorý mocný je. Sláva Pánova ustavične je v ústach jeho.

2. Stvorený je človek, aby ctí Boha svojho. Človek pozná Boha, ktorý je Kráľ kráľov a Pán pánov, ktorému výlučne patrí česť a sláva; čo môže byť hodnejšie a spravodlivejšie, nežli aby človek tejto nekonečnej Velebnosti vzdal podĺžnú česť. Aby totižto človek Bohu svojmu sa klaňal tak vnútorne ako aj zvonútorne; seba a všetko svoje v obeť Bohu dal; ustavične na prítomnosť Boha svojho pamätal; za otcovskú jeho prozreteľnosť ďakoval a so synovskou dôverou do lona Boha svojho sa klonil.

3. Stvorený je človek, aby Bohu svojmu slúžil. Boh, všetkých vecí najvyšší Pán, stvoril človeka; celý človek je Boží: sluha Boží je dľa stvorenia svojho; ak veľmi je teda potrebné, aby človek Bohu svojmu slúžil!

Ale Bohu slúžiť znamená: vo všetkých veciach vždy a všade to činiť, čo Boh chce; tak činiť a preto, ako a keďže to Boh chce.

Dohu slúžiť zahrňuje plnenie všetkých povinností, upotrebenie vlôh a svedomité zachovávanie všetkých príka-

zov. Jestliže ale každý člověk je povinný Boha chválit, ctít a jemu sloužit, čím více povinný je každý katolík!

Áno, z celej vôle to konajme, obdivujme, chváľme, ctíme si Boha svojho a vyznávajme sami seba za sluhov jeho:

„Podťe, veselme sa v Pánu a Bohu svojom, padajme pred jeho tvárou: lebo on je Pán, Boh náš, my sme ale národ jeho a ovečky pastvy jeho!“

Bod II.

Cieľ posledný.

Žijeme na to, aby sme, chváliac a velebiac Boha a jemu slúžiac, seba samých posvätili: koniec ale je život večný.

Pre život večný v sláve Otca sme stvorení: Nebo je vlasť naša; do tej putujeme, kde bude večné bydlenie naše. Už ale, ako pcestný všemožne usiluje sa dôjsť k cieľu; tak potrebné je, aby sme aj my celou silou pospiechali k cieľu svojmu, pre ktorý sme stvorení.

Keďže Boh je neodvislým Pánom všetkých vecí, mohol by od nás žiadať to, aby sme mu bez odmeny slúžili; lež nevýslovná jeho dobrota sľubuje nám najväčšiu odmenu, ktorou je On sám.

Tú odmenu, ten život večný máme mať ustavične pred očima, aby sme poznali jej hodnosť.

Život večný pozostáva vo vládnutí Bohom, večnou láskou našou: „Vstúpime do radosti Pána, Boha nášho. Uvidíme Boha, ako je, z tváři do tváři.“ Ako je radosť a blahoslavenstvo Božie najdokonalejšie a večné; tak aj radosť blahoslavených v nebi bude najdokonalejšia a večná. — O, Pane, kedy prídem, a predstavím sa pred tvár tvoju?

Chcejúc z tohoto rozjímania dosiahnuť ovocie, skúmam sa: Či aj ja vstúpim dakedy do slávy Pána Boha svojho? Či uvidím Boha v jeho sláve; a či budem ho v láske večnej požívať? Prísne sa preskúmam: či som chválil Boha v živote svojom? Či som verne slúžil? Čo mi pozostáva pre budúcnosť? Čo budem činiť.

Načúvam kajúcneho Augustína, ako horko oplakáva roky tie, v ktorých Boha, krásu vždy novú a predávnú, nemiloval.

„Nemiloval som, tak hovorí, v detinskom živote svojom; nie v mládeneckom, v ktorom náruživosti moje ustavične

rástly. Konečne v tridsiatom roku veku môjho po nábožnom rozhovore s priateľom mojím Alipiusom slzy ako dážď tiekly mi z očí. Vtedy som hovoril: „Roztrhal si Pane sväzky moje.“

A ja, ktorý toto rozjímam, či nemám tiež podobne volať: Na miesto toho, aby som bol chválil Boha svojho v detinskom veku svojom ... aby som bol jemu verne slúžil, snáď som ho najhroznejšie obráždil a nenávidel?

Lež teraz o, Pane, roztrhal si sväzky moje! Silne pred seba, Bože môj, si beriem, že Ťa budem ustavične chváliť a Tebe zo všetkej sily svojej slúžiť.

Otče náš... Zdravas Maria... Dušo Kristova...

Čítanie z Tomáša Kemp. kn. III., hl. 9. — Zo sv. písma: Svätý Matúš XX. 1—17.

Deň I. Rozjímanie II. Základ.

Cieľ ostatných tvorov na zemi.

Rozjíмали sme o tom, pre aký cieľ stvoril Boh človeka; poznali sme vzne-

šenosť svoju a povinnosti svoje k Stvoriteľovi svojmu, ktoré sú: aby sme Boha chválili, ctili, jemu slúžili, a tak dušu svoju spasili — život večný dosiahli.

Sv. Ignác vo svojom základe pokračuje, hovoriac: „Ostatné všetko na zemi stvorené je pre človeka, aby ho v dosiahnutí cieľa jeho napomáhalo“, — to jest, aby mu čo prostriedok k cieľu slúžilo.

— Rozjímajme teraz o ciele stvorených vecí.

Modlitba prípravná.

Predohra I. Predstavím si všemohúceho Stvoriteľa, ktorý jedným slovom: „Staň sa“ všetko z ničoho stvoril.

Predohra II. Prosím Boha za osvieštenie, aby mohol poznať úmysel Stvoriteľov a cieľ stvorených vecí.

B o d I.

„Ostatné veci na zemi pre človeka sú stvorené, aby ho, čo prostriedok k cieľu jeho napomáhaly, to jest, aby mu slúžily.“

O tejto pravde nás presvedčuje sv. písmo, ktoré udáva, že Boh stvoril ne-

be a zem, duchovnú a hmotnú prírodu; hmotnej prírody živly časom tak sdokonalil, že táto zem stala sa súcim pre človeka bydliskom... Len potom, čo korunu stvorenia, stvoril Boh človeka. Na obraz svoj stvoril ho v milosti a pravde, vo svätosti a spravедlnosti; a u tanovil ho nad dielom rúk svojich, aby panoval. (Gen. 1. 17.)

Tedy všetko na zemi je stvorené pre človeka. Či nenie slušné, aby srdce človeka za toľké dobrodenia chválilo Boha, Stvoriteľa svojho, a jemu vďačne slúžilo? — Sv. Ignác pridáva: „Aby ho v dosiahnutí cieľa jeho napomáhaly.“ To jest, aby človek tvory čo prostriedok upotrebil k chválení Boha, k slúženiu jemu a k dosiahnutiu večného blahoslavenstva svojho. Z čoho nasleduje, že veci stvorené ako prostriedky k cieľu svojmu máme upotrebiť a nie jedine pre rozkoše.

Akože ale veci od Boha stvorené napomáhajú človeka v dosiahnutí cieľa jeho?

1. Poučuje človeka, ako má poznať Boha, Stvoriteľa svojho, a jeho nekonečné dokonalosti. Ako hovorí Apoštol:

„Neviditeľné veci Božie slávajú sa tvorom sveta pochopiteľnými skrze tie, ktoré sú určené.“ Stvorené veci svedectvo vydávajú o tom, že Boh je všemohúci, ktorý ich z ničoho stvoril: že je najláskavejší, najspravedlivejší, najmúdrejší, ktorý tak prozreteľne všetko riadi a cieľu svojmu prevádza. Učia nás teda dokonale poznať Stvoriteľa nášho a obdivovať diela jeho. Pozbudzujú nás k tomu, aby sme Boha chválili, ctili a verne mu slúžili.

Oj, keby tento pud, vo všetkých veciach Boha, Stvoriteľa poznať, jeho ruku či v príjemných či v nepríjemných veciach uznať, ustavične žil v nás, aby tak skrze stvorené veci srdce ľudské povznášalo sa k svojmu Stvoriteľovi!

2. Príkladom svojim veci stvorené napomáhajú človeka v dosiahnutí cieľa jeho; z čoho sa človek učí, akým spôsobom má svojmu stvoriteľovi slúžiť: Id' k mravcovi lenivý človeče, a uč sa od neho múdrosti.

Nech len skúma človek, ako všetky tvory, každý svojim spôsobom, vôľu Stvoriteľa svojho na vlas a stále plnia, aby tak svojmu cieľu zodpovedaly.

Túto vôľu svojho Stvoriteľa, ako dokazuje sv. písmo, plnia rýchle: „Povolané sú hviezdy, a odpovedaly: Tu sme: vydaly svetlo svoje a tešily sa, a svietily s radosťou tomu, ktorý ich učinil.“ Či tento príklad vernej a rýchlej poslušnosti k svojmu Stvoriteľovi nemal by povzbudzovať človeka k podobnej, ba väčšej úslužnosti?

3. Aj upotrebením svojim stvorené veci napomáhajú človeka v dosiahnutí cieľa jeho. Mnohonásobný ošoh k udržaniu ľahkého života nám poskytujú. Čo viac, aj počestnú zábavu nám poskytujú, skrze čo nás napomáhajú, aby sme Bohu v duchu radosti slúžili. Ešte aj tie veci, ktoré sa nám zdajú byť škodnými a protivnými, dávajú nám príležitosť, cvičiť sa v trpezlivosti, poníženosti a v pokáňaní za hriechy naše.

Vzbudme v sebe preto city povďačnosti, obdivovania, ľútosti, atď. Blahořečte všetky veci Pánu! Oslavovať budem Pána v živote svojom, ktorý mi udelil toľké prostriedky na dosiahnutie cieľa môjho; ľutovať budem nad tým, jestli som dakedy k ľahkomyseľnosti upotrebil stvorené veci.

B o d II.

„Ztadiaľ vyplýva,“ hovorí sv. Ignác, „že človek len natoľko má upotrebiť stvorené veci, nakoľko ho napomáhajú v dosiahnutí cieľa, a natoľko sa máme od nich odľahovať, nakoľko sú nám na prekážku v dosiahnutí cieľa nášho.“

Pri upotrebovaní teda stvorených vecí tú otázku máme mať pred očima: Či to prispeje k sláve Božej a večnému životu môjmu? Či táto práca, čítanie alebo záležitosť, ktorú podujímam, poslúži mi k cieľu môjmu? Čo by osožilo človekovi, keď by si aj celý svet získal, ale keď by uškodil duši svojej?

Jestli nám čisté svedomie hovorí, že nám to poslúži k cieľu nášmu, vtedy môžeme ich upotrebiť; ináč ale máme sa od nich odstrániť. V tej miere máme ich upotrebiť, v ktorej nás v dosiahnutí cieľa nášho napomáhajú, dľa slov Spasiteľových . . . Jestli ťa oko, ruka alebo noha pohoršuje, odhoď ju; lepšie ti s jedným okom . . .

Ó, Pane, daj mi poznať cieľ môj a prostriedky, ktoré mám upotrebiť, aby som videl, čo mi ešte schádza.

B o d III.

Na dokončenie rozjímania odporúča sv. Ignác sv. a potrebnú ľahostajnosť oproti stvoreným veciam; — nakoľko sú nám dovolené — nakoľko, hovorí on, aby sme nemilovali viacej zdravie nežli chorobu, — viacej bohatstvo nežli chudobu. — viacej hodnosti nežli opovrženie, — dlhý život nežli krátky; aby sme výlučne len to si žiadali a to si volili, čo nás viac napomáha v dosiahnutí cieľa nášho, pre ktorý sme stvorení. Túto ľahostajnosť oproti stvoreným veciam požaduje od nás najvyššia vláda Božia. Cieľ môj je: Bohu slúžiť a jeho sv. vôľu plniť; a preto potrebné, je, aby som si to vyvolil, čo Boh chce, a nie to, čo ja chcem. To isté požaduje aj prozreteľnosť Božia, ktorá usporiaduje všetko k dobrému tým, ktorí milujú Boha. Potrebné je teda, aby som vo všetkom bol ľahostajný; čokoľvek sa mi prihodí, vo všetkom sa má do vôle Božej odporúčať.

Všetky veci, aby mohli slúžiť človekovi za prostriedok k cieľu, jednako sú k tomu cieľu súčasne: jednému slúži chu-

doba, druhému bohatstvo, — tomu dlhý, inému krátky život, — jednému zdravie, inému choroba, — jednému hodnosti, inému opovrženie.

Ak by mi bolo na vôľu ponechané voliť si: hľadiac na svoj cieľ, či by som mohol ináč hovoriť nežli: Pane, ty sám vieš, čo mi je osožné, ale ja neviem. Preto ty sám riad, ako chceš a vieš, lebo viem, že ma miluješ.

Prijmi, o Pane, všetku moju slobodu . . .

Otče náš . . . Zdravas . . .

Čítanie z Tomáša Kemp. kn. III, hl. 17.

Deň I. Rozjímanie II.

Cieľ človeka do Cirkve katolíckej povolaneho.

„Nie vy ste mňa vyvolili, ale ja som vyvolil vás, aby ste išli a ovocie doniesli, a ovocie vaše aby zostalo.“

Poznali sme cieľ stvorenia svojho a všetkých tvorov, ktoré čo prostriedok človeka k cieľu napomáhajú; teraz rozjímajme o celi katolíkovom, ktorý má

dokonalejšie Boha chváliť, ctíť, slúžiť mu a tak istočne spaseným byť.

I. Veľké dobrodenie povolania nášho.

II. Cieľ, pre ktorý nás Pán povolal.

III. Odmena pre veľkú, alebo ovocie, ktoré má zostať: budú predmetom rozjímania nášho.

Predohra I. Predstavme si Ježiša Krista, ktorý nám hovorí: „Ja som vás vyvolil.“

Predohra II. Prosme Boha o milosť, aby sme mohli poznať to veľké dobrodenie, ktoré nám preukázal tým, že nás povolal do lona Cirkve svojej, a prosme ho, aby nám udelil milosť k tomu, žeby sme boli hodní toho povolania.

B o d I.

Veľké dobrodenie povolania nášho.

1. Kto nás vyvolil? Boh je, čo nás vyvolil: „Ja som vás vyvolil.“ Ten sám blahoslavený a mocný, Kráľ kráľov a Pán pánov, ktorý je nie utisknutý na nikoho. Ten nás povolal do lona Cirkve svojej, do domu svojho, aby sme po všetky dni života svojho s ním najužšie boli spojení. Kráľ ten veľký a mocný

shliadnul na poníženosť našu: a zpo-
medzi tisícich, odomňa hodnejších, vy-
volil mňa... on mi chce byť Otcom,
mňa chce mať za dieťa svoje.

Koľká hodnosť! Koľké dobrodenie
takého povolania! O, sväté povolanie,
ktoré nás činí spoločníkmi anjelov a
dedičmi kráľovstva nebeského!

2. Kto som ja? Šaul k Samuelovi,
keď ho tento na rozkaz Boží pomazal
za kráľa, s podivením hovoril; Či som
ja nie Benjamit z najmenšieho pokole-
nia Izraelovho? Prečože hovoríš slová
tieto ku mne?

O keby len nízky stav pôvodu nášho
činil nás nehodnými tohoto povolania
vznešeného! Lež keď sa rozpomenieme
na hriechy mladosti svojej, či nemu-
síme so sv. Augustínom vzdychať: toľký
chlapčok — dievčaťko — a už toľký
hriešnik! Tak neskoro som ťa začal
milovať, Bože môj!

Alebo či snáď predvidel Boh našu
budúcu horlivosť v jeho službe? Boh
síce vie aj budúce veci; ale keď sa
preskúmame, či nemusíme vyznať, že
skorej predvidel nevďačnosť našu — le-
nivosť našu v službe jeho a hriechy

naše, a predsa nás nehodných vyvolil si Pán, a učinil nás dieťkami svojimi!

Nakoľko máme byť povďační Bohu za povolanie svoje? Nakoľko máme ľutovať nad tým, že sme boli nehodní takého povolania! Čo budeme napozatým činiť? Ako sa odmeníme Pánovi?

Bod II.

Pre aký cieľ nás vyvolil Pán?

„Ja som vás vyvolil, aby ste išli a ovocie donášali.“

Nevyvolil nás Pán preto, aby sme bohatstvom a rozkošami oplývali. „Pán je podielom dedictva nášho.“ Nevyvolil nás, aby sme v hodnostiach druhých prevyšovali. „Svet vás bude nenávidieť.“ Lež vyvolil nás Pán:

a) aby sme išli, a vystupovali z ctnosti na ctnosť: „Kto je svätý, nech sa ešte viac posväcuje.“

Vyvolil nás Pán, aby sme boli podobní Synovi jeho; — aby sme zaprúc seba samých, znášali kríže v poníženosti a tichosti. Preskúmajme sa často: Aký pokrok činíme na ceste povolania svojho? Nakoľko sme sa už sdokonálili? Nakoľko sme horliví v modlitbe,

v práci pre česť Božiu? Nakoľko je čisté svedomie naše? Aký máme úmysel? Ako plníme povinnosti stavu svojho — panenského, manželského, vdovského? —

b) Vyvolil nás Pán, aby sme donášali ovocie.

Nech sa nám nestane to, čo neplodnému figovému stromu: „Vidiac na ňom Pán len listie, rozkázal ho vykopať a do ohňa uvrhnúť.“

Ovocie, ktoré katolík má donášať, pozostáva zvlášte v tom, aby povinnosti stavu svojho svedomite plnil, a vo všetkom Ježiša Krista, ktorý dal všetkým príklad, nasledoval: vzal teda každý svoj kríž a nasledoval Ježiša Krista v trpezlivosti.

Ovocie naše, ktoré vo viere Ježiša Krista máme donášať, pozostáva ďalej v tom, aby sme ustavične svätejšími sa stávali a na posvätení bližných svojich pracovali slovom a príkladom; aby svetlo naše svietilo ľuďom, žeby videli dobré skutky naše, a velebili Otca, ktorý je v nebesiach.

Katolík, Bohu krstnou prisahou zasvätený, má Otca nebeského skrze Ježiša Krista odprosovať za hriechy svoje

a cudzie, a o milosť prosíť, aby napozatým mohol ochrániť od každého hriechu ako sám seba tak aj druhých.

Katolícka mládež má donášať ovocie svätej čistoty, a preto má sa chrániť každej miešanej spoločnosti a nočnej schôdzky. Má milovať utiahnutosť a cvičiť sa v poníženosti.

Katolícky rodič má donášať mnohonásobné ovocie skrze nábožné vychovávanie dieťok a domácej čelade svojej, ktorých nie tak slovom, ako vlastným príkladom má viesť po ceste dokonalosti.

Katolícky predstavený má donášať ovocie skrze svedomité riadenie poddaných svojich, tak aby dali Bohu, čo je Božie, a ľuďom, čo je ľudské.

V skutku veľká hodnosť je hodnosť katolíkova, lež aj hrozné nebezpečenstvo, jestli upadne do hriechu.

Hanba pokrýva mi tvár, keď vidím, že som posaváď nežil dľa povolania svojho . . . Ľutujem . . . Silne pred seba si beriem, že sa chcem polepšiť.

Bod III.

Vyvolil nás Pán, aby ovocie naše ostalo.

Synovia tohoto sveta ovocie donášajú v pote tvári svojej; mnohé starosti a nepríjemnosti im zapríčiňuje žiadosť očí, žiadosť tela a pýcha života. Konečne trpká smrť ich so všetkým rozlúči; a nebudú mať nijakého ovocia pre večnosť.

Ale ovocie naše, ak dľa povolania svojho, do ktorého nás Boh tak láskave povolal, budeme žiť, na veky nám ostane. „Amen vravím vám, že vy, ktorí ste mňa nasledovali . . . život večný obsiahnete.“

Život večný sľubuje Ježiš Kristus, v ktorom nám odmení všetky práce naše, a dá nám stonásobné ovocie prác našich požívať vo večnej sláve. Tam budú čisté panny a mládenci tešiť sa s anjelmi, ozdobení laliou nevinnosti svojej; tam budú dobrí rodičia a predstavení ovenčení zásluhami, ktoré si nadobudli skrze dobrú výchovu dietok a riadenie poddaných svojich.

„Složená mi je koruna spravodlnosti, ktorú mi dá Pán, spravodlivý sudca.“

City obdivovania . . . Povďačnosti . . . Radosť . . . Kto som ja, o Pane, že si ma tak láskave vyvolil.

Preskúmam sa, čo za ovocie som

si posaváď nashromaždil v povolani svojom: Lútosť nad lenivosťou . . . dôvera . . . poďakovanie . . . predsebvzatie . . .

O preblahoslavená Panno Maria, vypros mi u Syna svojho milosť, aby som napozatým žil dľa povolania svojho. — Zdravas . . .

O Ježišu, ktorý si ma vyvolil, posilni ma. — Dušo Kristova . . .

Otče nebeský, pre Ježiša Krista vyslyš ma! — Otče náš . . .

Čítanie z Tomáša Kemp. kn. III. hl. 10.

Deň II. Rozjímanie I.

Zlosť hriechu.

Stvorený je človek, aby Boha svojho chválil, ctil a jemu slúžil, a tým činom dušu svoju spasil. K tomu cieľu nás všetky stvorené veci napomáhajú. — Nič nenie, čo by nás mohlo odlúčiť od lásky Božej . . . Jediné zlé, čo človeka od tohoto cieľa odľahuje, je hriech.

V tomto rozjímaní — o trojnásobnom hriechu, — z pokuty, ktorou Boh trestá, poznáme hroznú zlosť hriechu;

z čoho duch náš hanbou — hrúzou nad hriechom a vnútorným zmätkom sa naplní. K tomu napomôže:

Predohra I. Pomocou obrazotvornosti svojej vidíme dušu svoju v tomto porušiteľnom tele, ako v dajakom žalári zatvorenú a obidvoje — seba celých — medzi nerozumné tvory do vyhnanstva vyhodené.

Predohra II. O Bože môj, hlboko zahanbený kľáčim pred tvojou velebnosťou, keď vidím, ak mnohí sú len pre jeden smrteľný hriech zatratení, ja ale, ktorý som už tak mnohé hriechy smrteľné spáchal, koľkokrát som už zaslúžil byť zatrateným, a ešte ma trpíš na tomto svete!

Bod I.

— Cvičenie pamäti. — Predstavme si v mysli, ako bol prvý hriech od neposlušných anjelov spáchaný:

Anjelia v nebeskom raji najprv mali podstúpiť skúšku vernosti svojej, a potom zaujať večné blahoslavenstvo a slávu... Stali sa však zlými — a preto ich Boh z raja vyhodil! Pre spáchaný hriech do večných pokút sa uvrhnutí!

Akí boli tí, ktorých Boh na veky zavrhnul?

a) Predstavím si prvotnú krásu a výtečnosť anjelov, ktorí sa menujú znakom podobenstva Božieho, plní múdrosti a dokonalí v kráse: — ako na dary prirodzenosti, tak aj na dary milosti prebohatí, pred trónom Božím v dokonalom priateľstve s Bohom, poistení o tom, že po krátkej skúške prejdú do života večného.

b) Rozmýšľam nad ich hrozným pádom: Lucifer so svojimi spoločníkmi zneužil toľké dary a milosti a zhrešil; a preto v okamihu bol svrhnutý s neba do pekla!

c) Rozvažujem smutné následky hriechu: Zatemnený je všetek blesk ich; všetka ozdoba a krása ich, všetka múdrosť premenila sa im v potupu a hanbu. „Ako si upadol Luciferu!“

— Cvičenie rozumu. — Skúmam príčinu toľkého pádu.

Cieľ stvorenia ich bol: chváliť, ctiť Boha a jemu dľa jeho vôle slúžiť, a tak do večnej slávy vstúpiť. Lež títo vznešení duchovia slávou svojou zaslepení, zabudnúť na to, že sú z ničoho od

Boha stvorení, a že všetky tie milosti zdarma dostali, spýšneli a pomysleli si: „Vystúpim nad výšky oblakov, podobný budem najvyššiemu:“ Nechceli Bohu slúžiť; lež radšej neodvisle od Boha chceli panovať.

Zbúrili sa proti Bohu, zhrešili. Je to hriech pýchy... Jedinký hriech... prvý hriech... len myšlienkou spáchaný...

A hľa, pre ten jedinký hriech, — bez všetkého ohľadu na ich vznešenosť a prvotnú slávu — na ich množstvo — v okamihu, bez toho, aby mali čas ku pokániu, ako blesk s neba do priepasti pekelnej sú uvrhnutí.

Z tohoto trestu vidíme, ak veľká je zlost a ťažkosť hriechu, keď ho Boh, ktorý je sám v sebe nekonečne dobrý a večitou láskou anjelov miloval, v nich tak veľmi nenávidel a tak prísne trestal.

— Cvičenie vôle. — Keď nad tou pravdou rozmýšľam a rozumom rozvažujem, či sa nemusím zahanbiť a do najväčšieho zmätku prísť, keď s jedným hriechom anjelov porovnám tak mnohé a ťažké hriechy svoje? Títo pre jedinký hriech sú uvrhnutí do pekla, — ak často som ja to isté už za-

slúžil, a ak ohavný som pred Bohom pre tak mnohé hriechy svoje! Trasiem sa a bojím sa!

Anjelom svojim neodpustil Boh; nado mnou smiloval sa Pán!

B o d II.

Podobne rozjímam o hriechu prvých rodičov.

— Cvičenie pamäti. — a) Sv. písmo hovorí, ako prví rodičia boli stvorení a akými darmi prirodzenými a milosťami obohatení. Vo svätosti a spravodlnosti utvorení obcovali najužšie s Bohom, ktorý ich vyučoval a otcovsky opatroval.

Ak šťastlivý a pokojný bol stav ich nevinnosti! Bydlíac v pozemskom raji, boli aj dľa tela, z milosti Božej, nesmrteľní. Telo so všetkými svojimi citami bolo dokonale podrobené riadeniu duše; duša ale v poníženosti a láske Božej úplne bola podrobená Bohu, Stvoriteľovi svojmu. Stvorení od Boha preto, aby dobrovoľne chváliac a ctiac Boha a jemu slúžiac, mohli kedysi vstúpiť do života večného, — mali dokázať poslušnosť svoju zachovaním jediného ľah-

kého príkazu, — „aby nejedli s jedného stromu ovocie.“

b) Lež úkladmi diabla zvedení, prestúpili príkaz Boží, zhrešili.

c) Sväté písmo rozpráva, ako blažený stav prvých rodičov bol premenený v najväčšiu biedu. Pripravení boli o svätosť a spravodnosť, vypadli z priateľstva Božieho a chceli sa skryť pred jeho Velebnosťou. Z lúbezného raja vytvorenia, v pote tvári obrábajú už zem... Telo bojuje ustavične proti duši... Práca a bolesti nastávajú; aj sama smrť už nasleduje, a to nielen pre prvých rodičov, lež pre ich všetkých potomkov.

— Cvičenie rozumu. — Pre jedinký hriech neposlušnosti toľké biedy vo sviete; ak veľká musí byť zloba jedinkého hriechu!

— Cvičenie vôle. — Ale keď svoje hriechy s jediným hriechom neposlušnosti Adamovej porovnáam, ak je spravodlivé, aby bol naplnený hanbou a strachom! Smiluj sa nado mnou, Bože!

B o d III.

Abý sme ešte lepšie poznali zlobu hriechu, predstavme si, koľkí pre je-

dinký hriech sú už uvrhnutí do pekla; a koľkí už, menej hriešni, nežli ja, budú večne mučení v pekle!

Hrozná spravodlivosť! Lež: „Spravodlivý si, o Pane, a spravodlivý je súd tvoj“, lebo hriech je nekonečná zloba: Hriech, čo prestúpenie zákona Božieho, je zneváženie zákonodarcu: „Za chrbát svoj odvrhli ma.“ Je obrazenie nesmiernej Velebnosti Božej: Hriešnik stáva sa buričom proti Pánu a Bohu svojmu.

Oni však sú bez milosrdenstva odvrhnutí od Boha a uvrhnutí do pekelných múk, zkadiaľ nebude žiadneho vyslobodenia.

Mne milosrdný Boh posaváď odpustil a vykázal mi miesto odpustenia. „Milosrdenstvo Pánovo je, že sme nie znivočení.“

O Ježišu pre mňa ukrižovaný! Ty si ten Baránok Boží, ktorý snímaš hriechy sveta, ktorý si tak mnoho chcel z lásky k nám trpieť, smiluj sa nado mnou!

Čím sa zavďačím Bohu svojmu? Ako dokážem lásku svoju k Bohu? Ach, ja biedny, nenávisťou som odmenil lásku jeho! Hanbím sa... ľutujem... sľubujem...

Dušo Kristova...

Čítanie z Tomáša Kemp. kn. I.,
hl. 21.

Deň II. Rozjímanie II.

O vlastných hriechoch.

„Neprávosti svoje poznávam, a hriech môj je proti mne vždycky.“ (Ž. 50.) Počiatok hriechu poznali sme z Písma svätého, zlosť a ohavnosť jeho z hrozných trestov a smutných jeho následkov. Toľko o hriechu samom v sebe. Teraz ale rozjímajme o hriechu v sebe samých, čo o vlastnej zlosti svojej, aby sme sa nielen hanbili, lež aj k veľkej ľútosti a slzám pokánia pohnutými cítili.

Predohra I. Zas si predstavíme dušu v tele ako v dajakom žalári zatvorenú a seba medzi nerozumné tvory do vyhnanstva vyslaných.

Predohra II. O Bože, vrúcne ťa prosím o milosť opravdivej ľútosti srdca a slz, opravdivej kajúcnosti. Abys' nás ráčil priviesť k opravdivému pokániu, Teba prosíme, uslyš nás!

B o d I.

Aby sme došli k opravdivému pokániu, ľútosti a skrúšenosti srdca nad hriechami svojimi, radí nám sv. Ignác, žeby sme, v prítomnosti Boha, budúceho to sudcu nášho, preskúmali všetky roky života svojho; v pokojnosti ducha aby sme preskúmali myšlienky, slová, žiadosti a skutky svoje; spolu aby sme do povahy vzali miesta, kde sme bývali; osoby, s ktorými sme sa tovarišili; stav, v ktorom sme boli postavení.

a) A síce ponajprv máme si uviesť na pamäť roky detinstva svojho; čas, v ktorom sme rozumne začali žiť.

Ako sme sa držali k rodičom, učiteľom, bratom, sestrám a iným z priateľstva? Ako sme upotrebili čas a prostriedky k prospechu svojmu? Ako sme zachovali svoju nevinnosť? Ako sme sa prichystali k prvej svätej spovedi a prijímaniu? Či nemusíme so sv. Augustínom volať: Tolký chlapčok — dievčaťko — a toľký hriešnik!?

b) Ďalej preskúmame ten čas života, v ktorom sme už boli dospelí: v kto-

rom náruživosti naše sa búrily v nás; uvedieme si na pamäť osoby, s ktorými sme obcovali, miesto a stav svoj. Po akej ceste sme chodili? Či po širokej, ktorá vedie k zatrateniu, a či po úzkej, ktorá vedie do života večného? Či sme mali ten cieľ pred očima, pre ktorý sme stvorení? Na hriechy mladosti našej a na nevedomosti naše nerozpomínaj sa, Pane!

c) Konečne preskúmajme ten čas, v ktorom sme sa odhodlali do toho stavu, v ktorom sme teraz postavení. Čo nás pohlo k tomu, aby sme tento stav si vyvolili? Či sme mali pred očima česť a slávu Božiu a dušné spasenie svoje? Koľké milosti Božie sme posavád obdržali? Akože sme ich upotrebili? Ako sme povinnosti stavu svojho konali?

O Pane, koľké sú neprávosti naše! Hriechy a poklesky moje daj mi poznať, o Pane!... Smiluj sa nado mnou, Bože!...

B o d II.

Druhé je: samé hriechy odvážiť. Preskúmam ohavnosť a zlosť, ktorú každý smrteľný hriech má v sebe, aj vtedy,

keď by nebol zakázaný, Spolu do povahy vezmem okolnosti, ktoré činia hriechy moje ešte ťažšími.

Poznávam totižto veľkú svoju nevďačnosť a ohavnosť, že ja, o ktorého Boh mal toľkú starosť, ktorého toľkými dobrodeniami obsypal, na miesto toho, aby som miloval Boha svojho, ja som ho obráždil! Velebnosťou Božou som pohrdal, stal som sa buričom proti Bohu, odvrátil som sa od Boha svojho! Toľké milosti a vlohý mne od Boha udelené k tomu cieľu, aby som jemu slúžil a seba sdokonálil, upotrebil som ku hriešnosti! Ba čo viac, hrešil som tak smele a bezočive v prítomnosti Boha svojho.

B o d III.

Zlosť a ohavnosť hriechu môjho ešte väčšmi bude vynikať, vezmem-li do povahy ničhodnosť svoju. Ktože som ja, ktorý som pred Bohom zle činil? Ničhodnosť pred celým svetom.

1. Kto, kolký som v porovnaní so všetkými ľuďmi?

2. Čo sú všetci ľudia v porovnaní s anjelmi a svätými v nebi?

3. Čo je všetko stvorenie: anjelia

a ľudia v porovnaní s Bohom? A ja samotný čože som iného, nežli samá ničhodnosť?

4. Preskúmam zkazenosť duše a ohavnosť tela svojho . . .

5. Som podobný špatnému vredu, z ktorého tolko tolko špaty a jedu hriechov mnohonásobných vyviera.

Obávam sa pre hriechy svoje a hanbím sa pred Pánom. „Hriechy moje začerveňujú tvár moju.“

B o d IV.

Ešte lepšie môžem poznať zlobu hriechu a pohnúť sa k dokonalejšej kajúcnosti, keď si rozmyslím, kto je Boh, proti ktorému som sa prehrešil, a kto som ja, ktorý som hriech spáchal. Boh je najmúdrejšia bytnosť, ja ale samá nevedomosť... Boh všemohúci, ja ale samá slabosť... Boh najspravodlivejší aj najláskavejší, ja ale samá neprávosť a zlosť...

A ja ničhodný, ja som tú najdokonalejšiu, všetkej lásky najhodnejšiu Bytnosť obrazil... „Čudujte sa nad tým nebesia, zarmucujte sa brány nebies.“ Zneuctil som večného Otca, ktorý ma stvoril pre svoju česť a slávu, ktorý

mal o mňa otcovskú starosť! Obrazil som Syna Božieho, ktorého dal mi Otec z lásky, ktorý nás miloval a za nás sa obetoval! Neúctive vytvoril som si zo srdca Ducha svätého, ktorý milosťou svojou učinil ma dieťaťom Božím! Koľké sú moje neprávosti! Bože smiluj sa!

B o d V.

V citoch hrúzy, bolesti a kajúcnosti srdca musím sa diviť, ako je to možné, že ma tvory Božie trpia medzi sebou... že ma ešte nezničili...

Ako to bolo možné, že anjelia, ktorí nosia meč božskej spravodlivosti, mňa ochraňovali a za mňa sa ešte primlúvali? Ako sa mohli primlúvať sv. Boží v nebi za mňa, buriča proti Bohu, a že najblahoslavenejšia Panna Maria neodvrátila ešte odo mňa oči svojho milosrdenstva?

Prečo slnce nezakrylo tvár svoju nado mnou, aby nevidelo neprávosti moje? Prečo živly a tvory zemské neozbrojili sa proti mne? Prečo sa zem neotvorila podo mnou, a peklo neprehltlo ma, kde by som bol býval zatrateným na veky!?

Rozhovor.

Ach, ja biedny hriešnik, aby som pod farchou toľkých hriechov neupadol do zúfانlivosti, v skrúšenosti srdca svojho na kolená padám pred tvojim milosrdenstvom, o Bože môj! Ďakujem ti za to, že si ma ešte neztratil, ale priviedol k prvému pokániu, a teraz vynašiel mňa zablúdilú ovečku. V skutku je milosrdenstvo tvoje, o Pane, že som ešte nie zničený! Milosrdenstvo Pána budem večne oslavovať! V tebe som dúfal, o, Pane, nebudem zahanbený na veky!

O Pani moja, o Matko moja, Maria Panno, vypros mi od Syna svojho sošklivenie si hriechov, opravdivé pokánie a opravdivé polepšenie sa.

Zdravas Maria . . . Dušo Krisova . . .

Čítanie z Tomáša Kemp. kn. I., hl. 22.

Deň II. Rozjímanie III.

Zlosť hriechu v katolíckej osobe.

V predošlých dvoch rozjímaniach poznali sme zlosť hriechu samého v sebe, a našu zlosť, jestli dobrovoľne spá-

chame smrteľný hriech; z ktorých rozjímaní boli sme pohnutí k zahanbeniu a skrúšenosti srdca. V tomto ale rozjímaní preskúmajme zlosť takého hriechu, ktorý katolík, dieťa Božie, dobrovoľne spácha.

Predohra I. Čujme, ako nás sebe samému prirovnáva Ježiš Kristus: „Čokoľvek ste urobili jednému z najmenších, mne ste urobili.“ A tie slová Izaiáša: „Ako si spadla s neba, denico?“

Predohra II. Abys nás, o Ježišu, k pravému pokániu priviesť ráčil, teba prosíme, uslyš nás!

Bod I.

Koľká je hodnosť katolíkov?

Každý katolík je dieťa Božie, teda je dieťa kráľovské, a práve preto je pri krste svätom práve tak, ako kráľ pomazaný olejom svätým. Povinnosť katolíkov je panovať nad svojimi náruživosťami, a keďže je v širšom smysle kňazom, obety konať, obetujúc modlitby a dobré skutky Bohu. Katolík je ochran-

ca bližných svojich, a povinný je ako seba samého, tak aj druhých, zvlášte sebe sverených ochrániť od každého hriechu. Je spolu učiteľom pre všetkých nie tak slovom, ako príkladom, a povinný je tak žiť, aby druhí videli dobré jeho skutky a nasledovaním ho oslavovali Boha; skrze čo stane sa spasiteľom tých, ktorí ho nasledujú a budú spasení. Ak veľká je teda hodnosť katolíka! Otec nebeský uznáva si ho za dieťa. Ježiš Kristus považuje si ho za brata a sestru, Duch svätý menuje dušu jeho svojou vyvolenou milenkou, nevestou. Povýšený je medzi samých anjelov neba. V tak veľkej hodnosti je postavený katolík, kým neupadne do nejakého hriechu smrteľného. Jestli ale je tak nešťastlivý, že zabudne na svoje vznešené povolanie, môžu sa upotrebiť o ňom slová Izaiášove: Ako si spadla s neba, dennico?"

Akože si, o katolíku, toľkými hodnosťami a darmi obsypaný, mohol tak hlboko upadnúť?!

Či táto otázka nemusí v nás vzbudiť zahanbenie, ľúlosť a slzy kajúcnosti?

B o d II.

Veľká z k a z a k a t o l í k o v a, j e s t l i h r e š í.

Ktokoľvek dobrovoľne, s povedomím spácha hriech, ten skutočne zapiera Boha; akoby s Faraonom hovoril: „Kto je Pán, ktorému mám ja slúžiť? Neznám ho.“

Taký katolík na oltári srdca svojho má modly, ktorým obetuje; žiadosť očí, žiadosť tela a pýchu života. Nadužíva všetky milosti a prestriedky spasenia; na miesto toho, aby miloval Boha, nenávidí ho. Zabúdza na Stvoriteľa svojho, jarmo jeho láme; a sväzky lásky jeho trhá. Hriech katolíkov je zbúrenie sa proti Bohu, ktorý o tejto neprávosti už skrze proroka takto hovoril; „Čo je to, že milý môj v dome mojom toľké neprávosti pácha?“ Jestli kto proti zákonitému panovníkovi sa zbúri, pácha velezradu... jestli ale katolík zlomí krstnú prisahu, stane sa krivoprisažníkom, spolu ale privádza aj druhých k tomuto najohavnejšiemu hriechu.

Koľká preto musí byť zlosť v katolíkovi, ktorý dobrovoľne spácha hriech smrteľný!...

O Ježišu, smiluj sa nado mnou dľa množstva milosrdenstva svojho!

B o d III.

Zlosť hriechu katolíkovho v jeho následkoch.

Hrozná je zkaza katolíkova, ak dobrovoľne hreší. Hriech katolíkov je ako by studnica, z ktorej vyvierajú pre neho samého veľká škoda, pre blížných ale mnohé neprávosti.

a) Veľká škoda pre katolíka samého; lebo za ten čas, kým je v stave hriechu, nečiní nič záslužného pre nebe. Jestli je otec, alebo predstavený, druhých k dobrému napomína, do neba napomáha, sám seba ale do priepasti uvrhuje. Druhých karhá a lieči, ale sám v neprávosti svojej hnie. Koľkí rodičia dietky svoje cvičia vo viere, posilňujú v nádeji, povzbudzujú láske Božej, ale sami, ako ten Kain, utekajú pred Bohom!

„Hriešnik, keď sa do hriechu zanorí, všetkým pohŕda.“

Zatemnenie je druhý zlý následok hriechu . . . Katolík pred druhými ukazuje sa, ako by žil, ako by bol spravodlivý a verný slúžobník Boží . . . Oby-

čajne tí najhorší katolíci verejne sa chvália, že sú oni dobrí katolíci, a nedajú sa presvedčiť, že sú už do neprávosti ponorení. Ztadiaľ pochádza zatvrdilosť srdca. Potrebné by mu bolo, aby ukázal svoje svedomie námestníkoví Ježiša Krista, a vo sv. spovedi očistil sa od hriechov dokonale, a tak sa smeril s Bohom svojim... Lež on nepotrebuje spoveď: Hovorí smeľe: Nikoho som nezabil, nič som nepokradol, nemám žiadneho hriechu; a preto roky prejdú bez toho, aby pomyslel na sv. spoveď, lebo je už tak zaslepený, že ani len za hriech neuznáva ani najväčšie hriechy.

Dietky svoje, poddaných k sviastostiam posiela, pripravuje, ale sám sa od nich odľahuje.

b) Mnohé neprávosti vyvierajú pre bližných z hriechu katolíkovho. Katolík pred veriacimi a inovercami má byť svetlo horiace, — svetlo sveta — zlato očistené. — „Vy ste soľ zeme.“ Ale je svelom temných a zkazenou soľou, zlatom, ktoré nemá blesku. Je vlkom, ktorý driape a vraždí zlým príkladom ovečky Ježiša Krista.

Bližní vedia jeho nemravnosť, a na-koľko sú jeho poddaní, alebo jemu sverení, nasledujú ho, myslia si: čo je dovolené otcovi, matke, alebo predstavenému, dovolené je aj nám.

Koľké dievky nasledujú lenivosť, opilstvo, klnutie, krádež atď. rodičov svojich! Koľkí poddaní nasledujú zlorečenie, prestupovanie sv. pôstov, tropenie posmechu zo slova Božieho, atď. predstavených svojich. Koľkí neverci a inoverci hovoria: veď to ani nenie pravda, že by katolícka viera bola viera Božia; veď my o moc dokonalejšie žijeme, nežli katolíci! A práve preto, keď by aj mali chuť sa navrátiť, zlým príkladom katolíkov bývajú odpúdení od ovčiarne Ježišovej.

Beda tomu, z koho pohoršenie pochádza!

O Ježišu môj, čo mám činiť, ja biedny, ktorý som tak mnohým už dal pohoršenie! Ach ja biednik, akože obstojím kedysi pred tebou! Smiluj sa nado mňou, o Pane, dľa množstva milosrdenstva svojho! Shliadni tiež aj na všetkých tých, ktorým som dal pohor-

šenie, a oslobodí ich od úpadu do hriechu! Chcem sa za nich modlievať!

O Maria, útočisko hriešnikov, oroduj za mňa!

Zdravas Maria... Dušo Kristova...

Čítanie z Tomáša Kemp. kn. III., hl. 4. — Zo Sv. písma Mat. XXV. 14—56.

Deň III. Rozjímanie I.

O pekle.

„Kto z vás bude môcť prebývať s páľčivosťou večnou.“ (Iz. 33.)

Jedinké zlé, čo odvracia človeka od vznešeného určenia jeho, od života večného a viným činí večného zatratenia, je hriech. Rozjímajme teraz o hrozných trestoch pekelných, ktorý každý hriech smrteľný za sebou ťahne.

Predohra I. Predstavme si dĺžku, šírku a hĺbokosť pekla.

Predohra II. O Bože, daj mi dokonale pochopiť, čo sú tie pokuty, ktoré zatratení v pekle znášajú, aby som tak, jestli by som zabudol na lásku tvoju, strachom trestu večného preniknutý, obával sa obrazí Teba.

I. Čo je peklo! Ktoré sú pokuty zatralených?

II. Čo majú za myšlienky zatratení? Čo je to ten červ svedomia?

Bod I.

Čo je peklo.

Duch Pána na mnohých miestach zjavuje, čo je peklo: menuje ho žalárom spravodlivosti božskej: „Zatvorení sú tam do žalára“; miestom múk — bahnom hnevu a pomsty Božej; pecou horiacou ohňom sirkovým, kde všetci sú poviazaní povrazmi tmy a dlhej noci, — kde niet žiadneho poriadku, lež kde ustavičný strach panuje. Ježiš Kristus, ktorý bude súdiť živých a mŕtvych, peklo menuje miestom vyhnanstva do ohňa večného, ktoré je prichystané diablom a tým, čo budú večne odlúčení od videnia Boha. O tých hovorí Duch svätý: „Koľko mali v rozkošiach, toľko im dajte z múk.“

Ktoré sú muky zatralených?

Ježiš Kristus, večná pravda, ktorému Otec dal moc súdiť, keďže je Syn člo-

veka, muky a pokuty, ktorými zatratení večne budú mučení, jasne vyjadruje v slovách, ktoré vyriekne k zatrateným: „Odíjdite odo mňa zlorečení do ohňa večného“ (Mat. 25.)

Trojaké pokuty sú vyjadrené v týchto slovách.

1. Odíjdite odo mňa — je pokuta ztraty medzi všetkými najväčšia, následkom ktorej zatratenci večne budú vytvorení z videnia Boha a nebeskej slávy.

Koľký žiaľ, keď zatratený cez celú večnosť bude čuť tento hlas: Kde je Boh tvoj? On ňa večitou láskou miloval: dal ti život, abys ho chválil, ctil, jemu slúžil a tak spaseným bol. Tak mnohé prostriedky ti udelil, s ktorými si ľahko mohol nadobudnúť si večné spasenie. Teraz ale vinou svojou večne hynieš. Z pomedzi tisícich teba vyvolil a medzi svoje dielky ňa prijal; a teraz kde je Boh tvoj?

2. Odíjdite, zlorečení! Druhý druh pokuty pekelnej, následkom ktorej zatratení večne budú utiskovaní kliatbou Božou. Pokiaľ človek žije, Boh ho milosťou svojou udržuje, teší a prozreteľ-

nosťou svojou riadi a napomáha. Po smrti ale čas milosrdenstva Božieho sa pominie; príjde kľatba na zatratených, ktorí budú od Boha odvrhnutí. Vyliata krv Ježiša Krista hlasnejšie nežli krv Abelova volá o pomstu! Aj tvoja láskavosť, o preblahošlavená Panno Maria, vezme koniec proti zatrateným, a tvoje milosrdné oči na veky budú odvrátené od nich; ba aj ty vyriekneš na nich kľatbu.

3. Tretí druh pokuty pre zatratených je pokuta citu. Odíďte do ohňa večného — a budú prebývať vo večnej páľčivosti. Oheň opravdivý, keď aj nepochopiteľný; — mučení budú podivným, lež skutočným spôsobom, hovorí sv. Augustín. Oheň, ktorý je prichystaný diablovej a anjelom jeho. Oheň, ktorý telo a dušu prenikne, ktorým akoby soľou budú posypaní, aby ustavične horeli a nikdy neshoreli. Oheň bez všetkej obvlažnosti, a kvapky vody: „Trýznený som v tomto ohni.“ Oheň, ktorý nikdy nevyhasne. Odíďte od mňa zlorečení do ohňa večného.

O večnosť!... nešťastná večnosť!... Vždy byť odvrhnutým od Boha... Vždy

byť utiskovaným kliatbou Božou... Vždy byť páleným... Nikdy nemať odpočinku!... Vždy... Nikdy...

O Ježišu, smiluj sa nado mnou, kým je ešte čas smilovania: Učiň so mnou milosrdenstvo, neuvrhni ma do ohňa večného!

B o d II.

Č e r v i c h n e u m i e r a .

Aké budú mať zaťratenci myšlienky a city vo svedomi? Ustavične ich bude mučiť tá myšlienka: ľahko som mohol byť spaseným; Boh ma chcel spasíť: Ja som si príčina...

Keď v tomto živote trpíme chudobu, bolesti, zármutky bez príčiny, posilňuje nás myšlienka: to je vôľa Pána Boha, ktorý je s nami, a voláme s Jóbom: „Ako sa ľúbilo Pánovi, tak sa stalo; buď meno Pánovo pochválené!“

Ale keď si sami zapríčiníme nejaký zármutok alebo nešťastie, vtedy máme žiaľ, ktorý nás vedie do zúfalstva.

Koľký žiaľ museli mať egypťčania, ktorí pre lenivosť svoju nenadobudli si potrebný pokrm na neúrodné roky!

Koľký žiaľ mali ľudia pri potope sveta, alebo obyvatelia Sodomy, že na toľké napomí anie neobrátili sa!

Čože je však hlad egyptčanov, čo strach pri potope sveta, čo oheň v Sodomě v porovnaní s hladom, ktorým budú morení zatratenci, so strachom a ohňom, ktorý bude v pekle a nikdy nepopustí, nevyhasne?

To je ten červ svedomia, ktorý ustavične hryzie: že zatratení sami sú si príčinou toľkého nešťastia svojho.

Tak ľahko som mohol byť spaseným a nechcel som!... Teraz by som chcel spasíť dušu svoju, ale už niet času. Ohrozná myšlienka! Vidí nebe s celou krásou, ktoré na veky utratil, a to rozmnožuje mu žiaľ. Na pamäť mu prichádzajú všetky tie prostriedky spásenia, vnuknutia a príklady, ktorými ho Pán volal a na srdce jeho klopal... lež nadarmo. Krstný znak ustavične mu hovorí, bol dieťaťom Božím, a teraz čo? Chcel ma Boh spasíť, a ja som nechcel... Vyvolil ma Pán medzi svoje dieťky, aby som doniesol ovocie života večného, ale ja som donášal len samé neprávosti, ... Bohom som pohŕdal...

Teraz ale Boh dľa spravodlivosti svojej pohŕda mnou a bude pohŕdať na veky.

Či som aj ja nechodil posiaľ po hriešnych cestách? O ukrižovaný Ježišu Kriste, smiluj sa nado mnou, nerozpomínaj sa na neprávosti moje! Zmy hriechy moje predrahou krvou svojou. Ďakujem ti, že si ma ešte neztratil. Teraz ťa v skrúšenosti srdca prosím, nedovoľ, aby som viac upadol do hriechu. Hľadal si ma namáhave, spasil si ma na kríži; nech nebude daromná práca tvoja! Rozpomeň sa, o Ježišu, že si preto prišiel na svet, abys ma spasil; neztrať ma v deň posledný!

O Maria, Matko moja, kým je, čas, oroduj za mňa.

Zdravas Maria... Dušo Kristova...
Čítanie z Tomáša Kemp. kn. I., hl. 24.

Deň III. Rozjímanie II.

O smrti hriešneho a spravodlivého katolíka.

„Ustanovené je každému človekovi raz umrieť.“ Smrť je istá. „Neviete deň ani hodinu.“ — Čas smrti je nie istý.

„Smrť je odmena hriechu.“ Akože zomriem? — Neviem. „Pamätaj na posledné veci, a nikdy nezhrešíš.“

I. Smrť hriešnikov najhoršia. (Ž. 33.)

II. Vzácná je pred očima Pána smrť svätosti jeho. (Ž. 115.)

Predohra I. Postavme sa k lôžku zomierajúceho hriešneho katolíka viďme jeho úzkosti; ak hrozne mučí ho minulosť, prítomnosť a budúcnosť.

Predohra II. Naplň, o Pane, srdcia naše strachom smrti: otvor oči naše, aby sme neusnuli smrti!

B o d I.

Strach smrti znepokojuje zomierajúceho hriešnika, lebo nieť nikoho, čo by mu prispel k pomoci. Od Boha a ľudí je opustený.

a) Rozpomienka na minulosť, na život totižto v hriechu strávený, veľmi obťažuje svedomie zomierajúceho. Dni jeho pominuly: dni prázdne zásluh, ale plné hriechov. Hriechy detinstva a mladosti stavajú sa mu pred oči, a poznáva, že keď bol tak malý chlapčok — dievčaťko — už bol tak veľký hriešnik.

Nežil dľa povolania svojho ku chvále a cti Pána Boha a jeho službe; nevšímal si hodnosti, do ktorej ho Boh čo katolíka povolal; vo svojom počínaní nehľadal Boha, lež seba samého.

Prichodia mu na pamäť všetky milosti Božie, ktorými pohŕdal, vlohy a hrivne, ktoré on do zeme neprávosti zakopal. Teraz už vidí, že ako bol povýšený v živote od Boha, tak hlboko bude uvrhnutý do priepasti pekelnej.

b) Prítomnosť nie menej znepokojuje zomiera úceho hriešnika: Ďalšieho života nádej sa už pominula. Všetko už musí opustiť, chudobný je v ctnostiach. pôjde do domu večnosti, v rúchu neprávosti svojej už sa má predstaviť Bohu, svojmu sudcovi.

Čelo je už studeným potom skropené — zrak zlomený — jazyk schnie — sila ho už opúšťa — už vydáva hriešnu dušu svoju.

Ak hrozný strach obkľučuje nešťastnú dušu jeho! Nad sebou vidí rozhnevaného Boha, ktorý ho ztratí, — pod sebou vidí otvorené peklo, ktoré ho čo chvíľa pohltne, — s ľava vidí diabla

ako ručiaceho leva, ktorý čaká, aby ho už sožral.

Nekajúcny katolík žil bez Boha, ktorého úmyslom pohŕdal, teraz už cíti, že je od Boha opustený v smrti svojej. Boh povolával hriešnika k pokániu, ale hriešnik odporoval — a teraz rúti sa do večného zahynutia.

c) Najviac však znepokojuje zomierajúceho hriešnika budúcnosť. Už počuje hlas prísneho sudcu: „Vyďaj počet z vladárstva!“ Ako svietilo svetlo tvoje, aby videli ľudia skutky tvoje? Ako si pristupoval k sv. prijímaniu? Ako si vykonával sv. spoveď? Ako si plnil povinnosti stavu svojho? Vyďaj počet z nehodného užívania svätých sviatostí; z toľkých svätokrádeží a pohoršení; zo zkaždy toľkých duší, ktoré pre teba sú zatratené!

V skutku smrť hriešnikova je najhoršia! Od tak nešťastlivej smrti, vyslobod' nás, Pane!

Vzdychám čo hriešnik; hriechy rozpaľujú mi tvár; teraz, kým ešte je čas, o Pane, smiluj sa nado mnou, a chráň ma od takej smrti! O Maria, Pomocnico moja, buď mi na pomoci!

Bod II.

Vzácná je pred Pánom smrť svätých jeho.

Postavme sa teraz k lôžku nábožne umierajúceho katolíka, ktorý do rúk Ježiša Krista, ktorému verne slúžil v živote, spokojne porúča dušu svoju.

a) Rozpomienka na minulosť radosťou naplňuje mu srdce, keď vidí už prevýšené všetky ťažkosti: blahoslavený ten, čo bez škvrny zachránil si dušu... Koľkú radosť cíti, že svedomite plnil príkazy Božie; že s milosťou Božou spolupracoval; že dľa povolania svojho žil. Jestli snáď z krehkosti chytil dajakú nedokonalosť, teší ho svedomie, že sviahosťou pokánia obmyl sa v krvi Baránka Božieho a navrátil sa s celým srdcom k Bohu svojmu, u ktorého našiel milosť a milosrdenstvo: lebo s Petrom žalostne hriechy svoje oplakával a s Magdalenou nohy Ježiša Krista slzami umýval, ktorého si vyvolil za vodcu, a pod ktorého zástavou smele proti nepriateľom bojoval a nad nimi zvíťazil. — Teraz z rúk vodcu svojho očakáva radosť odmeny: plný dôvery

s Apoštolom: „Dobrý boj som bojoval, beh som dokonal — odložená mi je koruna spravedlnosti, ktorú mi dá Pán, spravodlivý Sudca.“ So svätým Hilario-
nom si hovorí: Sedemdesiat rokov si slúžila dušo moja Bohu; čo sa bojíš smrti?

b) Prítomnosť radosťou naplňuje ho. Horlivý katolík vidí, že sa už dni života jeho pominuly, a že ho už očakáva hrob. — vidí dni svoje naplnené zásluhami; vidí, ako ho dobré skutky, ktoré z lásky k Bohu a bližným konal, do večnosti nasledujú. Už zima bolesti a práce pominula, — mrazy sužovania sa už odsťahovali. Odstupuje čo je zostaralé; všetko nové nastáva; a preto vesele stupuje do slávy Pána svojho... Čo dobrý a verný služobník svedomite konal svoje povinnosti, teraz sa už chýli čas odmeny. Dom svoj a záležitosti svoje v mene Božom usporiada: s ochotnosťou podujíma ešte posledný boj so smrťou, žiada si, aby sa už rozlúčil s týmto svetom a spojil s Kristom čím skôr a povedal mu: „Pane, päť hrívieň si mi dal, ejhľa, druhých päť som si nadobudol.“

c) Ani strach súdu Božieho, v ktorý čo dobrý katolík vždy silne úfal, nezarmucuje ho, keď umiera; lež tá hodnosť, do ktorej ho Boh povolal, a zásluhy, ktoré si nadobudol, ubezpečujú ho o šťastlivej večnosti.

Kým žil, podobal sa vojakovi, ktorý smele bojuje proti mocnému nepriateľovi, lež vždy neistý o víťazstve. Teraz ale výtečný bojovník Kristov už zvíťazil, a obsahuje víťazné. Bol podobný lodi, ktorá naplnená je drahými perlami a pláva k určitému brehu, lež ustavične vystavená je búrkam. Teraz ale vykročuje už na breh večnosti istej, presvedčený súc, že čo si nashromaždil, to mu nikto neodoberie.

Odmenu z rúk Pána s celou istotou očakáva — korunu slávy, ktorú mu dá spravедlivý Sudca.

Skutočne, vzácna je pred Bohom smrť svätých jeho.

Či aj ja dľa povolania svojho a dľa práce svojej budem môcť očakávať takú smrť?

Či som už hriechy a krehkosti svoje žalosťne oplakal? Či som svoje ne-

vernosti novou horlivosťou vynahradiť?
Čože budem napozatým činiť?

O preblahoslavená Panno Maria,
oroduj za mňa teraz i v hodine smrti
mojej!

O Ježišu môj, Ty láskavý Otče,
daj, aby vzdychanie moje v hodinu
smrti mojej dostalo sa do Srdca tvoj-
ho, do ktorého sa už teraz pono-
rujem.

Dušo Kristova... Zdravas Maria...

Čítanie z Tomáša Kemp. kn. I, hl. 23.

Deň III. Rozjímanie III.

O všeobecnom súde.

„Určené je, aby každý človek raz
umrel, potom ale je súd.“ (Sv. Pav.
k Žid. 9, 27.)

Skúsenosť nás učí, že všetci ľudia
umrú. — Viera nás učí, že po smrti
jeden každý hneď osobitne bude sú-
dený: ale na posledný deň bude súd
všeobecný.

Sv. Augustín vyznáva, že ho k obrá-

teniu sa k Bohu nič ho tak nepohlo, ako pomyslenie na súd Boží. —

Hneď po smrti, duša od tela odlúčená predstaví sa pred trón Boží, kde hneď obsiahne, čo zaslúži za skutky svoje dobré alebo zlé. — To je okamih, od ktorého naša večnosť závisí.

Pri tom osobitnom súde prítomní budú: duša, ktorá bude súdená, ktorá bude do skutkov svojich oblečená, teda ja sám, — Boh čo sudca, — anjel strážca čo svedok, — diabol čo žalobník. Najprísnejší ale žalobník bude naše vlastné svedomie. — Čo potom ja biedny poviem!...

Rozjímajme teraz, čo sa stane na posledný deň. „Príde hodina, hovorí Ježiš, v ktorú všetci, ktorí sú v hrobách, počujú hlas Syna Božieho a vstanú z mŕtvych.“ (Ján 5, 28.)

Predohra I Predstavme si dolinu Jozafát, kde hlasom trúby, všemohúcnosťou Božou všetci ľudia budú shromaždení, aby boli od Ježiša Krista súdení.

Predohra II. Bože, osvieť mi rozum, aby som sa o tejto pravde presvedčil a bážňou všeobecného súdu preniknutý bol,

Bod I.

Okolnosti tohoto súdu.

Čujem ten hrozný hlas trúby: „Vstávajújte umrelí, a poďte na súd!“ Divný hlas vydá trúba cez všetky kraje hrobov a všetkých prinúti k trónu — desí sa bude smrť a celá príroda!

Vidím, ako všetci ľudia obliekajú sa do vlastného tela a shromažďujú sa v tej doline, a strachom naplnení čakajú výpoveď sudcovu, ktorý keď zasadne, všetko, aj to najtajnejšie vyjaví.

Vidím, ako znak kríža, znak vykúpenia nášho, zjaví sa na oblohe nebeskej. — Za nim ide Ježiš Kristus, ktorému Otec nebeský dal moc súdiť. Vidím, ako ten prísny sudca odlučuje dobrých od zlých, dobrých na pravú a zlých na ľavú stranu dáva.

Na ktorejže strane budem ja vtedy stáť?

Spravodlivý sudca každého bude dľa skutkov jeho súdiť. Akéže sú moje skutky? Čo ja biedny vtedy poviem, koho si za patróna vyvolím, keď ani spravodlivý nebude istý!

Rozpomeň sa, o Ježišu, že som bol

príčinou ciest твоjich; nezaťrať ma v ten deň hrozný, lež príjmi na pravicu mňa biedneho!

B o d II.

Kto a jaký je ten, ktorý príjde súdiť i mŕtvych; ak hrozný bude ten výrok nad zaľratenými!

Ten Syn človeka, Ježiš Kristus, ktorý pre nás ľudí a pre naše spasenie zostúpil s neba a človekom sa stal. — Ten, ktorý nás miloval a seba samého dal za nás; — kto ý nás v krvi svojej obmyl; — ktorý sa na kríži modlil: Otče, odpusť im; — ktorý stal sa nám bratom — ženíchom duše našej; — ktorý čo dobrý pastier telom a krvou svojou nás krmil... Ten je teraz sudcom, ktorý pre pohŕdanie svojim priateľstvom a pošliapanie svojej krve bude nás súdiť a nad nami sa mstiť s najväčšou prínosťou dľa nekonečnej spravodlivosti svojej.

Aby sme mohli trpkosť súdu tohoto pochopiť, rozpomeňme sa na Jozefa Egyptského. Sväté Písmo opisuje tú úzkostlivosť a strach, ktorý mali bratia jeho, keď sa im dal poznať a vyriekol:

„Ja som Jozef, váš brat, ktorého ste vy predali!“

Jozef vyriekol slová tieto s láskavosťou a s plačom, a predsa bratia jeho boli preniknutí hrozným strachom; lebo svedomie ich hrýzlo a na pamäť im priviedlo tú hroznú nenávisť a zlosť, ktorou boli horeli proti nemu, hoci vedeli, že bol nevinný, ktorý za nich orodoval často u otca svojho; ktorý im donášal na role jedlo; ktorého však oni predali do Egypta.

V ten hrozný deň súdu podobný hlas počujú všetci zatratení: „Ja som Ježiš, váš brat, ktorého ste vy zapredali.“ A to povie v spravodlivom hneve a rozhorčenosti svojej Ježiš.

Ja som Ježiš, ktorý som vás miloval a seba samého som dal za vás! Čo prostredník primlúval som sa za vás u Otca svojho. Za pokrm a nápoj dal som vám telo a krv svoju. Ja som Ježiš, brat váš! Čo som mal ešte viac urobiť, aby si získal lásku vašu? Vy ste ma zapredali! Vy ste láskou mojou pohrdali a mňa, ste nenávideli! Vyvolil som si vás za bratov a sestry, za dedičov kráľovstva môjho, ale vy ste boli horší od

Judáša, ktorý ma zapredal; lebo ste vy ešte aj iných zvedli k tak hroznému skutku. Teraz spravodlivosť požaduje, aby som sa pomstil na vás, a vyriekol súd večného zatratenia.

Bod III.

Hrozný výrok súdu.

Keď už budú dobrí od zlých odlúčení, Sudca Boží otvorí ústa svoje, a hrozným hlasom vyriekne oršiel nad hriešnikami: „Odíjdite odo mňa zlorečení do ohňa večného, ktorý je prichýstaný diablovej a anjelom jeho!“ (Mat. 25.)

Hrozné slová! Kto je v stave trpkosti ich pochopiť? Kto dakedy pochopí to, ak trpké je byť večne od Boha odvrhnutým! Odíjdite odo mňa! Večnou kľatbou Božou byť utiskovaným! Odíjdite odo mňa zlorečení. Koľký žiaľ, nikdy Boha nevidieť! Večne zo spoločnosti nebeskej byť vytvoreným! S diablom a jeho anjelmi vo večnom ohni horieť!...

Ale, čože bude po tomto súdnom výroku nasledovať? To, že smutne sa budú lúčiť s nebom a zemou a pôjdu do večného zatratenia, volajúc: Beda

nám! Odvrhnutí sme od teba, Bože večnej velebnosti, ktorý si nás pre seba stvoril, aby sme ťa večne požívali, ale teraz večne od teba odlúčení budeme!

Odstránení sme od } vás, anjelia a svätí Boží! Vy sa budete večne tešiť v nebi, ale my budeme večne mučení v pekle!

Odstránení sme od teba, o Maria, ktorá si nám bola kedysi Matkou milosrdenstva, ale už oči tvoje na veky budú od nás odvrátené! Odstránení sme od teba, ty nebe, mesto sv., miesto pre vyvolených, ktoré sme dobrovoľne utratili.

Medzi takýmto nariekaním dolina Jozafatská sa otvorí a zatratení pôjdu do večných múk.

O Sudca spravедlivý, Ježišu môj, pamätajže na mňa a nezatrať ma v deň hrozného súdu!

Milosrdné a láskavé oči tvoje o Maria, útočiste hriešnikov, teraz ešte obráť ku mne a vypros mi milosť dokonalého obrátenia sa!

Zdravas Maria... Dušo Kristova. .

Čítanie z Tomáša Kemp. III, 48. —
Zo sv. písma Mat. XXIV.

Deň IV. Rozjímanie I.

Pád a kajúcnosť sv. Petra.

Rozjíмали sme o zlobe a hrozných pokutách hriechu, poznali sme hriechy a krehkosti svoje, ktoré sme v skrúsenosti srdca oplakali.

Ale, aby hriešnik neupadol do zúfalstva pre množstvo hriechov svojich, sv. Ignác odporúča, žeby utiekal sa k Bohu, ktorého vlasťnosťou je odpúšťať, a prosil ho o milosť so sv. Petrom, v ktorom máme príklad opravdivého kajúcnika; aby sme nasledovali sv. Petra i v kajúcnosti, keď sme ho nasledovali vo zhrešení. Rozjímajme preto: I. nad zhrešeným Petrovým; II. nad tým, ako Pán pohliadol na neho; III. ako ho prijal na milosť.

Predohra I. Vidím Petra v pitvore veľkňazovom stáť a zohrievať sa. — Čujem slová, ktorými zapiera Majstra svojho; čujem aj hlas kohúla.

Predohra II. O Bože milosrdenstva, daj mi poznať v príklade Petrovom moje hrozné zhrešenie, lež aj veľké tvoje milosrdenstvo, z ktorého mi udeľuješ

čas k tomu, aby som aj ja mohol oplakať hriechy svoje!

B o d I.

Peter, knieža apoštolov, ktorého Pán učinil základom Cirkve svojej, biadne zhrešil... „Kto si myslí, že stojí, nech dá pozor, aby nepadol.“

Kto je to, čo tak ťažko zhrešil? Je to učedelník, od samého Ježiša Krista, Syna Božieho, za apoštola vyvolený; zvláštnymi milosťami a prednosťami medzi učedelníkmi obohatený, ktorého sám Pán blahoslaveným menuje; ktorému kľúče kráľovstva svojho odovzdáva. To je ten učedelník, ktorého Pán pojal so sebou na vrch, aby ho učinil svedkom slávy svojej pri premenení svojom.

Čo? — v čom tak ťažko zhrešil? Peter zapiera Majstra svojho, ktorého nedávno slávnostne vyznal Synom Božím; ktorého telo a krv prijal.

Kde? Pri akej príležitosti ho zaprel? V pitvoré veľkňazovom medzi slúžobníkmi a dievkami, a to len z ohľadu ľudského.

Akože sa dopustil toľkého hriechu?

a) Veľmi dôveroval v sebe, hovoriac:

„A čo by sa všetci pohoršili nad tebou, ja sa nepohorším.“

b) Lenivý bol v modlitbe; „Nemohli ste za hodinku so mnou bedliť?“

c) Neozbrojil sa dokonale modlitbou a dobrovoľne vystavil sa príležitosti k hriechu; oziabalo ho, chcel sa zohrievať.

Z razu ho napadne pokúšanie: „Slúžka, vrátna, hovorila Petrovi: Či si aj ty z učedelníkov človeka tohoto?... Peter tajil... začal sa zaklínať; že nezná človeka tohoto.“

Ak smutné je to poklesnutie takého učeníka, ktorého Majster toľkými milosťami a darmi vyznačil!

Katolíku, obráť zrak svoj na seba, a skúmaj sa: Kto si ty? Koľkými darmi a milosťami ozdobil ťa Pán: byť jeho dieťaťom a spoločníkom, požívať jeho telo a krv... V skutku veľká je to hodnosť! Lež snáď aj ty si, čo dieťa Božie, ľazko zhrešil? A to prečo?

a) Veľmi dôveroval si v sebe, nebál si sa príležitosti hriešnej, ba sám si ju hľadal a dobrovoľne si v nej zotrval.

b) „Napomínanie Majstra svojho: „Bedlite a modlite sa“ nemal si ustavične pred očima. Odhodlal si sa na-

sledovať Ježiša Krista, ale len zobďaleč: modlíš sa, pristupuješ k sviatostiam, lež bez všetkej vrúcnosti a stálosti.

c) Neozbrojuješ sa modlitbou ustavične, lež radšej hľadáš svetské zábavy a rozkoše, v ktorých sa chceš zohrievať. Z razu príde pokúšanie, a ty hneď padneš; zapreš skutkom vieru Ježiša Krista, keď medzi inovercami pôst nezadržíš a modlitby z ohľadu ľudského zameškáš; keď v nedeľu a sviatok nie si na sv. omši a kázni.

Smiluj sa nado mnou, Bože, Tebe samému som zhrešil a pred Tebou som zle činil!

B o d II.

Ježiš pohliadol na Petra. (Luk. 23.)

Ešte sa Peter zaklínal, a už kohút spieval — ale Ježiš pohliadol na Petra, ktorý sa rozpamätal na slová Pánove, i šiel von a horko plakal.

Koľké dobrodenie a milosrdenstvo Pánovo! Ak účinnivý ten pohľad na Petra, ktorý zapiera svojho Majstra!

Peter hneď ide von, miesto a osoby zanechá, príležitosť hriešnu opustí, nebezpečenstvo odvráti, líca svoje slzami

máča, aby obmyl vinu svoju; horko plače, že tak dobrého Majstra nevernosťou svojou obrazil.

Aj ja katolík, ktorý o tomto milosrdenstve Božom rozjímam, tiež som ťažko zhrešil. snáď ťažšie a častejšie nežli Peter.

Aj ja som skúsil podobné milosrdenstvo Božie! Ak dlho trpí ma už Boh hrešiaceho a skutkami zapierajúceho Boha môjho! Ak láskave pozerá na mňa! Koľko ráz už spieval kohút, to jest hlas svedomia, ktorý ma k pokániu napomína. — Ale Peter isiel hneď von a horko plakal... Či som nenasledoval učeníka hriešneho? Prečože ho nenasledujem pokánia činiaceho a plačúceho? Tento pohľad Pána, ktorý ma teraz k pokániu povoláva, snáď je už posledná milosť, ktorú mi Boh udeľuje. Teda dnes, „Keď hlas Pána očujem, nechcem mať zatvrdilé srdce svoje.“

Bod III.

Ak láskave prijal Pán Petra na milosť.

Ako otec syna, ktorý zahynul, lež v pokáni sa navrátil, láskave prijal a

na všetky jeho neprávosti zapomenul; podobnou láskavosťou Ježiš prijal kajúcneho Petra, zabudol na jeho nevernosť a novými milosťami ho obdaril.

Po zmŕtvychvstani svojom Pán zjavil sa ženám, rozkázal, aby to Petrovi oznámili. Lež zjavil sa aj samému Petrovi, aby nad zhrešením svojim plačúceho potešil. Na zadosťučinenie mu naložil, aby ho miloval a lásku svoju slovom i skutkom dokazoval.

Aby Peter trojnásobné zapretie zničil, Pán sa ho trikrát pýta: „Šimone Jánov, miluješ ma?“ — Ale keď Peter trikrát sa osvedčil, že ho miluje, rozkázal mu Ježiš, aby pásol ovečky a baránkov jeho. Toto zadosťučinenie Peter vykonal, pasúc ovečky Kristove slovom a príkladom, a obetujúc za nich život svoj.

Na toto Petrovo zadosťučinenie často obracajme zrak svoj, často rozjímajme o milosrdenstve Pánovom, ktoré mu preukázal, a pamätajme, že aj na nás shliadol Pán, k pokániu nás volal a na podobnú milosť nás prijal.

Žiada však aj od nás Pán, aby sme ho milovali, lásku svoju slovom i sku-

tkom dokazovali . . . druhým dobrý príklad dávali, druhých k dobrému napomínali, iných od hriechu chránili a tak na pašu spasenia privádzali; ba jestli by bolo potrebné, aj život svoj za spasenie bližných vynaložili.

Takúto lásku nám preukázal Pán, slušné je teda, aby sme aj my podobným spôsobom lásku svoju dokázali.

O Pane, miloval si ma, a seba samého si obetoval za mňa! Shliadol si na mňa, a smiloval si sa nado mnou! V skrúšenosti srdca svojho chcem oslavovať milosrdenstvo tvoje na veky.

O Maria, potešenie zarmútených, ďakujem ti, že si ma priviedla k srdcu Syna svojho; nedovoľ, aby som sa viac od neho odlúčil.

Zdravas Maria . . . Dušo Kristova . . .

Čítanie z Tomáša Kemp. II. 5. — Zo sv. písma Luk. XV. 11—32.

Deň IV. Rozjímanie II.

O kráľovstve Ježiša Krista.

Volanie Ježiša Krista, Kráľa večného: aby sme ho nasledovali.

Dokončiac prvý týždeň sv. cvičení, ktorý bol cestou očisťovania, k zničeniu náruživosti našich a očisteniu sa od hnusoty hriechu, potrebné je, aby sme boli osvietení a poznali, čo máme robiť, aby sme mohli život večný obsiahnuť. Predkladá sa nám príklad Kráľa večného, Ježiša Krista, ktorým povzbudení bývame, aby sme už neboli ľahostajní — ako v prvom týždni —; lež smele podujali to, čo je ťažké a prirodzenosti našej protivné, aby sme tak Kráľovi svojmu stali sa podobnými. Rozvažovanie toto je druhý základ pre II. týždeň.

— Modlitba prípravná ako na začiatku. —

Predohra I. Predstavím si synagogy, mestá, hrady, ktoré Ježiš Kristus v učujúc pochodil.

Predohra II. Pane, otvor uši moje, aby som počul hlas Kráľa svojho, ktorý ma k nasledovaniu povoláva; pohni aj vôľu moju, aby sa vôli jeho vo všetkom ochotne podrobila.

B o d 1.

Rozjímajme o božskom Kráľovi svojom, ktorému všetci ľudia sú poddaní, aj samé kniežatá.

1. Jeho vlohy — najvznešenejší jeho úmysel a istotu víťazstva.

a) Ako je Kráľ tento od Boha vyvolený, tak vlohami múdrosti, sily, láskavosti je obdarený, a preto veľmi ľahko môže srdcia poddaných svojich získať k tomu, aby ho nasledovali.

b) Jeho vznešený úmysel alebo cieľ, ku ktorému nás povoláva, je: „Moja vôľa je“, takto sa osvedčuje, „celú zem neveriacich vládte mojej podrobí, aby všetci ľudia k poznaniu opravdivého Boha prišli, jemu slúžili, a tak spasení boli.“

c) Uistený je od Boha, že to prevedie, a všetkých, ktorí budú pod jeho zástavou bojovať, ubezpečuje o istom víťazstve.

2. Akéže podmienky kladie tým, ktorí ho chcú nasledovať? Aby boli hotoví ten istý pokrm, nápoj, šaty a zbroj užívať, ktorý sám Kráľ, to jest, on sám užíva; aby v tých istých prá-

cach, bedlivosti a ťažkostiach vojny vytrvanliví boli, v ktorých je on postavený, aby tak kedysi na jeho sláve sa zúčastnili, ako sa teraz zúčastňujú na jeho prácach. Kráľ tento každému chce byť podobným; on sám prvý ide do boja, prvý je v najväčšom nebezpečenstve, všetkých ale zúčastní v celej sláve víťazstva.

3. Pod takými podmienkami, pri toľkej istote víťazstva, za tak vznešený cieľ, pod zástavou tak láskavého a štedrého, od samého Boha vyvoleného, toľkými vlohami obdareného Kráľa, kto by nechcel bojovať?... Ale čože ja poviem na takéto pozvanie?... Dozaista každý ochotne bude nasledovať tak dobrého Kráľa, a všetci jednohlasne budú volať: To je vôľa Božia!...

Keď by sa ale dalo nájsť, kto by pozvanie také neprijal, či by nezaslúžil, aby od celého sveta bol vysmievaný a zneuctený čo slabúch a nerozumný?...

B o d II.

Tento Kráľ, je nik iný, nežli sám Ježiš Kristus, Pán náš.

1. Ježiš Kristus, Pán náš, je oprav-

divý Kráľ: On je Kráľ kráľov, Pán panovníkov; preto prišiel na tento svet, aby bol Kráľom našim. „Blahoslavený a sám mocný, jemu patrí česť a sláva.“

a) Vlohy jeho, ktorými je čo syn človeka od Otca svojho nebeského ozdobený, a pre ktoré je všetkej lásky a nasledovania najhodnejší, sú také, že svojou vznešenosťou, múdrosťou a silou všetkých srdcia priťahuje a k poslušnosti privabuje.

b) Cieľ, ktorý si vylknul a pre ktorý poddaných povoláva do boja, je najvznešenejší: „Moja vôľa je“, hovorí, „celý svet podmaniť, všetkých nepriateľov prevýšiť a tak do slávy Otca môjho sa navrátiť; a preto ktokoľvek chce so mnou tam ísť, musí so mnou pracovať; aby nasledujúc ma v ťažkostiach, účasť mal aj na sláve mojej.“

c) Istý je o tom, že zvíťazí, a že všetkých, ktorí ho verne nasledovať budú v boji, víťazmi učiní, bez toho, aby sa im dačo stalo.

2. Všetkým ale, ktorí ho chcú nasledovať, tú podmienku kladie, aby jestli ho chcú nasledovať v sláve, najprv nasledovali ho v bedlivosti, v prácach a

nepríjemnostiach vojny, aby len ten pokrm, tie šaty, tú zbroj upotrebili, čo on upotrebuje.

On čo Kráľ chce ísť pred bojovníkmi svojimi a prvý chce znášať ťažkosti boja. Slávnostne ale sľubuje, že slávu víťazstva svojho so všetkými deliť bude.

Tento Kráľ slávy, Ježiš Kristus, všetkých ľudí povoláva, chceúc všetkých blahoslavenými a slávy nebeskej účastníkmi urobiť.

V tomto boji je všetko veľké: Mocný je nepriateľ: svet, diabol a zlé žiadosti. Silné sú zbroje: viera, modlitba, ponížená dôvera. Výteční sú spoločníci v boji: sv. apoštolia, mučeníci, vyznavači. Vodca je sám Ježiš Kristus. Bohatá odmena: koruna totižto nebeskej slávy.

3. Pri takýchto podmienkach, na pozvanie tak milého a vznešeného Kráľa, ktorý istotne vedie svojich k víťazstvu, čože má každý zdravého rozumu človek odpovedať? Čo hovorím ja? ... Jestli zemský kráľ zaslúži, aby ho poddaní nasledovali; čím viac zaslúži to Pán a Boh náš, aby sme ho nasledovali. Ba to si máme za najväčšiu hod-

nosť pokladať: byť jeho bojovníkmi. Tí ale, ktorí väčšiu ochotnosť chcú preukázať Ježišu Kristu, Kráľovi svojmu, a chcú sa dokázať výtečníkmi v službe jeho, nielen že sa dajú do každej práce; lež budú všemožno pracovať proti svojej samoláske, aby sa tak podobnejšími stali svojmu vodcovi.

Či ja, ktorý som dieťa Božie, tak úko spojený s Ježišom Kristom, hotový som znášať všetky starosti, práce a neprijemnosti boja? Či mám nádej, že budem účastný slávy Vodca svojho?

Pri krste svätom som sa stal vojakom Ježiša Krista, pri svätom birmovaní som bol pomazaný za výtečníka, sľúbil som, že budem bojovať proti žiadostiam tela, sveta a diabla, že zapriem seba vezmem svoj kríž a budem nasledovať Ježiša Krista.

Či som slub tento svedomite vyplnil? ... Horko budem oplakávať nevernosť svoju a hanbiť sa budem za bojázlivosť svoju. Dnes prisahu svoju vojanskú pred Kráľom svojim, Ježišom Kristom, a pred celým jeho dvorom obnovujem a srdečne volám:

O Kráľu večný a Pane všetkých

vecí! Ja nehodný, v milosti tvojej úfajúc celkom sa ti venujem... všetko, čo mám, vôlí tvojej podrobujem. Pred nesmiernou Velebnosťou твоjou, pred obličajom preblahoslavenej Panny, Matky tvojej a celého dvora nebies silne sľubujem: že čím najužšie ňa nasledovať chcem vo všetkých ňažkostiach a neprijemnostiach, v zaprení seba samého a v nesení kríža svojho. Aby som ale mohol tento sľub svoj svedomite vyplniť, skrze Mariu Pannu, Matku твоju, a prímluvu všetkých svätých udeľ mi svoje sväté požehnanie a potrebné milosti; lebo sám od seba nič nemôžem.

Zdravas Maria... Dušo Kristova...

Čítanie z Tomáša Kemp. III. 56.

Deň IV. Rozjímanie III.

O vtelení Syna Božieho.

S týmto rozvažovaním sv. Ignác začína II. týždeň duchovných cvičení, cestu to osvietenia, na ktorej osvietení, nasledujeme zakladateľa viery, Ježiša Krista, hľadiac na Neho, čo na dokonalý vzor.

Cieľ tohoto týždňa je, dokonale poznať Pána nášho Ježiša Krista, aby sme ho dokonalejšie milovali a šľapaje jeho nasledovali. Toto ovocie máme vo všetkých tajomstvách týchto hľadať.

Rozjímajme v troch bodoch: I. O nutnosti vykúpenia. II. O úmysli Božom. III. O spoluúčinkovaní Marie Panny pri vtelení Syna Božieho.

Predohra I. Predstavme si, ako tri božské Osoby hľadajú na ľudí, ktorí pre hriechy svoje rúčia sa do večného zatratenia; ako držia poradu nad tým, ako skrze vtelenie druhej božskej Osoby môže byť spasené ľudské pokolenie; ako posielajú anjela k Marii Panne.

Predohra II. Predstavme si celý svet a v ňom prebývajúcich ľudí vôbec, ale zvlášte domček Marie Panny v Nazarete.

Predohra III. O Bože, daj mi poznať príčinu toho, prečo sa stal Syn tvoj človekom, zapáľ srdce moje, aby som ťa mohol viac milovať!

Bod I.

Aby som nutnosť vykúpenia ľudského pokolenia dokonale pochopil, skúmaním rozličnosť ľudí na zemi bývajúcich, ich

rozličné zvyky a skutky; jedni sú bieli, iní čierni: niektorí žijú v pokoji, iní sú vojnami zaujatí. — Niektorí sa veselia, iní plačú. — Jedni sú zdraví, iní nemocní. Mnohí umierajú a ešte viac sa ich rodí. — Všetci títo ľudia pochádzajú od jedného, kedysi v raji prebývajúceho a blahoslaveného človeka. — Všetci sú pre ten cieľ od Boha stvorení, aby Stvoriteľa svojho chválili, ctili, jemu slúžili a tak spasení boli.

Ale keď vidím, že ľudia v tak biednom postavení sú tu na zemi, načúvam, čo hovoria, čo činia, a z toho poznávam, ak veľmi sa od povolania svojho oddialili. Čujem, ako sa prisahajú, zlorečia, jeden druhého obviňujú. Skúmam skutky ich, a vidím, že celý svet je v neprávosti postavený; všade vidím ľudí do nenávisti, hnevu a iných neprávostí ponorených. Mnohí v lenivosti a chlipnosti trávia dni života svojho. Na celej zemi nachádzam len biednych, bláznivých, temných, tak v živote, ako po smrti nešťastlivých, jestli Vykupiteľ neprijde medzi nich.

Medzi takýmito nešťastlivými bol by som aj ja býval, temný medzi temnými,

biedny medzi biednymi, keby nebol prišiel Vykupiteľ. Teda: „Roste nebesia s hora, oblaky vydajte spravodlivého; nech sa otvorí zem a splodí Spasiteľa!

B o d II.

Úmysel Boží pri vykúpení ľudského pokolenia.

Tri božské Osoby s trónu božskej Velebnosti hľadiac na ľudí v toľkej zaslepenosti a neprávosti žijúcich a do zatratenia sa rútiacich, milosrdenstvom pohnutý umienia si vykúpiť ľudské pokolenie. Druhá božská Osoba, Slovo Otca večného, seba čo Vykupiteľa obetuje: Anjel Pána, Gabriel je vyslaný k Panne Marii, ktorej zvestuje posolstvo, že z Ducha svätého počne a v panenstve svojom neporušenom porodí syna . . . „A Slovo telom sa štalo. a prebývalo medzi nami.“ „Tak Boh miloval svet, že Syna svojho jednorodeného dal, aby nikto, čo verí v Neho, nezahynul, ale mal život večný.“

Akéže ovocie z tohoto rozjímania si nadobudnem?

Budem rozvažovať dobrodenia a ovo-

cia, ktoré vyplývajú na nás z tajomstva vtelenia Syna Požieho.

1. V tomto tajomstve Boh dokazuje svoju múdrosť, svätosť, lásku a milosrdenstvo k nám.

2. Povzbudzuje nás ľudí ku vzájomnej láske a udeľuje nám zvláštne milosti k spásonosnému účinkovaniu potrebné. Slovo Otca telom sa stalo, aby srdce človeka telesné k sebe pritiahlo a so sebou spojilo.

Ak hojné ovocie vyplýva z tohto tajomstva!

a) Slovo Božie telom učinené stalo sa nám Veľkňazom, ktorý Bohu, Otcu svojmu obeť smierenia obetoval a božskej Velebnosti za hriechy naše zadosť učinil.

b) Syn Boží stal sa nám Vykupiteľom, ktorý nás krvou svojou vykúpil: Hriechy naše na seba vzal a za ne Otcu nebeskému cenu krve svojej zaplatil.

c) Syn Boží stal sa nám Spasiteľom, ktorý nás z otroctva diabolského vyslobodil; do slobody synov Božích nazpät priviedol a spolu dedičmi kráľovstva Otca svojho učinil.

d) Syn Boží, vezmúc na seba ľud-

skú prirodenosť, stal sa nám bratom, telo z tela nášho; — a preto s dôverou môžeme k Bohu pristúpiť, milosť majúc skrze Pána nášho a brata Ježiša Krista.

Koľké dobrodenia, koľké ovocie tajomstva vtelenia Syna Božieho! Radujme sa, preto a veselme sa v Bohu, Spasiteľovi svojom!

Bod III.

Obráťme zrak svoj na blahoslavenú Pannu Mariu. a viďme jej spoluúčinkovanie pri tajomstve vtelenia Syna Božieho.

Vidím nízko domček v Nazarete, v ktorom Panna z rodu Dávidovho, medzi všetkými ženami požehnaná, prebýva; chudobná síce v časnosti, lež prebohatá v ctnosti a milosti; ktorá v panenstve svojom ľúbila sa Bohu... v poníženosti svojej Syna Božieho počala...

Anjel Pána, Gabriel, od Boha poslaný, tam sa zjaví, ktorý tejto zasnúbenej Panne tajomstvo vtelenia oznamuje. (Lukaš I. 27.)

Nebeský posol tento ako je slávny sám v sebe, tak uctivý je k tejto Panne,

keď ju pozdravuje: „Zdravas (Mariá) milosti plná, Pán s tebou“ ... Vidím, ako do zmätku prichádza Panna na slová anjelove a múdre sa pýta: „Ako sa to stane, keďže muža nepoznám?“ Anjel odpovedá: „Duch sv. sostúpi do teba, a moc Najvyššieho zatieni teba.“

Na toto osvedčenie, že vo svojom panenstve zostane nepoškvrnená, čujem poníženú Pannu súhlasíť: „Ejhľa, dievka Pána, staň sa mi podľa slova tvojho.“

Preopakujem si, čo som teraz videl a počul, aby som si hojné ovocie potešenia, radosti, dôvery a lásky nadobudol.

O žiadostivé slovo: „Staň sa mil“ ...

Na tento súhlas Panny otvára sa nebe, a Slovo večného Otca pre nás ľudí a pre naše spasenie sostupuje do života Panny; stane sa telom, počatým z Ducha svätého.

Koľká je to pre nás radosť, koľké vďaky máme vzdávať! Syn Boží, telom učený, stal sa nám bratom! Tedy s nim máme tú istú Matku, Pannu Mariu! Skrze neho máme prístup k Otcu nebeskému.

• Brat — sestra — som Ježiša Krista; dieťa som Marie Panny; koho sa mám báť? Dieťa Marie či môže zahynúť?

Otče nebeský, ako sa ti mám poďakovať za tú lásku, že si nám poslal Vykupiteľa! O Ježišu môj, vítam ňa, svojho Spasiteľa! Duch svätý, posväť a učiň ma hodným toľkej milosti, aby som mohol byť bratom — sestou — Ježiša Krista. O Maria, príjmi ma za dieťa svoje pre Ježiša Krista!

Otče náš... Zdravas Maria...

Čítanie z Tomáša Kemp. III. 5.

Deň V. Rozjimanie I.

O narodení Pána nášho.

— Učme sa sv. chudobe. —

Predohra I. Predstavme si, ako Maria Panna so sv. Jozefom cestujú do Betlehema; kde nemajú miesta v hostinci a prinútení sú ísť do maštale. Tam v maštali porodila Maria Panna Syna, do plienok ho zavinula a do jasličiek ho položila.

Predohra II. Preskúmame cestu,

ktorú konali, a maštal, v ktorej sa Syn Boží chcel narodiť; aká bola biedna, nízka, zanečistená a nepríjemnostiam povetria vystavená.

Predohra III. O Bože, daj mi pochopiť lásku svoju, ktorou nás miluješ tak, že si Syna svojho dal za nás, aby som ťa aj ja miloval a sv. chudobu, ako ma učí príkladom Ježiš Kristus, aj ja si osvojil!

B o d I.

Vidím osoby.

Srdcčne obdivujem osoby, ktoré v tej biednej maštálke vidím. Predo všetkým obdivujem prebáhoslavenú Pannu. Matku Syna Božieho; Pannu, o ktorej Izaiáš prorok predpovedal: „Ejhľa, Panna počne a porodí Syna“, ktorú Gabriel archanjel milosti plnou — medzi ženami požehnanou pozdravil. Pannu z domu Dávidovho — teraz síce chudobnú, zneváženú, lež ctosťami ozdobenú a v zásluhách bohatú. Obdivujem panen-skú jej čistotu a poníženosť: Toto je tá, ktorá panenstvom svojim zasľúbila sa Bohu a v poníženosti svojej počala

Syna Božieho. Ak veľká ctnosť je nepokalená panenská čistota, a ak veľkej ceny je poníženosť! Tieto ctnosti si zamilujem a osvojím.

Zreteľ svoj obraciam na sv. Jozefa muža spravodlivého a prostosrdečného, ktorého Pán vyvolil za ženícha Panny, za pomocníka a za ochranca jej panenstva.

Vidím, ako anjelia Boží obštávajú tie jasličky a Synu Božiemu, pre ľudí vtelenému, ako sa klaňajú.

Aj chudobných pastierov vidím prístupovať k tej maštaľke. Tí boli prví od anjela k tomuto trónu povolání. Medzi tých stanem si aj ja, služobník nehodný; obdivujem presvätú rodinu a so všetkou úctou slúžim Matke Božej. Obdivujem novonarodené nemluvniatko pre jeho ľúbosť a krásu! Rozmýšľam nad slovami Izaiáša: „Chlapčok narodil sa nám, a Syn daný je nám — meno jeho bude: Podivný, Radca, Boh, Mocný, Otec budúceho veku, Knieža pokoja.“

Vidiac, ako anjelia a pastieri klaňajú sa mu, hlboko sa mu klaniam;

obdivujem, že sa Boh pre mňa narodil; ďakujem mu, a lásku svoju mu venujem.

Aby som ho však dokonalejšie poznal, rozjímam:

a) Kto je to Dieťa, ktoré v toľkej chudobe tu vidím? Je to ten od všetkých národov túžobne očakávaný, ktorého praotcovia si žiadali: „Roste nebesia“, volali. — To je Emanuel, Boh s nami. To je sám Boh, ktorý nás prišiel spasíť.

b) Ale prečože sostúpil s neba a chcel sa na zemi narodiť? Viera nás učí: Pre nás ľudí a pre naše spasenie sostúpil s neba a stal sa človekom. To jest, aby čo Spasiteľ nás s Otcom svojim smeril, od hriechu nás oslobodil, posvätil a blahoslavenými učinil.

c) Ale prečo si pre seba a Matku svoju toľkú chudobu vyvolil? „Súc bohatý, a Pán všetkého, chudobným sa stal pre nás, aby nás milosťou svojou obohatil“; aby nám dal príklad, ako si máme ľahšie nebeské bohatstvá nadobudnúť.

Teda vo svätej chudobe je bohatstvo milosti ukryté; a preto chcem milovať sv. chudobu.

B o d II.

Načúvam reči, ktoré vedú.

Čujem spev anjelov: „Sláva Bohu na nebi, a pokoj ľuďom dobrej vôle.“ Aj pastieri svojim jednoduchým spôsobom oslavujú Ježiška a ďakujú mu za tú milosť, že ich prvých povolal k nebeským jasličkám.

Zvlášte dávajú pozor na to, čo Maria Panna a sv. Jozef myslia a hovoria: nesťažujú sa oni na biedu, ktorú trpia: radšej obdivujú uponíženie sa Syna Božieho, a seba samých celkom riadeniu Božiemu podrobujú.

Ak hlboko sa klaňajú na prvý pohľad tomuto božskému Nemluvniatku! Ak vrúene vďaky vzdávajú za udržané panenstvo! Ak úplne sa venujú službám jeho!

Aj božské Dieťaťko, ačkoľvek ešte hovoríš nie schopné, predsa tak si vyobrazujem, že toto praví Otcu nebeskému: „Dary a obety si nechcel, ale telo si mi dal; ejhľa, idem.“ Otcu svojmu nebeskému za spasenie naše čo obetuje. Aj ku mne hovorí: Hľad', čo

som za teba učinil!... Synu môj, daruj mi srdce svoje!...

Aj tie plienky a jasličky ma poučujú, že Ježiš stal sa pre mňa chudobným, aby ma nebeskými darmi obohatil.

Či nenie slušné, aby som sv. chudobu si zamiloval?...

B o d III.

Pozorujem, čo robia.

Ak ťažkú cestu prekonali, koľké biedy postúpili! Pán sa v najväčšej chudobe narodil, aby po mnohých trápeniach konečne na kríži umrel! A to všetko pre mňa! Čože mám ja činiť?...

Pozorujem, akou nežnosťou a láskou Maria Panna zavíňa Ježiška do plienok a kladie ho do jasličiek... Ak veselého ducha je v ťažkej chudobe a opustenosti! Ak lúbezne si objíma a bozkáva Ježiška v silnej viere, vrelej láske a dokonalej odovzdanosti do vôle Božej.

Ale čože robí božské Dieťaťko? Trpezlivo trpí všetko. Otcu svojmu nebeskému, prinavracia česť, ktorá bola hriechami našimi odňatá; oroduje za nás a chce nás s Otcom smeriť. Seba

samého k bičovaniu a ukrižovaniu za nás obetuje.

Čujem plakať nebeské Dieťaťko. Prečo? Slzy tieto dokazujú, že je opravdivým človekom; lež sú ony aj významom tajomstva. Sú to slzy lásky k nám, ako kedysi nad Lazárom. Sú to slzy bolesti, ako nad Jeruzalemom, nad zaslepením mnohých hriešnikov, ktorí na miesto toho, aby ho milovali, nenávidia ho.

Či aj z mojich očí tečú slzy odmennej lásky a opravdivej ľútosti nad hriechami mojimi? Či chcem pohrdať tým, čo svet miluje, a vyvolí si to, čo si vyvolil Kráľ môj? . . .

Otče nebeský, ďakujem ti, že si nás tak miloval, že si nám Syna svojho dal!

O Ježišu, ktorý si sa stal človekom z lásky k nám, daj, aby som ňa mohol milovať a vo všetkom nasledovať.

O Maria, Matko Božia, buďže aj Matkou mojou!

Otče náš . . . Zdravas Maria . . .

Čítanie z Tomáša Kemp. II., 7., a 8.
— Zo sv. písma Luk, II., 1—20.

Deň V. Rozjimanie II.

Útek do Egypta.

— Učme sa vôľu svoju podrobiť vôli Božej. —

Predohra I. Nahnevaný Herodes hľadel zavraždiť Ježiška. Anjel Pána vo sne napomenul sv. Jozefa, aby utekal do Egypta. (Mat. 2.)

Predohra II. Premerajme v duchu tú dlhú a obťažnú cestu, s tak mnohými obťažnosťami nebezpečenstvami spojenú. Pridružíme sa k tejto svätej rodine, hoľoví súč všemožne byť im na pomoci.

Predohra III. O Bože môj, udeľ mi tú milosť, aby som sa vo všetkom do tvojej otcovskej prozreteľnosti odovzdal!

B o d I.

Vidíme osoby.

Svätý Jozef odpočíva na slame. Anjel Pána ho budí a rozkaz Boží mu sdeľuje: „Vstaň, vezmi Dieťa a Matku jeho, a utekaj do Egypta.“ Poznávam tú podivnú prozreteľnosť Božiu k Synovi svojmu a vyvoleným svojim a obdivujem ochotnú poslušnosť sv. Jozefa.
— Predstavujem si okolnosti, ktoré ob-

ťažným činia ich putovanie a poznávam, ak záslužná je pred Bohom poslušnosť.

a) Miesto, ktoré majú zanechať: je vlasť ich, v ktorej v chudobe svojej od priateľov a príbuzných mohli očakávať pomoc a potešenie.

b) Čas, v ktorom musia utekať: je tuhá zima, ktorého času cesty sú neprístupné, neisté a veľmi nebezpečné.

c) Spôsob cestovania: V noci, zo spánku zbudený sv. Jozef dostáva rozkaz, aby hneď vstal: bez všetkej prípravy, aby vzal Dieťa a Matku jeho. Bez všetkého zaopatrenia, aby do Egypta utekal.

O tejto tak ochotnej odovzdanosti do vôle Božej rozjímajúc, porovnávam ťažkosti života svojho, a presvedčujem sa, že všetky ťažkosti moje sú o mnoho menšie, nežli boli svätého Jozefa; a preto zahanbujem sa, že často som šomrával proti Bohu v ťažkostiach svojich a napozatým vo všetkom chcem sa vôli Božej ochotne podrobiť.

Bod II.

Pozorujem, čo robia.

Na rozkaz anjelov vstanúc v noci sv. Jozef, vzal Dieťa a Matku jeho a

išiel do Egypta. Ba aj Maria Panna a Dieťaťko, prebudiac sa, Jozefovi, čo hlave, poslušní sú, dôverujúc v prozreteľnosť Božiu.

Obdivujem poslušnosť sv. Jozefa, v ktorej sa kloní riadeniu Božiemu.

a) Ochotná poslušnosť v tak ťažkej veci . . . Neskúmajú: prečo máme utekať? Ako má poduľať tak nepríjemnú cestu? . . . Nezdráhajú sa. Dostačí sv. Jozefovi, počul rozkaz, hneď vstane, rýchlo robí poriadky, bere Dieťa a Matku jeho.

b) Slepá poslušnosť: s podrobením rozumu. Žiadne sťažovanie, žiadne vyhovorky; ačkoľvek by mali slušnú príčinu: prečo by mal Syn Boží útokom život svoj chrániť pred hnevom človekovým? Prečo majú do Egypta utekať, a nie radšej do Arabie ku trom Mudrcom, kde by mohli istú pomoc očakávať? . . .

c) Dobrovoľná poslušnosť. Sv. Jozef veselým duchom plní rozkaz, lebo poznáva vôľu Božiu, vstanúc v noci hneď berie Dieťa a Matku jeho.

Ďaleko je od toho, aby od rodiny alebo priateľov prosil dajakú podporu,

lež odporučiac sa do prozreteľnosti Božej, rozkaz Boží, ako ho počuje, hneď ho plní, a dáva sa na cestu. Jediné je, čo ich teší a povzbudzuje: Ved' so sebou nesú dieťaťko, Ježiša, ktorého pred hnevom Herodesovým ukryjú. Ved' je on ten, ktorý má pokolenie ľudské spasíť a z hriechu vyslobodiť.

Keď vidím Ježiška na rukách Matky jeho v sprievode sv. Jozefa s toľkou odovzdanosťou do vôle Božej v noci utekať, či sa nemusím zahŕňať nad tým, keď som tak neskorý v plnení vôle predstavených svojich, ktorí sú námestníci Boží? Ak často šomrem a hnevám sa, keď niečo z poslušnosti mám vykonať, čo sa mi neľúbi!...

Silne pred seba si beriem, že napozatým všetko chcem ochotne plniť, čokoľvek svätá poslušnosť mŕ naloží.

B o d III.

Aby som však tým svedomitejšie plnil vôľu Božiu a predstavených svojich, preskúmam príčiny, ktoré ma povzbudzujú, aby som sa riadeniu Božiemu a jeho vôli celkom podrobil.

1. Keď Boh tak prísne skusuje vy-

volených svojich, a na nich toľké nepríjemnosti dopúšťa, ako sa opovážim ja šomrať?

Vôľa predstavených mojich oznamuje mi riadenie Boha, ktorý všetko k dobrému môjmu spravuje, jestli ho milujem a poslušný mu som. Toto miesto na bývanie, tento stav života, tento úrad . . . mi Boh uriadil; ktože sa opováži Bohu protivíť?

2. Čokoľvek z vôle Božej a nariadenia Božieho nakladá sa nám činí, to všetko nám k dobrému slúži a nás zdokonaľuje.

Lebo vie Boh, čo je nám k spasiu najpotrebnejšie. — Na rukách svojich nosí nás — On je náš Otec najláskavejší; a preto keď jeho vôľu plníme, sme najistejší.

3. Nepríjemnosťami, ktoré Boh na nás dopúšťa preto, že nás miluje, podáva nám príležitosť, aby sme dokázali svoju vernosť a lásku k nemu.

Vie Pán z tých vecí, ktoré sa nám zdajú byť zlé a nepríjemné, vyviesť dobré a zo skusovania vyvedie náš ošoh. — Príklad Jozefa Egyptského, od

bratov predaného, krásne nás poučuje o zvlášťnej prozreteľnosti Božej.

Preskúmam sám seba, či som aj ja tak ochotný na pokynutie Božie — ku podrobeniu vôle svojej vôli Božej — ku stálemu slepému poslúchaniu vo všetkom, čo mi Boh skrze predstavených mojich naloží? . . .

Žalovať budem na seba pred Pánom a zahanbím sa. Spolu však aj silné predsavzatie učiním: Pane, jestli chceš, aby som vo tme zotrval, buď meno tvoje pochválené; jestli chceš, aby som bol vo svetle, zas buď velebený; riaď ma, ako vieš a ako chceš; lebo viem, že ma miluješ.

O Ježišu najposlušnejší, uč ma opravdivej poslušnosti!

O Maria, do vôle Božej odovzdaná, vypros mi odovzdanosť do vôle Božej vo všetkom!

O sv. Jozefe, ochotný plniteľu vôle Božej, vypros mi ochotnosť svätej poslušnosti vo všetkých prácach!

Príjmi, o Pane, všetku slobodu moju; vezmi si pamäť, rozum a vôľu moju; čo len mám a čo si mi udelil, to všetko ti obetujem a vôli tvojej riadiť po-

drobujem. Lásku svoju jedine s milosťou svojou mi udeľ, a bohatý som dosť . . .

Otče náš . . . Zdravas Maria . . .

Čítanie z Tomáša Kemp. I. 12. —
Zo sv. Pisma. (Luk. I. 26—56.)

Deň V. Rozjímanie III.

O skrytom živote Ježiša Krista.

— Podivná jeho poslušnosť. —

Ježiš Kristus, Syn večného Otca, od Otca ustanovený Kráľ, prišiel na svet, aby panoval v srdciach našich. Tomuto Kráľovi prisahali sme pri sv. krste vernosť; a preto všetci ľudia, ktorí chcú byť spasení, jeho majú sa pridržovať a nasledovať; majú sa zrieknuť všetkej neprávosti a svetských žiadostí; majú striezlivo, čistotne a ctnostne žiť na tomto svete.

Tedy aj ja, ktorý rozjímam, prisahal som Ježišu Kristu vernosť v tom, že ho chcem nasledovať. Čo aby som mohol urobiť, poučím sa teraz o poslušnosti Ježiša Krista.

Predohra I. Keď Jozef a Maria Panna tretí deň našli Ježiša v chráme, Ježiš išiel s nimi do Nazaretu a bol im poslušný.

Predohra II. Predstavím si chudobný domček v Nazarete; zreteľ svoj zvlášte obrátim na Ježiša, Syna Božieho a Marie Panny, aby som sa poučil, ako Tento, v ktorom božstvo bolo skryté, pri biednom remesle vykonával dokonalú poslušnosť.

Predohra III. O Bože, ktorý nám udeľuješ milosť, aby sme videli dokonalý príklad poníženosti a poslušnosti v Synovi tvojom, daj nám poznať cenu týchto ctností, a zápaľ v nás žiadosť po tom, aby sme nasledovali Kráľa svojho v dokonalej poslušnosti!

B o d I.

Predstavím si osoby.

Predstavím si pred oči osobu Pána nášho Ježiša Krista v dome rodičov jeho v Nazarete; vidím ho, ako v dielni tesárskej svojmu pestúnovi. pomáha s celou poslušnosťou. Chcem si nadobudnúť z tohoto príkladu poslušnosti mno-

honásobné ovocie a poznať blaženosť tej duše, ktorá miluje podobný skrytý život. — Preto pozorne rozobériem slová sv. Evangeliuma! „Bol poslušný im.“

Kto bol poslušný? Ježiš Kristus. Syn Boží, s Otcom rovný, ktorý prišiel na svet, aby nás učil poslušnosti, a zanechal nám príklad tejto ctnosti, keď do tridsiateho roku života svojho bol im poslušný.

Ak predivný príklad!... Aká pohútka pre nás, aby sme nasledovali tak vznešený príklad!

Komu bol Ježiš poslušný?

a) Otcu svojmu nebeskému najdokonalejšie bol poslušný, hovoriac: „V tých veciach, ktoré sú Otca môjho, musím byť... Ja tie veci, ktoré sú Otca môjho, činím vždy.“...

b) Lež aj svojim rodičom bol dokonale poslušný! Tí mu boli svätí predstavení, ktorých za námestníkov Otca svojho uznával, a ktorých rozkazy ako zrejmú vôľu Otca svojho ctil. Akože ale tento Syn Boží bol rodičom svojim dokonale poddaný, a ako ich poslúchal?

— Ak podivné sú známky jeho poslušnosti! . . .

Ochotná poslušnosť v plnení naloženej práce, a to aj nízkej; ak ochotne napomáhal sv. Jozefa pri tesárstve! Poslušnosť s obetovaním vôle svojej; a preto s veselým duchom, s radosťou konal to, čo mu bolo naložené.

Poslušnosť s podrobením rozumu svojho, a preto, keďže vo všetkých rozkazoch nachádzal vôľu Otca svojho nebeského, plnil všetko ochotne a bez meškania.

Či moja poslušnosť má takéto známky? Či ochotne a bez meškania plním povinnosti naložené? Či s veselým duchom a s radosťou podrobujem vôľu svoju vôli predstavených? Či podrobujem aj rozum svoj poslušnosti? . . . Ak mnohé veci nachádzam, nad ktorými musím ľutovať! Akéže si urobím na budúce predsavzatia!

Bod II.

Skúmam skutky a ich ťažkosti.

Čím väčšia ťažkosť má byť prevýšená pri diele poslušnosti, tým skvelejšia a záslušnejšia je poslušnosť.

Obraciam žrak svoj na Ježiša Krista, a skúmam ťažkosti, ktoré on prevýšil.

a) Zvláštna ťažkosť, ktorá obťažnou činí poslušnosť, pochádza z našej samolásky a z nedostatku poníženosti. Práca alebo úrad, ktorý je nám svereňný, zdá sa nám byť prinízkym, menej počesným; myslíme si, že nesrovnáva sa s našou pôsobnosťou, ktorú sme si nadobudli, s našim stavom, v ktorom sme postavení. Pohliadni, dušo moja, na Pána Ježiša Krista v dielni pestúna jeho v Nazarete. On, ktorý je múdrosť Božia, v ktorom sú skryté poklady múdrosti a vedomosti Božej, nedrží za nízku vec pracovať v dielni tesárskej.

b) Druhá ťažkosť vo vykonávaní poslušnosti nachádza sa v povahe práce. V dome rodinnom často sa nakladajú práce, ktoré nám nechutia, ba ktoré sa nám protivia; — ktoré sa nám zdajú byť nie užitočné — ktoré nám prídlho trvajú — ktoré by mali byť len služobnej čeladi vykázané . . .

Pozri na Ježiša Krista a presvedč sa: či nebolo prinízko pre Syna Božieho, narodíť sa v maštali, — v noci, v prostred zimy utekať do Egypta, —

celé dni pracovať v biednej dielni? — Alebo bolo mu milé byť utiahnutým až do tridsiateho roku? ... V tomto všetkom Kráľ náš a Pán náš Ježiš Kristus nasledoval dokonalú poslušnosť, aby vždy plnil vôľu Otca svojho.

O moc menšia a ľahšia poslušnosť sa požaduje odo mňa. Ak slušné a spravodlivé je, aby som prevyšoval všetky ťažkosti! ... Aby som dokonalejšie si zamiloval sv. poslušnosť; preskúmam, aké donáša ovocie?

1. Skutky z poslušnosti konané, čo by boli najchaťrnejšie, sú veľkej ceny pred Bohom, a tiahnu veľkú odmenu za sebou.

2. Zapríčiňujú radosť v srdci a uspokojenie vo svedomí, lebo presvedčujú ma, že som dľa vôle Božej pokračoval.

3. Dušo skrze poslušnosť dosiahne v krátkom čase vysoký stupeň svätosti; lebo svätosť v tom pozostáva, že vo všetkom plníme vôľu Božiu.

O láskavý Otče, udeľ mi tú milosť, aby som mohol nasledovať poslušnosť Syna tvojho!

O Maria Panno, svätý Jozefe, vychovajteže aj mňa za poslušné dieťa

Božie! Ja sľubujem, že chcem konať všetko len z poslušnosti.

Otče náš . . . Zdravas Maria . . .

Čítanie z Tomáša Kemp. III., 13.

Deň VI. Rozjímanie I.

O verejnom živote Ježiša Krista.

— Horlivosť, tichosť a láska Ježiša Krista. —

Odhodlali sme sa nasledovať Ježiša Krista a podľa možnosti stať sa mu podobnými, zapierajúc seba samých a krotiac chůfky svoje.

Rozjímajme teraz o verejnom živote Ježiša Krista.

Predohra I. Predstavme si Ježiša Krista, ako chodí po Galilei a Judstve. Všade vyučuje, dobre činí a plný je horlivosti za česť Otca svojho; horí láskou k bližným svojim.

Predohra II. Pane, uč nás poznať Kráľa nášho a daj nám milosť, aby sme mohli nasledovať jeho horlivosť, tichosť a lásku!

Bod I.

Zreteľ svoj obraciam na Ježiša Krista, Kráľa svojho, ktorého Otec nebeský

učinil Kráľom a dedičom všetkého; ktorého všetko stvorenie nútno musí poslúchať.

Príklad jeho horlivosti a účinnivej lásky v spasení duší skúmam, aby som aj ja to mohol činiť, čo on činí. Predstavím si aj prekážky, ktoré on pri vynaučovaní musel prevýšiť,

1. Horlivosť Ježiša Krista bola neunavená.

a) Neunavený bol pri modlitbe za spasenie duší. Ježiš Kristus čo prostredník medzi Otcom nebeským a nami ľuďmi bez prestania sa modlil, aby sme sa obrátili k Otcu nebeskému. Celé noci strávil v modlitbe, modlil sa veľmi vrúcne a s plačom, aby odvrátil hnev Otca svojho od nás ľudí.

Tak máme aj my sa usilovať obrátiť k Bohu srdcia ľudskej, modliac sa jeden za druhého, aby sme boli spasení.

b) Horlivosť Ježiša Krista neunavená bola v práci.

Tri roky vynaučoval a dobre činil všetkým, chodiac po Galilei a Judstve; ešte aj v noci, keď Nikodem prišiel k nemu, ochotný bol do práce. Keď sedel ustatý pri studni, pracoval na obrá-

tení hriešnice. Dobre predpovedal o Ježišovi prorok: „Horlivosť domu tvojho trový ma.“

Takto máme aj my horliť v prácach za česť a slávu Božiu a za spasenie blížných svojich.

2. Horlivosť Ježiša Krista bola čistého úmyslu.

Nehľadal on ľudskú chválu, nie osobný zisk; lež hľadal výlučne slávu Otca svojho a spasenie duší, hľadajúc spasíť, čo zahynulo. „Syn človeka neprišiel, aby jemu slúžili, lež aby on slúžil.“ Horlivosť svoju zvlášte preukázal vo vynaučovaní a dobročinení chudobným.

Ak náš úmysel nebude čistý; ak budeme hľadať osobný zisk a chválu ľudskú, horlivosť naša bude bez všetkej zásluhy pred Bohom.

3. Horlivosť Ježiša Krista bola spojená s tichosťou a láskou, tak že sme mohli povedať: „Učte sa odo mňa, ebo som tichý a poníženého srdca.“ Podivnou láskou a tichosťou znášal krehkosť učeníkov svojich; vyučoval neumelých, dobre radil pochybujúcim, tešil smutných; vo všetkých trápeniach

každému prispieval k pomoci; ba dobre činil aj samým nepriateľom.

Či moja horlivosť za česť Božiu a spasenie duší je tiež naplnená láskou a tichosťou? Akože bude napozatým horlík? ... Láska je trpezlivá, milosrdná, nevyplní sa ...

B o d II.

4. Horlivosť Ježiša Krista v prevyšovaní všetkých ťažkostí bola silná.

V prácach horlivosti treba nám povzniesť sa nad mnohé ohľady ľudské, prevyšovať mnohé ťažkosti, často znášať aj mnohé potupy.

Ak naša horlivosť nebude čistá a silná, ľahko sa dáme odstrašiť od práce podujatej, čo obyčajne býva na ujmu cti Božej a spaseniu duší.

Ježiš Kristus po čas svojho vynaučovania musel prevýšiť mnohé a veľké ťažkosti.

a) Lebo vynaučoval takých, ktorí z vynaučovania jeho alebo nedonášali nijakého úžitku, alebo veľmi málo.

b) Ktorí boli naplnení proti nemu hnevom a nenávisťou, a preto na zlé

vykladali jeho skutky a učenie, a rečiam jeho pokladaly iný smysel, aby ho mohli obviňovať.

c) Ktorí, keďže nemohli zapierať podivné skutky, ktoré konal, očerňovali e podozrievali ho, ako by v mene Belzebuba konal zázraky.

Ani toľkými ťažkosťami a takým očerňovaním Ježiš Kristus nedal sa odstrašiť, lež pevný v horlivosti svojej, konal tie veci, ktoré mal od Otca svojho naložené. A bár ho chceli aj usmrtiť, predsa neprestal chodiť po mestách a vyučovať.

Kadekoľvek chodil, všade dobre činil, a to všetkým. Aj samému Judášovi preukázal sa láskavým, nemajúc iný cieľ pred sebou, nežli vyučovať ľudí, ukázať im cestu spasenia, priviesť hriešnikov k pokániu a vyslobodiť všetkých od zatratenia.

Plný milosti a láskavosti prijímal neumelých a vyučoval a s jednoduchými sa rád šovárал. Volal k sebe malučkých, hovoriac: „Nechajte malučkých ku mne prísť, lebo takých je kráľovstvo nebeské.“ Hriešnikmi nikdy nepohrdol ani ich od seba neodohnal; čo

dobrý pastier hľadal zblúdilých a prijímal ich na milosť.

Ak silná bola, o Ježišu, tvoja horlivosť! Horlivosť však moja aká je slabá a studená!

Pod zástavou vodca svojho, Ježiša Krista, som prisahal, že ho chcem nasledovať, aby som sa mu podobným stal. Ak veľmi musím ľutovať, že som ešte tak ďaleko od jeho horlivosti!

Ale keďže v týchto svätých cvičeniach mám si obnoviť ducha svojho; preto silne pred seba si beriem, že chcem sa polepšiť.

O Pane a Kráľu môj, o Bože môj, ja M. pohnutý túžbou slúžiť Tebe, povoláný do lona Cirkve Tvojej, chcem Ťa nasledovať aj v tom, že chcem slovom a príkladom privádzať k dušnému spaseniu aj druhých. Prosím Ťa s poníženosťou, zapáľ vo mne opravdivú horlivosť, aby som mohol tak žiť, žeby ľudia, vidiac môj dobrý príklad, nasledovali ma, a tak boli spasení!

O Maria, ty príklade horlivosti, vypros mi opravdivú horlivosť!

Otče náš Zdravas Maria . . .

Čítanie z Tomáša Kemp. III., 6 —
Zo sv. písma. (Luk. XI. 1—29.)

Deň VI. Rozjímanie II. O dvoch zástavách.

V rozjímaní o kráľovstve Ježiša Krista sv. Ignác predstavuje nám Ježiša Krista čo kráľa a vodcu, ktorý všetkých ľudí povoláva, aby ho nasledovali a bojovali proti úhlavnému nepriateľovi Boha a ľudí — proti kráľovstvu hriechu — proti telu, svetu a diablu. — Ubezpečuje nás o istote víťazstva a sláve jeho. Vysvetľuje spolu podmienky, pod ktorými bývame pripustení do spoločného vojska Ježiša Krista.

V tomto rozjímaní o dvoch zástavách svätý Ignác čiastočne dokazuje: v čom máme nasledovať Ježiša Krista. Tí, ktorí sú už odhodlaní do boja, majú vziať zbroj, to jest: vyvoliť si stav života, alebo sa vo vyvolenom zdokonaľiť. Zvlášte tých osmeľuje, ktorí chcú byť výtečníkmi v boji tomto. Ukazuje im úklady nepriateľov a spôsoby faloš-

ného vábenia, s druhej strany však najľahší spôsob bojovania.

Rozjímanie I. Lucifer zve pod svoju zástavu II. Ježiš Kristus zve pod svoju zástavu.

— Modlitba prípravná obyčajná. —

Predohra I. Predstavme si Ježiša Krista na jednej strane a na druhej Lucifera; obidvaja rozvíňujú svoje zástavy a povolávajú všetkých ľudí, aby sa k nim shromažďovali.

Predohra II. Vyobrazme si miesto, kde Ježiš Kristus stojí. Je to krásna lúka, blízko Jeruzalema. Tam stojí vodca náš. A druhé miesto, je blízko Baby-lona, kde Lucifer čo svodca stojí a vábi všetkých k sebe.

Predohra III. O Bože, daj nám poznať falošnosť zlého ducha a posilni nás, aby sme mohli oslobodiť sa od jeho úkladov. Pohni srdcia naše, aby sme výlučne nasledovali Ježiša Krista!

Bod I.

1. Vyobrazím si na širokom priestore blízko Babyloňa vodca nepriateľov, pýchou nadutého Lucifera... Meno jeho je: otec falošností, nepriateľ náš

— knieža temnosti . . . Vidím ho sedieť na tróne ohnivom a dymom obkľúčenom; hrozná je podoba jeho a strašná tvár jeho.

Príčiny, ktoré ho pohýňajú, aby takou silou, pod plášťom priateľa, všetkých ľudí pod svoju zástavu shromaždil, sú nasledujúce:

a) Nenávisť a hnev proti Bohu; ako keby sa chcel pomstiť nad tým, že ho Boh s neba do večných múk uvrhol; a preto chce prekaziť to, aby Boh bol chválený, velebený; aby meno Boha bolo vzývané a vôľa Božia bola plnená.

b) Nenávisť a nesmierna závisť oproti nám ľuďom. Vie on, že tá sláva v nebi a dedictvo, z ktorého vinou svojou vypadol, teraz je už pre nás prichýstaná. A preto vynasnažuje sa priviesť ľudí k prestúpeniu príkazov Božích, aby tak neboli spasení.

Akéže má ale známky a vlastnosti tento Lucifer?

Trón svoj má blízko Babylonu vystavený, čo sa vysvetľuje: zmätok, zbúrenie; lebo on chce udomáčniť v každej duši, rodine a spoločnosti zmätok v náboženstve zbúrenie.

Trón jeho je z ohňa, okolo ktorého všetko bez odpočinku sa hýbe, nestále sa búri a je obklúčené hustým dymom.

Tvár a pohľad je strašný, strach a hrúzu rozširujúci. Zôkol vôkol samý strach, ktorý zapríčiňuje slepotu a činí nielen nespokojným, lež i bez rozvahy. Všetko sa tu hrozí každého dobrého skutku, ktorý je pre česť Božiu a spasenie duší konaný.

Či som nepocítil takéto zbúrenie sám v sebe, keď upadnúc do hriechu, dostavil som sa pod zástavu Luciferovu?

2. Predstavím si rozprestrenie sa Luciferovo s jeho vojskom; ako on zlých duchov na celý svet vysielal, na každé miesto, medzi všetky triedy ľudské, a jedného každého, zvlášte ku práci napomína.

3. Vidím a čujem tie kázne, ktoré Lucifer k svojim poslom drží, ako ich prisne napomína a vyučuje, aby Istive do siete svojej chytali nepozorných; všemožne okúzľili chytených; rozmnožovali v nich túžbu po zemských statkoch; lebo potom ľahšie im bude v nich vzbudiť čížiadosť, a konečne najľahšie im bude ťahať ich do bahna pýchy.

Prvý stupeň pokúšania tedy je túžba po zemských statkoch, druhý ctižiadosť a tretí pýcha, z ktorej všetky ostatné neprávosti pochádzajú.

Od týchto úkladov diabolských vyslobod' nás Pane!

B o d II.

1. Podobne si predstavíme svojho vodcu, Ježiša Krista, na krásnej rovine blízko Jeruzalema, ktorý je krásnej podoby a ľúbezného pohľadu. Meno jeho je: Emmanuel, Boh s nami; Pobožný, Silný, Otec budúceho veku, Knieža pokoja.

Príčiny, ktoré ho pohýňajú, aby všetkých ľudí pod svoju zástavu shromaždil, sú:

a) Láska k Otcu jeho nebeskému, z ktorej chce, aby všetci ľudia pravého Boha poznali, klaňali sa mu, slúžili mu, a tak spasení boli.

b) Láska k nám ľuďom: pre nás ľudí zostúpil s neba; miloval nás a seba samého dal za nás.

Skúmam vlastnosti Ježiša Krista: Zástavu svoju rozostiera blízko Jeruzalema, ktorý je videnie pokoja. On sám

je krásnej podoby, tichý a poníženého srdca. Uprostred svojich zostáva a je knieža pokoja. Každý jeho pohyb milý, lásku a hrdinského ducha dokazujúci.

Koľká radosť je pridržiavať sa takého vodca!

2. Aj Ježiš Kristus si vyvolil učeníkov, ktorých do celého sveta vysielal, aby všetkých ľudí spásonosne vynaučovali.

3. Čujme kázeň, ktorú Ježiš Kristus drží učeníkom svojim, k tomu ustanoveným, aby mu boli spolupracovníkmi pri spasení ľudí. Priateľsky ich povzbuzuje, aby láskou k Bohu a bližným naplnení napomáhali všetkých ľudí proti pokúšaniam Luceferovým; aby priviedli všetkých najprv k pohrdaniu zemskými statkami, potom k pohrdaniu ľudskou cfou a chválou a konečne k zamilovaniu si poníženosti. Z týchto troch stupňov, aby doprevadili ľudí ku všetkým iným ctostiam, skrze čo budú tak iste privedení k večnému živolu, ako Lucifer privedie svojich k večnému zatrateniu.

Ach, Pane môj, veď mňa slúžobníka svojho, a ja chcem nasledovať šľapaje tvoje!

O Maria Panno, Matko moja, vypros mi tú milosť, aby som bol prijatý naspäť pod zástavu Syna tvojho, ktorého chcem nasledovať v odvrátení srdca od zemských statkov, v utiahnutosti od sveta a vo svätej poníženosti . . . Zdravas Maria . . .

O Ježišu Kriste, Kráľu môj, nerozpomínaj sa na nevernosť moju; lež udeľ mi tieto tri základné stupne ctnostného života. Nechcem ňa viac zanechať. — Dušo Kristova atď.

Otče nebeský, pre zásluhy Ježiša Krista, Syna tvojho, smiluj sa nado mnou, učiň ma dieťaťom svojim!

Otče náš . . .

Čítanie z Tomáša Kemp. III., 18.

Deň VI. Rozjímanie III.

O troch triedach ľudí.

Odhodlali sme sa nasledovať Ježiša Krista, Kráľa svojho, vo všetkých prácach a obťažnostiach. Cieľ tohoto rozjímania bude, aby sme sa skutočne stali, čo sme si zaumienili; poučíme sa to-

tižto, ako máme krotiť vôľu svoju v tých veciach, ktoré sa našej samoláske protivia a presvedčíme sa o tom, že naša dokonalosť nemá pozostávať len v žiadosti, lež i v skutkoch.

Predohra I. Predstavme si troch nemocných, z ktorých jeden nechce užiť žiadnych liekov a prostriedkov proti nemoci, lebo drží to za obťažné; druhý chytá sa len takých, ktoré sa jemu ľúbia, ktoré sú lahodné; tretí ale upotrebuje všetky, i nepríjemné prostriedky, ktoré sú mu potrebné k uzdraveniu.

Predohra II. Vyobrazím si miesto, na ktorom pred Bohom, a jeho svätými stojím, aby som poznal a žiadal, čo sa Bohu viacej ľúbi.

Predohra III. O Bože, pouč ma, čo si mám vyvoliť, aby iným mohol rozmnožiť tvoju česť a svoje dušné spasenie!

B o d I.

Prvá trieda si žiada, a síce nasledovať Ježiša Krista a spasíť dušu svoju; ale uspokojuje sa so samou žiadosťou, a preto až do hodiny smrti nevníma potrebné prostriedky. Ako dajaký

nemocný, ktorý túži po vyzdravení, bez toho, aby užíval prostriedky, ktoré by mu mohli prinavrátiť zdravie.

Od takéhoto nemocného, ktorý veľmi túži po vyzdravení, lež vždy v tom istom stave zotrúvava, obrátim svoj zrak na takú osobu, ktorá chorobou lenivosti je zachvátená.

Dobre ona pozná nebezpečenstvo choroby svojej, a spravedlive sa obáva, aby, keď pohľda maličkosťami, neupadla do ťažkých hriechov a nezahynula. Rada by dôjsť spasenia; žiada si od tejto choroby oslobodiť sa a stať sa už raz horlivou. Lež ustavične premeškáva užívať potrebné prostriedky spasenia. Nestará sa o to, aby pamätala na prítomnosť Božiu; aby sa vrúcne modlila; aby mlčanlivosť a utiahnutosť milovala; aby pri prácach mala dobrý úmysel; aby smysly svoje a jazyk na úzde držala; samolásku a vôľu svoju mrvila... Žiada si síce pokoj duševný, lež prostriedky neupotrebuje, v lenivosti svojej zotrúvava.

Beda takej duši! Choroba jej je na smrť.

a) Taká vlažná vôľa a žiadosť srdca

zapríčiňuje smrteľné hriechy. Zem častou rosou vlašná, keď nedonáša ovocie, kľatbe je najbližšia.

b) Boh od takej duše odoberie svoje zvláštne milosti. „Vidiac Pán neplodný strom, rozkázal ho vyfať a do ohňa uvrhnúť.

V prítomnosti Božej preskúmam sám seba: Či som aj ja taký? Či som nie ponorený do vlašnosti? Azda len listie donášam bez všetkého ovocia? Či nemám príčinu očakávať ten hrozný výrok: „Vytni ho, načo má miesto zaujímať?

O Pane, smiluj sa nado mnou; majže poshovenie so mnou, a všetko ti prinavrátim! Pane, učiň, aby som videl a poznal chorobu svoju, a užíval potrebné prostriedky!

B o d II.

Druhá trieda ľudí je, ktorá tiež túži po tom, aby našla pokoj u Boha a spasila dušu svoju; a preto hotová je užívať niektoré prostriedky k tomu. Ale vôľa týchto ľudí je nie silná a nie všeobecná, s obrátením ustavične odkladajú, niektoré prostriedky síce upotre-

bujú, lež nie tie, ktoré by boli najúčinnivejšie; nie tie, ktoré sú trpké a prirodzenosti našej odporné. Opustenosť, uponižovanie, trápenia, ktoré by mali s odovzdanosťou do vôle Božej znášať, tie sú im veľmi príkre. Podobajú sa nemocnému, ktorý túži síce po uzdravení, ale chce užívať len niektoré prostriedky, zavrhuje iné, a tu snáď priam tie, ktoré by najlepšie spôsobili.

Taká duša nestála je poľutovania hodná.

a) Život má bez potešenia, ťažká je jej každá poslušnosť, a keďže nemôže premôcť svoju samolásku, v spoločnosti je neznesiteľná, lebo slovami často obráza lásku k bližnému.

d) Na ceste dokonalosti žiaden pokrok nečiní, a preto ani štedrosť Božiu nezakúsi, lebo ona sama je skúpa k Bohu.

c) Taká duša nemá žiadneho osohu z cvičenia duchovného, a nikdy neďôjde na ten stupeň dokonalosti, na ktorý je povolaná. Či nepatrím ja do tejto triedy? Skúmam sa, čo mi schádza; chcem upotrebiť všetko, čo mi poslúži k dušnému spaseniu.

B o d III.

Tretia trieda pozostáva z tých, ktorí sa oddávajú Bohu celkom a úprimne. Sem prináležia duše, ktoré chcú sa obrátiť a slúžiť Bohu za každú cenu, a preto upotrebujú všetky k tomu predpísané prostriedky. Takéto duše napomínajú všetky svoje sily, aby sa ľúbily Bohu, plnily vo všetkom jeho sv. vôľu a dali mu samy seba za obeť dokonalú.

Blahoslavená taká duša, lebo dôjde veľkej dokonalosti tu na zemi a veľkej slávy v nebi.

a) Veľkodušne sa odhodlá skrotiť v sebe svoju vôľu a panujúcu náruživosť, zaprieť seba samu, niesť kríž svoj za Ježišom Kristom, trpezlivo znášať ťažkosti a trápenia. Volá so sv. Tereziou: „Pane, trpieť alebo umrieť“, a so sv. Augustínom: „Pane, tu páľ, tu tni, tu nič neodpúšťaj!“

b) Taká duša ľahko dôjde k sjednoteniu sa s Bohom, ktorý hovorí: „Príjeme k nej a bydlenie učíme si u nej.“

c) Zvláštne milosti od Boha ob-
siahne: pokoj a radosť srdca, pobož-

nosť a priateľské obcovanie s Bohom v modlitbe. Už v tomto živote má stonásobnú odmenu, a očakáva život večný.

‘O preblahoslavená Panno Maria, Matko moja, vypros mi tú milosť, aby som do tejto tretej triedy patrill... Zdravas Maria...

O Ježišu Kriste, Kráľu môj, tiahni ma za sebou, kým ma neučiniš údom tejto tretej triedy!

Dušo Kristova...

Otče nebeský, pre zásluhy Ježiša a prímluvu blahoslavennej Panny Marie udeľ mi tú milosť, by som bol vždy dokonalejším!

Otče náš...

Čítanie z Tomáša Kemp. III., 25.

Deň VII. Rozjimanie I.

O vnútornom utrpení Ježiša Krista.

„Smutná je duša moja až do smrti.“

III. Týždeň. Škola sv. kríža.

Čím sa kto dokonalejšie sprostí samolásky svojej, tým väčší pokrok učiní

v duchovných veciach. Víťazstvo nad sebou samým je najbližší cieľ svätých cvičení. Sláva Božia a spasenie naše je posledný cieľ.

Predohra I. Keď Ježiš Kristus prišiel s jedenástimi učeníkmi svojimi do záhrady Gethsemanskej, pojal so sebou Petra, Jakuba a Jána, a počal sa triasť, lakáť, rmútiť a tesklivý byť. Potom riekol im: Smutná je duša moja až do smrti; pozostaňte tučo a bdite so mnou. A sám vzdialil sa trochu od nich, padol na tvár a modlil sa: Otče môj, možno-li, nech mňa minie kalich tento; avšak nie moja vôľa sa staň, lež tvoja. A súc postavený v úzkosti smrteľnej, dlhšie sa modlil. A pot jeho bol ako kropaje krve tekúcej na zem.

Predohra II. Predstavme si záhradu Gethsemanskú a Pána a Spasiteľa svojho, ako padá na tvár a modlí sa za veškeré pokolenie ľudské.

Predohra III. O Bože môj, dovoľ mi tu s tebou trpieť tie bolesti, ktoré si trpel za mňa v ukrutnej opustenosti zármutku. Dovoľ mi aspoň vylievať slzy, keď nemôžem cediť krv svoju:

Bod I.

Vidíme osoby a čujeme slová.

a) Zrak svoj obraciam na božského Spasiteľa svojho. Vidím, ako vážnym krokom ide z večeradla do záhrady, obťažný súc hriechami celého sveta, ktoré dobrovoľne vzal na seba a za ktoré aby zadosť učinil, seba samého Otcu nebeskému obetuje.

Už prišla hodina.

b) Tu vidím aj svoje hriechy, s bolesťou pozorujem, ak veľmi rozmnožujú farchu tú, ktorá tlačí Spasiteľa môjho...

Vidím, ako Ježiš hlboko, až po zem sa kloní, ruky k nebesiam spína a k Otcu svojmu sa modlí. Vidím, ako ho oblieva krvavý pot, ktorý vo veľkých kvapkách padá na zem. Apoštolovia pre zármutok svoj spia, ale Judáš nespí.

Ách, moje hriechy sú príčiny toľkej opustenosti Ježiša Krista! O Bože, naplňte aj mňa žiaľom nad spáchanými hriechami!

c) Čujem slová, ktoré božský Spasiteľ hovorí k učeníkom: „Nemôžete bedliť so mnou jednu hodinku?“ „Smutná je duša moja až do smrti.“

Božstvo jeho sa ukrýva, aby tak úplnú horkosť mohol pocítiť tohto utrpenia. Preto sa tak ponížene modlí: „Otče môj, je-li možné, nech mňa minie kalich tento; avšak nie moja, lež tvoja vôľa sa staň.“

Koľký zármutok a opustenosť! U Otca svojho nenachádza milosrdenstva, aby bol vyslyšaný.

Aj druhý a tretí raz sa modlí: „Otče môj, je-li možné, nech mňa minie kalich tento; avšak nie moja, lež tvoja vôľa sa staň!“ Koľké obetovanie seba samého! Anjel ho posilňuje.

Stav opustenosti a zármutku podobnými nás činí Kráľovi nášmu, Ježišu Kristu; a preto je veľmi záslužný. Z tejto príčiny v každej úzkosti, zármutku a súžení s dôverou skladajúc nádej v Pána, s úplnou odovzdanosťou volám: „Otče, nie moja, lež tvoja vôľa sa staň!“

B o d II.

Skúmam skutky a príčiny vnútorného utrpenia.

Kto je to, čo je smutný až do smrti?
Je to Ježiš Kristus, Syn Boha živého, pravý Boh.

Ako trpí? Božstvo sa v ňom ukrýva, trpí čo púhy človek, ktorý na seba vzal hriechy naše. Dobrovoľne trpí, ktorý ľahko mohol zničiť nepriateľov svojich. Za nás trpí, aby zaplatil dlh náš a smeril nás s Otcom svojim.

Čo trpí Ježiš v záhrade Gethseman-skej?

Ošklivosť a omrzlosť nad hriechami, strápenosť nad mukami a zármutok nad hriešnikmi. To sú tie tri príčiny jeho krvavého potu.

a) Ošklivosť a omrzlosť nad hriechami. Ježiš Kristus, ako Baránok Boží, mal byť obetovaný pre hriechy naše; a preto Otec nebeský vložil na neho hriechy celého sveta.

Ježiš Kristus dobre vie, ak veľká je neprávosť a ohavnosť každého ľahkého hriechu; teraz však vidí seba toľkými hriechami obťažného; preto duša jeho je naplnená ošklivosťou a omrzlosťou a desí sa toľkej ohavnosti, až vystupuje na neho krvavý pot. Volá k Otcu svojmu: „Otče môj, je-li možné, nech mňa minie kalich tento!... Ak veľkú príčinu mám ľutovať nad hriechami svojimi.

b) Strápenosť nad mukami Ježiš Kristus trpel za nás, lebo chcel. Z lásky k nám chcel trpieť na tele a na duši. K trápeniam duše patrí aj úzkosť a strach pred mukami a usmrtením. Aj toto trápenie chcel pre nás podstúpiť. Ježiš, čo vševedomý Boh, predvidel celý rad prehorkých múk svojich, ukručné bičovanie, trnám korunovanie, nesenie kríža a konečne svoje hrozné ukrižovanie. Ľudská prirodenosť jeho hrozí sa a usírna nad tým natoľko, že strápenosť a smrteľná úzkosť zapríčiňuje v ňom krvavý pot. Znovu sa modlí: „Otče môj, je-li možné, nech mňa minie kalich tento!“

Čože sú trápenia naše v porovnaní s trápením Ježiša Krista?!...

c) Tretia príčina jeho krvavého potu je zármutok, ktorým duša Ježiša Krista až do smrti bola naplnená.

Miloval nás, a z prenesmiernej lásky svojej dal seba na smrť čo obeť smerenia. Teraz ale, čo vševedomý Boh, predvidí, že za mnohých nadarmo bude vylievaf presvätú krv svoju. Mnohí z tých, ktorých tak veľmi milujem a za ktorých toľko budem trpieť, jednako za-

hynú pre svoju bezbožnosť, pre svoju zatvrdilosť, pre svoju nekajúcnosť. Teda toto bude úžitok môjho trápenia, vylievania mojej krvi? To bude mi odmenou za moju lásku a za moje umučenie, že jednako budem musieť vidieť milých svojich zatratených? Myslienky tieto zapríčiňujú Kristu Pánu nevysloviteľný zármutok a vynucujú z neho krvavý pot.

Tretí raz opakuje slová: „Otče môj je-li možné, nech mňa minie kalich tento!“ Spolu však po každý raz hneď aj do vôle Otca svojho sa odovzdáva, hovoriac: „Nie moja, Otče, lež tvoja vôľa staň sa.“

Ovocie rozjímania.

Tedy Kráľ môj, ktorému patrí časť a koruna slávy, z lásky k nám ľuďom vyvolil si najväčší zármutok a stav opustenosti, lebo vedel, že je to vôľa Otca jeho. Či nenie slušné a spravodlivé, aby som i ja, ktorý som sa odhodlal nasledovať Ježiša Krista, vo všetkých svojich úzkostiach odovzdal sa do vôle Boha svojho, a ochotne plnil jeho vôľu?

Stav súženia a opustenosti je veľmi záslužný pre dušu.

Keď máme potešenie, dostávame dar od Boha, ktorý náš teší; ale keď sme v zármutku a úzkosti, máme sa obetovať Bohu.

V každom svojom súžení často sa v poníženosti utiekajme k Bohu. To je najistejšia cesta, ktorá nás s Bohom spája, a ktorá nás k dokonalej láske doprevádza.

O Ježišu, pre mňa až do smrti zarmútený, ak veľmi je mi ľúto, že trpíš toľkú zarmútenosť pre mňa hriešneho! Viem, hriechy moje sú príčinou zármutku tvojho. Chcem ňa už potešiť tým, že ľutujem nad spáchanými hriechami svojimi, spolu aj silne sľubujem, že sa chcem napozatým každého hriechu varovať, a za spáchané hriechy chcem všetko vďačne trpieť, čokoľvek na mňa dopustíš.

Dušo Kristova . . .

Čítanie z Tomáša Kemp. III., 50. — sv. písmo. Mat. XXVI. 36 — 75.

Deň VII. Rozjímanie II.

Pohľad na ukrižovanie Ježiša Krista.

Život Ježiša Krista bol ustavičný kríž a mučeníctvo. Pri narodení svojom dal nám príklad najväčšej chudoby. V utiahnutom živote svojom zanechal nám príklad dokonalej poslušnosti. Na kríži z lásky k nám umierajúc, zapáľuje srdcia naše k odmennej láske a povzbudzuje nás k znášaniu krížov našich, aby sme boli účastnými slávy jeho, ktorú si nadobudol krížom.

Pri nohách Ukrižovaného odbavme si toto rozjímanie.

Predohra I. Keď bol výrok smrti vyrieknutý, božský Spasiteľ, „nesúc kríž, prišiel na miesto, ktoré sa menuje Kalvaria“, a tam ho ukrižovali. (Ján 19.)

Predohra II. Vyobrazíme si horu Kalvárie. — Vôkol zástup ľudí, a vidíme ukrižovaného Spasiteľa svojho.

Predohra III. O Bože, udeľ nám cily poľutovania nad ukrižovaným Spasiteľom našim, a dokona úľutosť nad spáchanými hriechami, ktoré sú príčinou jeho hrozných múk.

Bod I.

Vidme osoby.

Zrak svoj obraciam na Spasiteľa svojho, medzi dvoma lotrami visiaceho a medzi nespravodlivých počítaného, ktorý je od národu, k sviatkom do Jeruzalema shromaždeného, nasýtený potupou a posmechom.

Vidím ho od päty až do hlavy poraneného; ani jeden úd na ňom nenie bez rany, „O vy všetci, ktorí idete cestou, pohliadnite, či je bolesť, ako bolesť táto.“

Vidím hlavu a tvár božskú, ktorú si anjelia žiadajú vidieť; ju so všetkých strán trním dopychanú. Oči krvou zaliate, líca zapuchnuté od poličkovania, ramená od nesenia kríža celkom ohneté, celé telo poranené a na kríži rozťahnuté, ruky a nohy klincami prebodnuté a ku krížu pribité. Srdce jeho z lásky k nám sa otvára; hlava sa k nám kloní, ruky k vykúpeniu nás sú rozpiate. Vedľa kríža stojí najbolestnejšia Matka s učeníkom, ktorého Ježiš miloval.

Svätá Matko, učiň to, rany Ukrižovaného vstúp do srdca môjho.

K nadobudnutiu hojného ovocia z tohoto rozjímania skúmam:

a) Kto je to, čo tak hrozne trpí? Otec nebeský mi odpovedá: „Toto je Syn môj najmilejší, v ktorom sa mi zarúbilo.“ A sv. Peter hovorí: „Ty si Kristus, Syn Boha živého.“ To je ten, ktorý pre nás ľudí a pre naše spasenie s neba zostúpil. To je ten, ktorý sa pre mňa stal človekom a chce byť mojim bratom a ženíchom duše mojej. To je ten láskavý Samaritán, ktorý leje olej do rán mojich. To je ten dobrý pastier, ktorý ma telom a krvou krmí.

b) Čože je za príčina tak hrozných múk jeho?

Obetoval sa, lebo sám chcel. „On mnohých hriechy vzal na seba a ranami jeho uzdravení sme.“

c) Za kohože trpí? Svätý, nevinný, nepoškvrnený trpí za nás hriešnych. — Božstvo jeho sa ukrýva, aby mohol zničiť hriechy naše na kríži. Otec trpí za synov, Bohočlovek za nás hriešnikov. Či nemám súcitiť so Spasiteľom svojim

a ľutovať nad spáchanými hriechami svojimi? . . .

B o d II.

Čujem slová.

Keď tak hľadím na ukrižovaného Pána svojho, čujem rúhanie a vysmievanie sa mu od okolostojacich ľudí: „Iným pomáhal; sám sebe nemože pomôcť. Je-li Syn Boží, nech sostúpi s kríža a uveríme mu.“ Čujem aj spolu posledné reči umierajúceho Spasiteľa svojho: Ježiš ale hovoril: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo činia.“ Tak sa modlí za u rižovateľov svojich. Keby boli poznali Syna Božieho, neboli by ho ukrižovali. — Ale koľká je zlosť tých, ktorí ho už poznajú a predsa ho hriechami svojimi križujú . . .

Aj lotor s pravej strany volá: „Pane, spomni si na mňa, keď prídeš do kráľovstva svojho.“ Dostáva hneď odpoveď, ktorá aj mňa naplňuje nádejou na odpustenie: „Dnes budeš so mnou v raji.“

Keď uzrel Ježiš Matku svoju a učeníka stáť, riekol k Matke svojej: „Ženo, ejhľa, syn tvoj“; a potom k učeníkovi:

„Ejha, matka tvoja!“ Aj tieto slová sú i pre mňa prehovorené.

Hroznú bolesť smrti oznamuje Ježiš a volá: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil? . . . Žížnim . . . Dokonané je . . . Otče, do rúk твоjich porúčam ducha svojho“ . . . Aj ku mne hovorí Ježiš: Synu môj — dcéro moja — čo som ešte viac mohol urobiť za teba? Či je nie spravodlivé, aby si mi daroval srdce svoje?

O vy všetci, ktorí idete okolo, vidíte, čujte, vyvoľte si! Ježiš si vyvolil toto opovrženie, túto opustenosť, tento kríž, a to pre mňa. Či je nie spravodlivé, aby som aj ja z lásky k nemu miloval opovrženie seba samého, opustenosť a kríž!

Tu som ti, o Pane, rozmnož vo mne vieru a lásku! Veď ma, o Pane, a ja sa chcem nasledovať!

B o d III.

Skúmam skutky a okolnosti umučenia.

„Ukrižujúc ho, rozdelili rúcho jeho.“
(Marek 15.)

a) Rozdelili rúcho jeho.“ Ak veľká chudoba! A tak nahatý, pred toľkou silou ľudstva božský Spasiteľ medzi dvoma lotrami na kríži je vyvýšený. Ak veľká potupa!...

Tak aj my obnažení so zemských vecí kedysi umreme; lež rúchom hriechov odiať hriešnik nekajúcny pôjde do zatratenia. „Skutky jeho budú nasledovať ho.“

b) „Ukrižovali ho.“ Ak veľká bolesť! Tupé kince prebodly mu ruky a nohy. — Všetky údy jeho sú tak roztiahnuté, že možno počítat mu kosti. — Žily sa mu trhajú. — A to všetko Ježiš trpí pre mňa nevďačného hriešnika!...

c) Príčina toľkého umučenia a smrti je láska: „Miloval nás a seba samého dal za nás.“ Mohol zničiť nepriateľov svojich, ale božstvo jeho sa utiahlo, aby tak človečenstvo jeho trpelo.

K nadobudnutiu ovocia preskúmam sa: Čo som ja posavád' učinil z lásky k Ježišovi, Pánu svojmu?... Čo chcem aspoň napozatým činiť?... Ak slušné je, aby som po celý život svoj oplakával hriechy svoje!... Ak slávne je pre mňa niesť za Ježišom Kristom kríž

svoj! . . . Ak spravедlivé, aby som u tavične pamätal na prehorké umučenie Spasiteľa svojho!

O Ježišu, pre mňa ukrižovaný, volám k Tebe so sv. Bernardom: Zhrešil som! Duša moja je nad tým zronená a zarmútená. Ale nezúfam. Zrak svoj na rany tvoje, o Ježišu môj, upieram, a verím, že niet tak ťažkého hriechu, ktorý by nemohol byť obmytým krvou tvojou! . . .

Dušo Kristova . . .

Čítanie z Tomáša Kemp. II., 12.

Deň VII. Rozjímanie III.

O najsvätejšom Srdci Ježiša Krista.

Predohra I. Keď už Ježiš na kríži umrel: „Jeden z vojakov kopijou bok jeho otvoril, a hneď vyšla krv a voda.“ (Ján 19.)

Predohra II. Predstavím si božské Srdce tak, ako ho zjavil božský Spasiteľ nábožnej Margarete. 1. Je ovenčené trňovou korunou. 2. Plameň blčí z neho. 3. V prostred plameňa je kríž. 4. Je otvorené veľkou a hlbokou ranou.

Predohra III. O Pane Ježišu, prosím ťa s poníženosťou, daj mi ponaučenie o týchto významoch Srdca svojho, a zápaľ srdce moje ohňom lásky Srdca svojho!

Bod I.

Čože znamená tá trňová koruna, ktorou srdce Spasiteľa môjho je ovenčené?

Ježiš Kristus, jednorodený Syn Boží, je ovenčený slávou a velebnosťou. Na neho padajú slová: „Dcéry Sionu, vidte Kráľa svojho v korune, ktorou ho ovenčil Otec nebeský.“

Tento Syn Boží, kráľ slávy, prišiel na svet pre naše spasenie; uponížil sa, podobu služobníka vzal na seba. „Miloval nás a seba samého dal za nás.“

Keď bol na rozkaz predsedov hrozne ubičovaný, „Vojaci uvinúc korunu z trnia, položili ju na hlavu jeho.“ Koruna táto na srdci Ježišovom predstavuje nám všetky muky a posmechy, ktoré Ježiš, Spasiteľ náš, pre nás ľudí podstúpil,

To mu hľa učinili vojaci, keď im bol Ježiš odovzdaný.

Lež prečože, o najsladší Ježišu,

ešte aj teraz je tvoje božské Srdce
tŕním poranené? ... Čo sú to za tŕne,
ktoré srdce tvoje bodajú? Proroci mi
odpovedajú: „Tými som poznačený v
dome tých, ktorí ma milovali.“ A zase:
„Na miesto toho, aby ma milovali, ne-
návisťou odmieňali sa mi za lásku moju.“

Či tieto slová neobviňujú mňa? ...
Ak mnohé dobrodenia a dôkazy lásky
som už obsiahol od Boha! Čím som sa
odmenil?... V mladosti svojej mal som
uvíť korunu z fialky poníženosti, z lalie
čistoty, z ruže vrelej lásky, ozdobíť ňou
Srdce Ježišovo a spôsobiť mu radosť! ...
Ja som ale snáď uvil korunu z tŕnia
hriechov, ktorou som poranil Srdce Je-
žišovo, a tak nenávisťou odmenil som
sa mu za lásku jeho! ...

A teraz do tohoto stavu povolaný,
v ktorom som ... Či žijem dľa vôle
Božej? Či dávam dobrý príklad dru-
hým? Či slovom a skutkom vyznávam,
že som dieťa Božie? ...

Na hriechy mladosti mojej a na ne-
vedomosti moje nerozpomínaj sa, o Pa-
ne! Ktože mi dá hojnosť slz, aby som
mohol zmyť hriechy svoje! Učiň, o Pane,
aby som aspoň napozatým spôsobil ra-

dosť Srdcu tvojemu. To je silné predsa-
vzatie moje, ktoré do Srdca tvojho kla-
diem. Buď mi na pomoci, aby som ho
ve ne vyplnil.

B o d II.

Druhý znak na Srdci Ježiša Krista
je plameň, ktorý blčí z neho.

Božský Spasiteľu, čo má za význam
ten plameň, ktorý blčí zo Srdca tvojho?
„Oheň prišiel som pustiť na zem, a čo
chcem iné, nežli aby sa zapálil?“

Plameň ten je odznak lásky, ktorou
Ťa, synu môj — dcéro moja — milu-
jem; a poučuje Ťa o tom, ak veľmi si
žiadam, aby si ma ty na odmenu mi-
loval (a).

a) Syn Boží mohol nás vykúpiť, bez
toho, žeby bol toľko za nás trpel a na
kríži umrel: kvapka krvi jeho, keďže je
nekonečnej ceny, bola by dostatočná
bývala smieriť nás s Otcom nebeským.
Lež čo by bolo bývalo dostatočné k vy-
kúpeniu nášmu, to nestačilo láske. —
Z preveľkej lásky, ktorou nás miloval
Ježiš Kristus, všetku krv svoju chcel
za nás vycediť; čím dokázal, že „väčšej
lásky nik nemá, nežli kto dušu svoju

dá za priateľov svojich.“ „Pohliadni na hlavu, na kríži sklonenú; na bok otvorený k milovaniu; na celé telo rozpiaté k vykúpeniu nás“, hovorí sv. Augustín.

Plameň teda zo Srdca Ježišovho blčiaci označuje nám lásku jeho.

b) Ale plameň má tú vlastnosť, že zapáľuje a zohrieva: „Čo chcem iné, nežli aby sa zapálil.“

Čo by sme mali z ohňa božského Srdca, keby ten plameň nezažal srdcia naše, a keby sme my ostali studení aj naďalej? Sv. František Xaverský a sv. Stanislav ako veľmi horeli láskou Božou! Ruku si položím na prsia, a ľutovať budem nad tým, že tak málo milujem Boha svojho. Ach, Bože, zažniže aj srdce moje!

B o d III.

Medzi plameňom vidím kríž. Božský Spasiteľa môj, čože robí ten kríž v Srdci tvojom?

Na tom kríži, dieťa moje, hriechy tvoje som zničil; — kríž je ten nástroj, ktorým som vykonal vykúpenie tvoje. — Na tom kríži prosil som Otca svoj-

ho za mučiteľov svojich a za teba, aby vám odpustil, ba aj kajúcnemu lotrovi zaslúbil som raj. Na tom kríži dal som ti za matku Mariu, Matku svoju. — Všetko, čo bolo o mne predpovedané, vyplnil som; dušu svoju do rúk Otca svojho odporúčal som na kríži. O dieťa moje, keby si poznalo tajomstvo krížovo, a uznalo lásku Toho, ktorý sa obetoval za teba na kríži, s koľkou láskou by si objímalo a milovalo s Ondrejom apoštolom tento kríž!...

Kríž tento je základom viery našej, je kotvou nádeje našej, je aj rukojemstvom vzájomnej lásky našej.

Či môžem so sv. Pavlom vyznať: Jedine v kríži Pána nášho Ježiša Krista chcem sa chlúbiť!

B o d IV.

Ale čože má za význam tá veľká rana na božskom Srdci?

Evangelista hovorí: „Jeden z vojakov kopijou bok jeho otvoril, a hneď vyšla krv a voda.“ To sa stalo na kríži, keď už Ježiš vypustil ducha svojho. Ale prečože chcel Ježiš ešte aj po smrti

svojej dať poraniť Srdce svoje? Rana táto je tajomstvom večitej lásky Ježiša Krista k nám. Srdce svoje otvorené nám ukazuje, aby sme sa v úzkostiach svojich dôverne k nemu utiekali. Spolu však označuje nevďačnosť ľudí tých, ktorí dobrovoľne hrešiac, zarmucujú Srdce Spasiteľa svojho.

Srdce toto preľúbezné už teraz nie jednou, lež tisícimi kopijami býva prebodované od hriešnikov, a to ešte aj od takých, ktorí by ho zvlášte mali milovať, ktorým tak mnohé dobrodenia preukazuje.

Rana táto oznamuje nám zlobu hriešnikov, a povoláva ich obrátiť sa, spravdivých však posilňuje v dobrom predsebvzatí.

O srdce Boha môjho, koľkokrát som ňa už poranil! ... Lútujem ... odprosujem ňa ... sľubujem, že ňa viac obrazíť nechcem ... len mi odpusť! — Dušo Kristova ...

Čítanie z Tomáša Kemp. II., 11.

Deň VIII. Rozjímanie I.

O zmŕtvýchvstaní Pána nášho Ježiša Krista.

„Či nemal toto trpieť Kristus a tak vojsť do slávy svojej?“ (Luk. 24.)

V tomto rozjímaní rozvažujeme vernosť, ktorou Otec nebeský odmenil obeť Syna svojho, osláviac ho. — Potom si predstavme, ako Ježiš Kristus zjavil sa Matke svojej.

Predohra I. Keď Ježiš Kristus na kríži dokončil, presvätá duša jeho odlúčila sa od tela, ale s božstvom jeho bola spojená (ako aj telo ostalo s božstvom spojené) a išla do predpekia, aby odtiaľ vyslobodila duše spravедlivých. Potom sa vrátila do hrobu, spojila sa s telom a Ježiš Kristus slávne vstal z mŕtvych a zjavil sa Matke svojej.

Predohra II. Predstavme si polohu hrobu, a izbičku preblahoslavenej Panny, kde zarmútená narieka, ale plná nádeje na zmŕtvýchvstanie Syna svojho modlí sa.

Predohra III. O Bože, udeľ mi tú milosť, aby som sa mohol radovať zo slávy zmŕtvýchvstania Pána nášho Ježiša Krista!

B o d I.

Dľa množstva múk radosti naplnily dušu Ježiša Krista. Trojakú obeť priniesol božský Spasiteľ Otcu svojmu; a preto trojakým potešením bol obveseľený.

1. Otec nebeský dal Synovi svojmu telo, a Ježiš Kristus priniesol mu ho v obeť; obetoval mu zdravie a život svoj.

Videli sme hrozne ubičovaného, trnami korunovaného, klincami na kríž pribitého, podobu človeka nemajúceho, dušu svoju, keď na kríži umieral, do rúk Otca svojho odporúčajúceho. Teraz však z mŕtvych vstanúc, nadobudol nový, nesmrteľný život. Telo jeho učené je nežné, trpieť nemohúce, nesmrteľné, nad slnko jasnejšie a slávnejšie.

Aj nám, telu nášmu takáto sláva je zaslúbená, jestli budeme trpieť s Vodcom svojim, aby sme boli s ním aj oslávení. — Budeme-li ho nasledovať v prácach a bojovaní, zúčastní nás aj na sláve víťazstva svojho.

2. Ježiš v umučení svojom priniesol

v obeť Otcu svojmu česť svoju. Videli sme ho, posledného z mužov; bol učený povrheľom ľudí, počítaný medzi hriešnikov, nasýtený potupením, ako červík a nie ako človek. Ale teraz po zmŕtvychvstaní jeho Jeruzalem plný je slávy jeho; do zmätku prišli kniežatá kňazské a sudcovia ľudu; vojaci vydávajú svedectvo; apoštolovia, ktorí zutekali počas umučenia, oznamujú jeho zmŕtvychvstanie; anjelia a vyslobodené duše oslavujú ho čo víťaza.

Slušné je, aby sme aj mi obetovali Bohu česť svoju a s apoštolom hovorili: „Viem, komu som uveril a som istý, že je mocný zachovať sklad môj.“

3. Božský Spasiteľ obetoval aj svoje potešenie. Duša jeho zármutkom a horkosťou bola napojená, zarmútená až do smrti tak, že na kríži volal: „Bože môj, prečo si ma opustil?“ Teraz už čas zármutku pominul: dľa miery zármutku potešenie naplňuje dušu jeho a ona nebeskou sladkosťou je napojená. Takéto potešenie aj pre dušu našu je zasľúbené; lebo Ježiš Kristus, vodca náš, jestli ho budeme nasledovať v zármutku, privedie nás do svojej slávy.

Krátke zármuky zemské chystajú nám večnú sladkosť.

Bod II.

Maria Panna bola najbližšie ku krížu; teda slušne stala sa aj prvou v potešení.

a) Zrak svoj obraciam na blahoslavenú Pannu Mariu, Matku Ježiša Krista zarmútenú, ale plnú nádeje na zmŕtvychvstanie. Z razu nebeská jasnosť postane v jej izbičke: Ježiš k novému životu prebudený, s osláveným telom zjavil sa Matke svojej.

Obdivujem tú jasnosť, aby som sa zúčastnil v radoostiach Matkiných. Tedy čím užšie bola spojená s Ježišom pri umučení, tým prednejšia bola v potešení a sláve Syna svojho!... O ako ma má povzbudzovať táto viera a nádej nepochybná!

b) Čujem, ako pozdravuje Matku svoju Ježiš Kristus a ako sa shovárajú, a ako teší srdce Matky svojej a naplňuje ho sladkosťou nebeskou... Zdravas Matko... milosti plná... raduj sa... Alleluja!... Čas bolesti sa už pominul, Syn tvoj už žije; potrebné bolo, aby

Kristus trpel, a tak vošiel do slávy svojej.

Čujem spev anjelský: Raduj sa nebies Kráľovno, — Alleluja, Alleluja! — Kohos' nosiť bola hodná, — Alleluja, — Z mŕtvych vstal, ak predpovedal, — Alleluja, Alleluja! Čujem aj duše z predpekla vyslobodené spievať: Hoden je Baránok, ktorý bol zabitý, obsiahnuť slávu a česť, ktorý nás krvou svojou vykúpil a vydobudol nám kráľovstvo.

V duchu aj ja spojujem sa s týmito, a s radosťou spievam: Raduj sa nebies Kráľovno! Alleluja, alleluja!... Hoden je Baránok... obsiahnuť slávu a česť...

c) Čože robia? Ak ľúbezné sú objímania medzi Matkou a osláveným Synom! Koľká radosť panovala v ich srdciach!... Ach, keby som aspoň iskričku mohol mať z tej radosti!... Ak krásne sú tie oslávené rany, ktoré Matke svojej ukazuje!

d) Ježiš Kristus po svojom zmŕtvychvstaní najsamprv stal sa tešiteľom Matky svojej a len potom tešil učeníkov a priateľov svojich.

e) Božstvo, ktoré sa predtým skrý-

valo v ňom, teraz sa už dáva na javo a dokazuje moc svoju v zázrakoch.

Zjavoval sa Ježiš Kristus preto, aby radosťou a pokojom naplnil duše tie, ktorým sa zjavoval. Ale koľkú radosť, koľký pokoj obsiahlo srdce Marie Panny od Ježiša Krista!

To činí Ježiš Kristus aj v srdci našom, kedykoľvek prichádza k nám vo Sviatosti oltárnej.

Či tento pokoj a tú radosť cítim ja v srdci svojom? Či sa teším slávnemu zmŕtvychvstaniu Kráľa svojho? Či mám pevnú nádej, že aj ja slávnostne vstanem zmŕtvych?

Čože mám činiť, aby som sa ubezpečil?

Buď pozdravený, o Kráľu môj všemohúci, ktorý si zvíťazil nad hriechom, svetom a peklom; ktorý si slávne vstal z mŕtvych; ktorý si po toľkých prácach konečne zaujal slávu svoju a krvou svojou si nám kúpil nebeskú slávu. Alleluja! Ďakujem ti, o Ježišu, vodcu môj, že si aj mne dal nádej istého víťazstva!

Raduj sa aj ty, o Matko Maria, so Synom svojim osláveným. Alleluja! Pros

za mňa u Syna svojho, aby mi udelil milosť, ktorou napomôžený mohol by som i ja slávne vstať z mŕtvych.

Otče náš . . . Zdravas Maria . . .

Čítanie z Tomáša Kemp. III., 47. —
Zo sv. písma. Mark. XIV.

Deň VIII. Rozjímanie II.

O nebeskej vlasti našej.

„Radujte sa, lebo odmena vaša veľká je v nebesiach.“ (Mat. 5.)

Ako kto nasleduje Ježiša Krista v boji proti nepriateľom, tak ho bude nasledovať aj v oslávení a v radosti nebeskej.

Rozjímajme o tejto preveľkej odmene.

Predohra I. Vidím, ako Štefan, nebe otvorené. Predstavujem si nebeský Jeruzalem, ako ho sv. Ján vo videní opisuje.

Predohra II. O Bože zapáľ vo mne túžbu po nebi a daj, aby som si mohol mnohé zásluhy nadobudnúť pre nebe. Pane, kedy prídem k tebe!

B o d I.

V prvom bode vidím, čujem a chcem okúsiť radosti, ktoré Boh pripravil tým, ktorí ho milujú.

a) Vidím kráľovstvo, ktoré Boh prichystal vyvoleným svojim od začiatku sveta; do ktorého nás Ježiš Kristus povoláva: „Poďte požehnání, vládňte kráľovstvom!“ Predstavujem si mesto Božie, ktorého 12 brán je dvanásť periel: ulice mesta sú čisté zlato, ako sklo priezračné: svetlo však mesto toho je Baránok. Vidím dom Otca, o ktorom Ježiš Kristus tvrdí; „V dome Otca môjho sú mnohé stánky.“ — Jeden aj pre mňa prichystaný si predstavujem... Kráľa slávy, Ježiša Krista, vidím okorunovaného korunou, ktorou ho Otec nebeský okorunoval; obdivujem Kráľovnu nebies, Mariu Pannu. na pravici jeho sediacu... Vidím všetkých vyvolených Božích skvieť sa ako hviezdy. Obdivujem koruny, ktoré im ozdobujú hlavy. „Oko nevidelo, ucho neslyšalo a rozum ľudský nemôže pochopiť, čo prichystal Boh tým, ktorí ho milujú.“

Čože sú trápenia naše v porovnaní s toľkou slávou!?

b) Čujem radostné pozvanie vyvolených k tomu, aby zaujali stále zotrúvanie v kráľovstve nebeskom; „Podte požehnaní Otca môjho, vládnete kráľovstvom, vám pripraveným od začiatku sveta.“

Podte z tvrdej práce do večného odpočinku... z údolia sĺz do večnej radosti... z biedneho vyhnanstva do šťastlivej vlasti; do slobody synov Božích; už sa zima pominula a mrazy už prestaly. Podte požehnaní, ktorí ste boli vo veľkých úzkostiach a prácach; teraz už obsiahnete požehnanie dľa tela i duše. Vy požehnaní Otca môjho, ktorého ste oslavovali, velebili; ktorému ste verne slúžili; za ktorého česť ste horlili; ktorého svätú vôľu ste vo všetkom plnili. Vy požehnaní moji, vy bratia a pomocníci moji, ktorí ste pod zástavou mojou bojovali a to víťazne, zúčastnite sa teraz vo sláve. Vy požehnaní Ducha svätého, ktorého ste boli chrámom čistým. Vy požehnaní Matky mojej, Marie Panny, teraz už Kráľovnej nebies, pod ktorej ochranou ste boli verné dievky jej až do konca. Podte a vládnete kráľovstvom, v ktorom ja s

Otcom a Duchom svätým žijem a panujem po všetky veky!

Čujem večité hosanna, vzájomné výtanie, oslavovanie milosrdenstva Božieho skrze oslávených, že nezahynuli.

Chcem okúsiť radosti a rozkoše nebeské, ktorými vyvolení budú naplnení v dome Božom, keď sa tak rečeno predpostatia vo velebnosť Božiu; keď sa im povie: „Bohovia ste a synovia ste všetci najvyššieho.“

Ako jeleň dychtí po studniciach vôd, tak dychtí duša moja po tebe, Bože!

Bod II.

Skúmam skutky, ktorými si svätí zaslúžili nebe.

Čože za skutky konali svätí, že si nebeskú slávu nimi zaslúžili?

Zrak ich vždy bol na Pána obrátený: ustavične pamätali na prítomnosť Božiu; a preto ustavične oslavovali ho a ctili a v duchu veselosti slúžili mu. Videli, že majú poklad svoj u Boha, a tam bolo aj ich srdce.

Ako sv. Štefan videli nebesia akoby porád otvorené; ustavične túžili po nich:

ustavične žiadali si čím skorej umrieť a byť s Kristom. Videli Ježiša sedieť na pravici Otca a byť hotovým, že im bude prispievať na pomoc v každej úzkosti a stonásobne odmení práce a udelí život večný.

Vyvolili si Ježiša Krista za Kráľa a vodcu, ktorého nasledovali v dobrovoľnej chudobe, stavu primeranej čistote a poslušnosti. Seba samých zapreli, kríž svoj za ním vďačne nôsili. Dobrý boj bojovali, vieru zachovali, v láske Ježišovej beh svoj dokonali... Teraz sa už do neba dostali a sú s ním korunovaní!...

Vidím svätých apoštolov, mučeníkov, vyznavačov, Panny: títo najužšie boli spojení s Ježišom v boji; teraz v kráľovstve nebeskom, v sláve Otca nebeského sú najbližšie pri Ježišu Kristu.

O šťastlivé pokánia, šťastlivé slzy a boje, ktoré toľké víťazstvo a tak slávnú korunu majú za odmenu!

„Ejhľa, ako sú počítaní medzi synov Božích, a medzi sv. je podiel ich“...

O Pane, ak veľké množstvo je sladkosti tvojej, ktorú si prichystal tým, ktorí ňa milujú! Kedyže príjdem k tebe?!...

Ovocie rozjímania.

Veľmi osožné je, keď sa často preskúmam, čo som učinil posaváď dobrého pre obsiahnutie neba... Preskúmam život mladosti svojej, o ktorom veku Duch svätý hovorí: „Dobre je mužovi, ak nosil jarmo Pánovo od mladosti svojej.“

Akéže ovocie mám ja zo života mladosti svojej?...

Akéže ovocie nadobudol si svätý Alois... Stanislav!...

Počítam roky, ktoré som už prežil v Cirkvi svätej a zvlášte v tom stave, do ktorého ma Boh povolal, a pýtam sa: Akéže zásluhy nadobudol som si v stave tomto pre život večný — čo mládenec, panna, rodič, predstavený, atď?

Či som bol vždy služobníkom verným a spravodlivým?... Akú horlivosť som dokázal za česť Božiu a za spasenie duše svojej a bližných? Či ako rodič, predstavený súdruh — dával som dobrý príklad v čistote, pobožnosti, v spravodlivosti? Či som miloval viac nebeské veci, nežli pozemské? Či moje túžby boli túžby po Bohu a či po zemských rozkošiach?...

Ktože mi dá takú túžbu po nebi, aby mi všetko zemské bolo hnusné, ako nečisté blato!? Kto ma naučí pohŕdať všetkým zemským, aby som si mohol získať Ježiša Krista!? Kto roztrhá sväzky moje, aby som už bol spojený s Ježišom Kristom!?

V poníženosti a skrúšenosti srdca svojho volám na Teba, o Bože môj, so sv. Augustínom: Neskoro som ňa miloval! Opozdilosť svoju chcem oplakávať. Sdvojnásobným napozatým lásku svoju, aby som si mohol nadobudnúť bohatstva nebeského.

O Maria, Kráľovno nebies, oroduj za mňa!

O Ježišu, buď mojím prostredníkom u Otca svojho!

Otče náš, príď kráľovstvo tvoje!

Otče náš ... Zdravas Maria! ...

Čítanie z Tomáša Kemp. III., 49.

Deň VIII. Rozjímanie III.

Ako sa máme povzbudiť k duchovnej láske.

Sv. Ignác poznamenáva, že láska nemá sa javiť v slovách alebo prázdnych

túžbach, ale v obapolnom sdelovaní vecí a skutkov; tak, že milenec milencovi a tento tamtomu dáva a sdeľuje, čo má a čo len môže dať: na príklad múdrosť, bohatstvo, česť a vsetko dobré.

Láska je s obefami spojená.

Predohra I. Predstavme sa Pred Boha a všetkých jeho svätých a vyvolených, ktorí za nás orodujú.

Predohra II. Bože, osvieť mi rozum, aby som poznal všetky dobrodenia mne udelené, a tak seba venoval tvojej službe!

B o d I.

Na pamäť si uvádzam všetky dobrodenia od Boha obsiahnuté, ktoré sú dôkazom lásky jeho ku mne, a za ktoré chcem ustavične velebiť Boha a nikdy nezabudnúť ďakovať mu.

Preskúmam dobrodenia stvorenia, vykúpenia a iné zvláštne dary, ktoré mi Boh mimoriadne udelil.

a) Dobrodenia stvorenia. Vlastnosti a dary prirodzené: Telo piatimi smyslami obdarené. Život s potrebnými prostriedkami. Prozretelnosť Božia, ktorá ma riadi a ochraňuje. Vlohy Po vďačným srdcom premerávam dobrode-

nia tieto, aby som poznal; jak veľké veci učinil Pán so mnou: jak štedrý bol ku mne. Aj dušu nesmrteľnú mi dal Boh; na svoj obraz ma stvoril. Dal mi rozum, aby som ho poznal; pamäť, aby som na jeho dobrodenia pamätal; slobodnú vôľu, aby som ho dobrovoľne miloval. Jak hojne obohatil ma Boh, ktorý hotový je dať mi dľa možnosti ešte aj seba samého!

b) Dobrodenia vykúpenia. Toto sú dary nadprírodné. „Tak Boh miloval svet, že Syna svojho jednorodeného dal.“

Tento Syn Boží učinенý je nám múdrosťou od Boha — učiteľom naším. Stal sa nám Veľkňazom, ktorý seba samého obetoval za nás. Stal sa nám Vykupiteľom, ktorý krvou svojou nás obmyl; dlh náš zaplatil. Stal sa nám Spasiteľom, ktorý nás z večnej smrti vyslobodil. Stal sa nám prostredníkom, prímluvčím a dobrým pastierom; ktorý nás vlastným telom a krvou svojou kŕmi k životu večnému.

c) Mimo toho toľké ešte mimoriadne milosti nám udelené od Boha! Dar viery — z milosti jeho som povolaný

do lona Cirkve svätej katolíckej — do stavu, v ktorom som. — koľké vnuknutia vnútorné, koľké osvietenia, koľké prostriedky spasenia! . . .

Toto sú tri druhy darov, ktoré zvlášte z lásky pochádzajú.

1. Láska javí sa skutkom.

2. Láska štedre rozdáva dary svoje.

3. Láska je hotová vždy nové dary dávať.

Boh chce nám dobré činiť. Táto túžba jeho len vtedy bude uspokojená, keď kedysi v nebi dá nám seba samého, a stane sa nám odmenou preveľkou.

Preskúmam teraz seba samého a pýtam sa: či je nie slušné, aby som upotrebil všetky sily svoje k tomu, žeby som aj ja dokázal Bohu svoju lásku, a z lásky obetoval mu seba samého a všetko čo mám? (Prvý stupeň lásky.)

Preto vrúcne volám: Príjmi, o Pane, všetku moju slobodu. Vezmi si moju pamäť, rozum a vôľu! Čokoľvek mám, čo si mi len dal: to ti všetko obetujem a tvojej vôli riadiť podrobujem. Lásku svoju jedine s milosťou svojou mi udeľ, a dosť budem bohatým; iné si ani nežiadam!

B o d II.

Pozorujem, jako Boh, ktorý je prištedrý v rozdávaní darov svojich, vo mne a v stvorených veciach tak rečeno prebýva.

Keď preskúmam jednotlivé vrstvy sveta, všade nachádzam prítomného Boha, ktorý rozdáva dary svoje. Prebýva on v živloch, ktorým dáva bytnosť; v rastlinách, ktorým dáva život; v živočíchoch, ktorým dáva cit; v ľuďoch, ktorým dáva rozum.

Vo mne teda najdokonalejšie prebýva Boh, ktorý mi dal nie len bytnosť, život, cit, lež aj rozum; mimo toho učinil ma chrámom svojím, keď ma stvoril na obraz svojej velebnosti božskej, Toto s obdivovaním skúmajúc, za spravедlivú vec uznávam, aby som aj ja v Bohu prebýval, všade prítomného ctil, v ňom žil a jeho svätú vôľu vo všetkom plnil. (Toto je druhý stupeň odmennej lásky mojej.)

B o d III.

Presvedčujem sa ďalej o tom, že Boh pre mňa nie len že prebýva vo všetkom, čo stvoril, lež aj ustavične

účinkuje v stvorených veciach, aby mohli zodpovedať svojemu cieľu.

Pre kohože však účinkuje Boh v stvorených veciach? Či nie pre mňa? Svieti mi v jasnosti slnca; obživuje ma plodinami zeme; slúži mi v každom stvorení svojom. — Skutočne môžem povedať, že dobrota, múdrosť a všemohúcnosť Božia ustavične sa zapodieva tým, ako by mi mohla slúžiť, k pomoci prispieť, slnce svoje nad dobrými i zlými udržiavať.

Či toto účinkovanie Božie, ktoré mi jeho lásku oznamuje, nenúti ma k tomu, aby som bol aj ja účinný za česť a slávu Božiu? (To je tretí stupeň lásky.)

Preto vrúcne opakujem modlitbu: Príjmi, o Pane. (Str. 195.)

B o d IV.

Boh je najdokonalejšia, nesmierna bytnosť, z ktorého nekonečného bohatstva vyplývajú všetky dary na nás; on je studnica a žriedlo, z ktorého všetka sila a dokonalosť ľudská, všetka múdrosť, dobrota, atď. vyplýva, ako papršky zo slnca, ako potôčky zo žriedla. Toto je štvrtý stupeň našej odmennej lásky,

aby sme sa sprostili lásky ku všetkým stvoreným veciam a všetku lásku svoju aby sme Stvoriteľovi svojemu venovali; to jest srdce svoje aby sme odtrhli od stvorených vecí, ktoré sú dočasné a zmenlivé; odvrátili sa aj od seba samých; lebo všetko dobré, ktoré máme, od Boha pochádza.

Z tohto dvojakého odvrátenia sa bere počiatok duševná sloboda naša.

Na ktorýže stupeň lásky som už ja vystúpil? Či nemám so sv. Augustínom hovoriť: Neskoro som ňa miloval! Čože budem robiť napozatým? Obnovím a zdvojnásobním lásku svoju . . .

Opakujem modlitbu: Prijmi, o Pane ... Lásku svoju s milosťou svojou mi daj, a dosť budem bohatým! . . . Otče náš.

O Maria, Matko krásnej lásky, zdravas!
Čítanie z Tomáša Kemp. III. 5.

Rozjimanie na dokončenie.

O láske našej k Ježišu a Marie Panne

„Našiel som, koho miluje duša moja.“

Sláva Božia a sjednotenie naše s Bohom skrze lásku je posledným cieľom duchovných cvičení. Teraz na

dokončenie rozjímajme o príčinách, ktoré nás pohýňajú k tomu, aby sme milovali Ježiša Krista, Pána svojeho, a Mariu, Paniu svoju.

Predohra I. Predstavme si Ježiša Krista, ktorý je najkrásnejší medzi synmi ľudskými; zakladateľ viery; ktorý nás miloval a seba samého dal za nás.

Predohra II. Otče nebeský, daj nám poznať dokonale Ježiša Krista, Syna svojeho, aby sme ho mohli dokonale milovať.

B o d I.

a) Ježiš Kristus je hoden lásky našej.

Čím dokonalejšie poznáme hodnosť Ježiša Krista, tým ho vrúcnejšie budeme milovať. Ježiš Kristus je pravý Boh, Kráľ slávy; Silný. Podivný, Otec budúceho veku, Knieža Pokoja. Je i pravý človek, a sú v ňom skryté všetky bohatstvá múdrosti a vedomosti Božej. Telo jeho je z Ducha počaté; Duša jeho je dokonalejšie dielo rúk Božích. Narodený je z Marie Panny; je Syn Boží najmilejší, v ktorom sa Otcu nebeskému zaľúbilo.

Čo najvyšší Kráľ anjelov a ľudí má v sebe všetky dokonalosti, a preto je všetkej lásky najhodnejší.

Ale odtedy, jako vstal z mŕtvých a vstúpil na nebesia, krása a jasnosť jeho rozmnožuje slávu a blaženosť svätých.

b) Ježiš Kristus hoden je lásky našej pre podobu a pokrvnosť jeho s nami.

Boh, keď stvoril človeka, stvoril ho na obraz svoj. Touto podobnosťou povzbudzuje človeka k milovaniu seba. Skrze hriech podobnosť táto zmizla a pokazila sa čiastočne: ale Boh tak miloval svet, že dal Syna svojho jednorodeného. Tento Syn Boží vzal na seba ľudskú prírodu, stal sa nám podobným, aby si získal podobnosťou touto srdcia naše.

Aj všetky biedy ľudskej prírody, vynímajúc hriech, vzal na seba. „Nehody naše on niesol, bolesti naše on znášal.“ Ktože by nemiloval takého Kráľa vo všetkom nám podobného!

Mimo toho stal sa nám Ježiš Kristus pokrvným. Aby si našu lásku získal, stal sa nám bratom, vodcom, pastierom,

ženíchom duše našej. Prikazuje nám, aby sme ho milovali; klope, aby sme mu otvorili srdcia svoje.

c) Dobrodenia, ktoré sme skrze Ježiša Krista obsiahli, privolávajú nám, aby sme ho milovali. Dobrodenie všeobecné: stvorenia, vykúpenia, ospravedlenie, a dobrodenia osobné obsiahli sme skrze Ježiša Krista. Jako opravdivý Samaritán leje nám do rán olej, aby nás uzdravil; čo Vykupiteľ zaplatil náš dlh, aby nás smeril s Otcom svojím; čo dobrý pastier kŕmi nás vlastným telom a krvou svojou. „Kto nemiluje Pána nášeho Ježiša Krista, nech je prekliaty.“

Ach, mnohé príčiny mám k tomu, o Ježišu môj, aby som ňa miloval z celého srdca svojeho . . . Lež neskoro ňa milujem ! . . . Ale zdvojnásobním lásku svoju, aby som ti vynahradil to, čo som zameškal. Chcem ňa večne milovať . . . Dušo Kristova . . .

B o d II.

Z akej príčiny máme milovať Mariu Pannu ?

Postavme sa v duchu ku krížu a čujme slová zomierajúceho Ježiša Krista:

„Ejhľa Matka tvoja.“ (Ján 19. 27.)

I. Maria je nám daná za Matku.

II. Ona sa nám ustavične preukazuje Matkou.

I. Maria za Matku je nám daná od Ježiša Krista, Syna Božieho, vtedy, keď on obetoval za nás Otcu nebeskému seba samého.

Už viac nič nemal, čo by nám bol mohol dať; teraz čo posledné rukojemstvo dal nám Matku svoju. A to zreteľnými slovami, hovoriac; „Ejhľa Matka tvoja“. Stáli podľa kríža Matka Ježišova a učeník, ktorého miloval. Nasvätejšej Matke svojej Jána dal za syna, učeníkovi ale svojemu a nám všetkým — v osobe Jánovej Mariu slávnostným sľubom dal za matku.

Jak slušné je, aby som túto Matku, ktorú mi dal Ježiš, miloval!

Maria je nám skutočná Matka. Duchovný život svoj máme skrze Mariu Pannu. Hriechom duša naša zbavená bola milosti Božej, bola mrtvá. Nový život duši našej nadobudnul Ježiš Kristus; zomrúc na kríži. Ježiš Kristus ale narodil sa z Marie Panny; a tak skrze Mariu Pannu je nám prinavrátený

ztratený život. Slušne preto Maria Panna menuje sa Mätkou živých.

Ježiš Kristus chcel sa nám stať bratom, a preto spolu chcel, aby sme s ním mali Mariu za spoločnú Matku. On je prvorodený, my sme ale druhorodení synovia Marie. Preto na kríži zomierajúc, hovoril: „Ejhľa Matka tvoja.“

II. Maria preukazuje sa nám skutočnou Matkou.

Maria je potok, cez ktorý všetky milosti z neba tečú na nás; Otec nebeský, ktorý nám dal Syna svojeho skrze Mariu, chce, aby sme mali všetko skrze Mariu. A preto dľa sv. Bernarda nebolo ešte počuť, žeby dakdo nebol býval vyslyšaný, kto Mariu o niečo prosil.

Povolanie naše do svätej viery, výchova, vyvolenie stavu, obrátenie naše pokáním . . . či sa nestáva skrze Mariu Pannu? . . . Keby ma nebola Maria Panna chránila, dávno by som bol už býval v pekle! Sv. Alois, sv. Stanislav... či nie skrze Mariu sú svätí? . . . A ja sám, komu mám ďakovať za svoje obrátenie sa? . . .

Zázračným spôsobom sa dokazuje Maria Matkou našou. Nedarmo Cirkev sv. pozdravuje ju: „Potešenie zarmútených, Pomocník kresťanov, Útočisko hriešnikov, Živote, Sladkosť, Nádej naša, zdravas! Panno milá, verná, mocná!“

Slušné je preto, aby sme si milovali tak láskavú Matku. Ona je milosti plná: milujme si ju nie len slovom, lež aj skutkom. Ona je matka všemohúceho Syna, a preto skladajme v ňu nádej svoju. Ona je Matka naša, nasledujme ju. Venujme Marii, čo Matke panenskej, čistotu stavu primeranú... čo Matke bolestnej trpezlivosti vo všetkých úzkostiach... čo Matke ku všetkým najláskavejšej lásku k bližnému aj k nepriateľom... čo Matke do vôle Božej odovzdanej podrobenie sa vôli Božej vo všetkom.

Zdravas, Kráľovno nebeská! Ty Matko milosrdenstva! O milá, o svätá, o sladká Panno Maria!

Deň I.

Na miesto rozvažovania odbaví sa rozjímanie III.

„Čo osoží človeku, keď celý svet získa, na duši ale svojej škodu trpí?“
(Mat. 16. 26.)

Predohra I. Predstavme si Ježiša Krista medzi učeníkmi, kde aj ja stojím, ku mne takto hovorí: Čo osoží človeku!

Predohra II. Bože, daj mi poznať cenu duše mojej a márnosť všetkých pozemských vecí!

1. Cvičenie pamäti. Očomže budem rozjímať?

Kto hovorí? Sám Ježiš Kristus, ktorý je múdrosť večná a pravda neklamná; z neba poslaný učiteľ, ktorý nás nechce strašiť. Ten Ježiš hovorí: „Čo osoží“ . . . to jest nič neosoží bársktorému človekovi, čoby aj celý svet získal: bohatstvá, hodnosti, rozkoše, jestli by uškodil duši svojej nesmrteľnej a večne trvajúcej.

2. Cvičenie rozumu. Prečo je to tak? Svet sa pominie, ale duša ostane na veky, aby bola večne blažená alebo nešťastlivá. Pominie sa svet a všetka sláva jeho: bohatstvá, hodnosti, rozkoše. Príjde raz koniec, a potom nám nič

nebude osožiť. Duša však večne bude trvať: buď blahoslavená, buď večne zatratená. Blaženosť jej alebo zatratenie večne bude trvať. Tedy v skutku čože by osožilo človeku, keďby aj celý svet získal, ale na duši svojej keby škodu mal?

Čože z toho nasleduje?

Ponevác je tomu tak, máme pohrdať svetom a rozkošami jeho. Tedy ani za celý svet, ani za všetky bohatstvá, hodnosti a rozkoše jeho nesmieme zapríčiniť škodu duši svojej... tým menej máme vystaviť nebezpečenstvu dušu svoju pre dajakú malichernosť, pre malichernú slávu, pre malú rozkoš.

3. Jaké pohnútky majú nás tiahnuť k tomuto predsebauzatiu?

Je to slušné. Čože je rozumnejšie pre človeka, pre katolíka, pre brata — sestru — Ježiša Krista? Či nie je radšej pohrdať celým svetom, nežli vystaviť dušu svoju večnému zatrateniu?

Je to osožné. Koľké výhody máme z toho! Ochránime sa od mnohých hriechov, nedokonalostí a tak časných jak večných pokút, budeme-li zachovávať učenie toto.

Je to ľahké. Tí, čo milujú svet, majú mnoho obľazností a ponorujú sa do mnohých neprávostí. Ktorí sú ale tichí a poníženého srdca, tí majú ľahkú farchu a sladké jarmo Ježiša Krista.

Je to potrebné. Len dve cesty máme pred sebou: alebo spasíš dušu svoju, alebo ju zatratíš. Beda mne, jestli nebudem pohrdaf svetom. Toto sú povinnosti stavu mojeho, ktoré jestli nevyplním, večne zahynie duša moja.

4. Jakože som posavád nasledoval toto učenie?

Preskúmam sa dokonale. Jestli som dľa tohoto učenia žil, budem ďakovať Bohu; ale jestli nie, zahanbím sa . . . budem ľutovať a silne pred seba si veznem polepšiť sa. Zvlášte však preskúmam city svoje, jaké sú, keď bývam pokorený, potupený, vysmievaný, karhaný? . . .

5. Čo mám napozatým činiť?

Rozum pravdou touto preniknutý, činí opravdivé predsebavzatie, a vôľa to, čo rozum určí, ochotne plní.

Predstavím si zvláštne prípady a jako sa budem držaf v nich napozatým, aby pokračoval dľa poznanej pravdy.

Je to ľahké. Tí, čo milujú svet, majú mnoho obľazností a ponorujú sa do mnohých neprávostí. Ktorí sú ale tichí a poníženého srdca, tí majú ľahkú farchu a sladké jarmo Ježiša Krista.

Je to potrebné. Len dve cesty máme pred sebou: alebo spasíš dušu svoju, alebo ju zatratíš. Beda mne, jestli nebudem pohŕdať svetom. Toto sú povinnosti stavu mojeho, ktoré jestli nevyplním, večne zahynie duša moja.

4. Jakože som posaváď nasledoval toto učenie?

Preskúmam sa dokonale. Jestli som dľa tohoto učenia žil, budem ďakovať Bohu; ale jestli nie, zahanbím sa . . . budem ľutovať a silne pred seba si veznem polepšiť sa. Zvlášte však preskúmam city svoje, jaké sú, keď bývam pokorený, potupený, vysmievaný, karhaný? . . .

5. Čo mám napozatým činiť?

Rozum pravdou touto preniknutý, činí opravdivé predsestavzatie, a vôľa to, čo rozum určí, ochotne plní.

Predstavím si zvláštne prípady a jako sa budem držať v nich napozatým, aby pokračoval dľa poznanej pravdy.

obdaril, ale ktorý stáva sa mu neposlušným, nevďačným, a pohŕda láskou Boha svojeho. A preto hriech všedný sám v sebe je tak veľké zlé, že to ľudský rozum nenie v stave pochopiť, ani človek sám zaň nemôže zadosť urobiť.

Boh jako sám seba nutne miluje, tak nutne nenávidí aj hriech všedný. A preto kto by to bol, čo miluje Boha, svojeho dobrodinca najvyššieho, a predsa by ho chcel dobrovoľne čo i len všedným hriechom obraziť? Hanbím sa . . . ľutujem . . . silno sľubujem.

B o d 11.

Zlé následky všedného hriechnu.

Ačkoľvek hriech tento nepripraví človeka o milosť Božiu, neusmrť mu dušu, ale predsa pripravuje ho o zvláštnu milosť Božiu. Odlučuje ho od zvláštnej prozreteľnosti Božej, ktorá udržuje spravodlivých, podporuje a v pokúšaniach napomáha. Umenšuje aj štedrosť Božiu k nám. Všedný hriech umenšuje duchovnú krásu, zapríčiňuje na duši špatnú špinu a oslabuje sily naše duchovné.

pokutuje hriechy v očistci. — a) Čo sú to tam za duše? To sú duše Bohu milé, ktoré ale budú sa tam trápiť, dokiaľ sa celkom neočistia; dokiaľ nezaplatia poslednú babku. — b) Čo tam trpia? Ten istý oheň čisti vyvolených, ktorý mučí zatratených. Najhroznejšia pokuta je tá, že dotiaľ nemôžu vidieť Boha, pokiaľ úplne zadosť neučinia. — c) Prečože trpia tak ukrutné pokuty? Aj preto, aby za malé previnenia, ktoré my často ľahkomyseľne páchame, sprevodlivosti Božej zadosť učinili, a tak prišli do neba.

Preskúmam svedomie svoje, a pozrem si do srdca, či nemám v ňom každodenné poklesky proti Bohu, sebe samému a blížnym? . . . Lútujem . . . utiekam sa pod ochranu Panny Marie, umývam sa v ranách Ježiša Krista a prosím Otca nebeského o milosrdenstvo.

Otče náš . . . Zdravas Maria . . .

pokutuje hriechy v očistci. — a) Čo sú to tam za duše? To sú duše Bohu milé, ktoré ale budú sa tam trápiť, dokiaľ sa celkom neočistia; dokiaľ nezaplatia poslednú babku. — b) Čo tam trpia? Ten istý oheň čisti vyvolených, ktorý mučí zatratených. Najhroznejšia pokuta je tá, že dotiaľ nemôžu vidieť Boha, pokiaľ úplne zadosť neučinia. — c) Prečože trpia tak ukrutné pokuty? Aj preto, aby za malé previnenia, ktoré my často ľahkomyseľne páchame, sprevodlivosti Božej zadosť učinili, a tak prišli do neba.

Preskúmam svedomie svoje, a pozrem si do srdca, či nemám v ňom každodenné poklesky proti Bohu, sebe samému a blížnym? . . . Lútujem . . . utiekam sa pod ochranu Panny Marie, umývam sa v ranách Ježiša Krista a prosím Otca nebeského o milosrdenstvo.

Otče náš . . . Zdravas Maria . . .

Deň III.

Na miesto rozvažovania odbaví sa rozjímanie III.

O súde osobitnom.

Predohra I. predstavím si sám seba čo veľkého hriešnika, ktorý sa má predstaviť Bohu svojemu, aby bol súdený.

Predohra II. O Bože udeľ mi tú milosť, aby som ustavične pamätal na súd, súdil seba samého a usporiadal svoje svedomie.

B o d I.

a) Prezrem dobrodenia od Boha ob-
siahnuté, z ktorých budem vydávať po-
čet. Také sú: Dobrodenia telesné; päť
smyslov a iné prirodzené dary . . . Vlohy
duševné: pamäť, rozum, slobodná vôľa,
nesmrteľnosť duše . . . Dobrodenia milosti:
milosť posväcujúca; božské čnosti; viera,
nádej, láska . . . slovo Božie a jeho pri-
kázania . . . jednotlivé sviatosti . . . sväté
vnuknutia . . . povolanie do stavu . . . kríž
a umučenie Ježiša Krista.

Pri jednotlivých bodoch pýtam sa:
k jakému cieľu sú mi tie dary udelené?
Jako som ich upotrebyl? Čo učiním
napozatým?

b) Všetky tieto dary sú udelené z nekonečnej lásky a štedrosti Božej... Dary ale nadprirodené sú cena krvi Ježiša Krista; sú dary Ducha svätého, ktorý je vyliaty do srdca našich. Jak veľká je moja vina, jestli zapovrhнем tieto dary, alebo jestli ich zneužijem k mojemu zatrateniu! . . .

Vzdychám čo hriešnik, vina rozpaľuje mi tvár; ach smiluj sa nado mnou, Bože, prv nežli ma budeš súdiť!

B o d II.

Osoba súdená: Ja som a nie iný! Budem stáť ustrašený a zmätený . . . obnažený . . . samotný . . . od všetkých opustený, skutkami dobrými a zlými obkľúčený, od vlastného svedomia a od zlého ducha žalovaný . . . bez zástupcu . . . bez prímluvy blahoslavenej Panny Marie, anjela strážca alebo bársktorého svätého . . . ohžalovaný dľa stavu mojeho: čo človek . . . katolík . . . rodič . . . predstavený . . . v spoločnosti žijúci.

B o d III.

Osoba sudcova: Sám Boh najmúdrejší, vševedomý, spravедlivý, nesklamný, obrazený, neuprositeľný . . . Sudca

strašný, najvyšší, nad ktorého už niet vyššieho sudcu.

Výrok sudcov je veľmi túžobný pre spravodlivých: „Poďte požehnaní“, pre hriešnikov ale najhroznejší; „Odstúpte odo mňa.“

Jakýže výrok očakáva mňa? . . . Jakéže sú moje skutky? Ešte mi je slobodno teraz si voliť, kým žijem . . . Široká cesta vedie ku hroznému, ale úzka k potešiteľnému výroku . . . Či sa usilujem nastúpiť úzku cestu?

A keď aj z milosti Božej ujdem pekelným mukám, či neľám príčinu obávajúc sa muk očistcových? Jak veľké, jak dlhotrvajúce sú to muky!

Kým poslednú babku nezaplatím! . . . Jak hrozná je pokuta byť vylvoreným od videnia Boha, po ktorom túžia duše spravodlivé, a tým dlhšie trvajúca pokuta, čím sa ľahšie mohla odbaviť pokáním, dobrotami skutkami a odpustkami.

Jakože som posavád žil? Jako sa predstavím pred Sudcu spravodlivého? Čo budem činiť napozatým?

O Ježišu, rozpomeň sa, že si za mňa podstúpil smrť kríža: nezatražte ma v deň súdny! . . . Dušo Kristova . . .

Deň IV.

Na miesto rozvažovania je rozjímanie II.

O milosrdenstve Božom.

Hriešnik veľmi skrúšený a kajúcný býva povzbudený k dôvere v milosrdenstvo Božie. „Nakoľko rozhojnila sa neprávosť, natoľko rozhojní sa milosť.“

Predohra I. Predstavme si Boha čo milosrdného otca, ktorý s otvoreným náručím ide v ústrety kajúcnemu hriešnikovi.

Predohra II. O Bože, udeľ mi, mi tú milosť, aby som sa z celého srdca svojho navrátil k Tebe, ktorému je vlastné smilúvať sa a odpúšťať!

Rozjímajme o troch vlastnostiach milosrdenstva Božieho.

B o d I.

**B o h h r i e š n i k a s h o v i e v a v e
t r p í.**

„Pán trpezlivo čaká pre vás, nechcejúc, aby niektorí zahynuli, lež aby sa všetci obrátili ku pokániu.“ Týmito slovami sv. Peter oslavuje shovievavosť Boha, ktorý, ako prorok hovorí, čas

ustavične predlžuje, aby sa mohol smilovať nad hriešnikami.

Kto by už nebol skúsil takéto milosrdenstvo Božie! Hriešnik, keď zhreší, uvalí na seba vinu pred Bohom. Všetky tvory boli by hotové sa pomstíť nad ním pre obrazenie Velebnosti Božej. Lež Pán hovorí: „Smilujem sa nad bezbožníkom, nechcem smrť hriešnikovi.“ Jak podivná bola shovievavosť Božia pri potope sveta, než koráb bol vychystaný!

Sv. Augustín oslavuje trpezlivosť Božiu, hovoriac: „Pane, ja som sa ustavične od teba vzdaloval; náruživosti moje vždy hlbšie korene púšťaly v sdci mojom! Ale Ty si mal so mnou trpezlivosť!“ . . . Či aj ja nemám podobne oslavovať milosrdenstvo Pánovo?

B o d II.

B o h h r i e š n i k a p o v o l á v a k p o k á n i u a h ľ a d á .

V skutku podivné je milosrdenstvo Božie, ktoré trpí hriešnika; lež podivnejšie je, keď hriešnika ešte povoláva ku pokánIU.

Jeruzaleme, stal si sa mi neverným, tak hovorí Pán; pohrdal si láskou mo-

jou, obrátil si sa k tvorom; ale predsa „Jeruzaleme, obráť sa k Pánu Bohu svojemu!“

Podobne povoláva nás Ježiš Kristus : „Podďte ku mne všetci, ktorí pracujete a ste obťažení, a ja občerstvím vás.“ Nie len že nás povoláva, lež čo zablúdilých hľadá nás, aby nás priviedol k pokániu.

Hľadá ztratenú ovečku, Mariu Magdalenu; najde ju v dome Šimona malomocného; ktorá obrátená ku pokániu, slzami umýva nohy Ježišove a vlasmi ich utiera.

Koľkokrát už hľadal aj mňa a s radosťou priviedol k sebe! . . .

B o d III. •

B o h h r i e š n i k a p r i j í m a n a
m i l o s ť.

Nepravosť nebude škodiť hriešnikovi, jestli sa z celého srdca obráti k Bohu: „Nebudem pamätať na hriechy tvoje.“ (Is. 43.)

Pravdu túto opisuje sv. Lukáš (15.), keď píše o márnoträtnom synovi.

a) Prečo že tento vzdialil sa? Chlipný život viedol, upadol do núdze. Toto je

smutný stav hriešnika: to sú smutné následky hriechu.

b) Pridržal sa u jedného gazdu, ktorý ho poslal pásť ošípané . . . Toľká hanba otvorila mu oči, aby si umienil: „Vstanem, a pojdem k otcovi svojemu, skrúšeným srdcom poviem mu: Otče, zhrešil som, nie som hoden menovať sa synom tvojím.“

Či aj moje obrátenie je tak opravdivé? Či mám opravdivé predsebavzatie . . . ľútosť ponížené vyznanie hriechov?

c) „Ešte ďaleko bol, videl ho otec jeho, pohľadáť milosrdenstvom, v ústrety mu ide a padne mu okolo brda.“

Toľkou láskou prijíma nás milosrdný Boh na milosť. Vstanem teda aj ja, pôjdem k Otcu svojemu a poviem: „Otče, zhrešil som, nie som hoden menovať sa synom tvojím!“

Otče náš . . . Zdravas Maria . . .

Deň V.

Na miesto rozvažovania je rozjímanie IV.

„Opravdu si Boh skrytý.“

Mimo poslušnosti učíme sa ešte aj poníženosti, tichosti a jednoduchosti zo života Ježiša Krista, ktorého máme následovať.

Predohra I. Predstavme si Ježiša, ako, čo mladík, zapodieva sa v dome rodičovskom a jako neskôr účinkuje verejne.

Predohra II. Nauč ma, o Ježišu, poznať a nasledovať tvoju poníženosť, tichosť a jednoduchosť!

B o d I.

Obdivujme poníženosť Ježiša Krista.

1. V celom zovňajšom držaní sa. Skromnosť bdela mu podivu hodným spôsobom nad všetkými pohľadmi, pohybmi a krokami. Vyplnilo sa na ňom, čo prorok Izaiáš predpovedal: „Nebude ani smutný, ani búrlivý.“

2. V reči. Hovoril vždycky mierne a vážne: „Nebude sa vadiť, ani kričať, ani nikto nepočuje na uliciach hlas jeho.“ (Izai. a Mat.)

3. V práci. Jak náhle vládal, už napomáhal pestúna svojeho pri remesle tesárskom, a vyplnil, čo prorok Dávid bol riekol o ňom: „Chudobný som a v prácach od mladosti svojej.“ On, všemohúci Boh, Pán pánov a Kráľ kráľov, neštíti sa práce tesárskej!

Jakože som nasledoval posaváď poníženosť Ježiša Krista?

B o d II.

U v a ž u j m e t i c h o s ť J e ž i š a K r i s t a.

1. V obyčaji bol vážne veselý, lahodný a v duchu pokojný. Len dve náruživosti malý prístup do jeho srdca, horlivosť za slávu Božiu a horlivosť za spasenie duší. Nechcel ani znať hnevu a pomsty a trpezlivo znášal krivdy.

2. Nikoho nerozhorčoval, s nikým hrubo nenakladal, nikoho od seba neodpudzoval; ba naopak všetkých ľudí láskavosťou svojou k sebe pútal, a zvlášte utrápených k sebe volal: „Poďte ku mne všetci, ktorí pracujete a ste obťažení, a ja občerstvím vás.“ Splnilo sa: „Trstinu nalomenú nedoláme a knot dymiaci sa nevyhasí.“ (Izai.)

Preto nás slávnosťne vyvoláva k nasledovaniu tichosti svojej: „Učte sa od mňa, lebo som tichý.“

Bod III.

Rozvažujme si jeho jednoduchosť.

1. Čistota duše jeho bez všetkej špiny, dvojmyseľnosti, pretvárenosti a klamu, ako sa patrí na zrodenú jednoduchosť.

2. V spôsobe života od dobrých obyčajov sa neodchylujúc, činil všetko, čo mal činiť.

3. Vo všetkých citoch chcel byť nám podobným, vynímajúc hriech.

4. Úmysel mal vždy čistý a pravý, výlučne hľadajúc česť Božiu, spasenie duší, dobrý príklad ľuďom.

Jednoduchosť je najistejšia cesta k Bohu. Túto milujme a všemožne nasledujme Ježiša Krista, ktorý nám dal dokonalý príklad.

O preblahoslavená Matko, Maria Panno, a svätý pestúne, Jozefe, jak šťastliví ste boli, že ste mali takého syna!

Otče nebeský, udeľ mi tú milosť, aby som si mohol nadobudnúť tieto cnosti: poníženosť, tichosť a jednoduchosť.

Otče náš . . . Zdravas Maria . . .

Deň VI.

Na miesto rozvažovania je rozjímanie IV.

O troch stupňoch dokonalosti,

ktoré sa menujú i stupňami poníženosti.

V rozjímaní o troch triedach ľudí odhodlali sme sa k tomu, že chceme od seba odstrániť všetky prekážky spasenia, vnútorné i zovnútorne.

V tomto rozjímaní žiadajme si milosť, aby sme mohli stále nasledovať Ježiša Krista, kým nedosiahneme opravdivú dokonalosť.

Predohra I. Mladík jeden prichádza k Ježišu Kristu a čuje od neho: „Chceš-li byť dokonalý, id', predaj všetko a daj chudobným“ . . .

Predohra II. Bože prived' ma na tretí stupeň dokonalosti!

Prvý stupeň dokonalosti alebo poníženosti pozostáva v tom, aby sme tak poslúchali zákon Pána a Boha svojeho,

žeby sme si nikdy ani nezaumienili prestúpiť nejaký zákon Boží alebo ľudský, ktorý zaväzuje nás pod hriechom smrteľným, čo by nás aj ľudia spravili pánmi všetkých stvorených vecí, alebo čo by išlo aj o zachránenie časného života nášeho.

Tento stupeň je nevyhnutelne potrebný k dosiahnutiu dušného spasenia, a aby sme sa naň dostali alebo na ňom upevnili, rozjímajme o zlobe a pokute hriechu smrteľného; o tom, že stvorenie má podrobovať vôľu svoju vôli Stvoriteľovej; o tom, že smrť je istá a blízka, ktorá vydá hriešnika rukám živého Boha; o odplate verného zachovávateľa zákona Božieho v živote večnom; o obeťiach svätých a mučeníkov, ktorí zriekli sa statkov, rozkoší, slobody, ba i života, aby vyhuli hriechu smrteľnému.

Či sme hotoví radšie všetko opustiť, nežli spáchať hriech smrteľný? Čo zavádzia tejto tak potrebnej sporiadanosti srdca nášeho? Jaké prostriedky použijeme, aby sme sa dostali na tento prvý stupeň alebo upevnili sa na ňom?

Druhý stupeň je dokonalejší nežli prvý, a stoja na ňom tí, ktorí sú od-

hodlaní k takej stajnomyseľnosti naproti veciam pozemským, že, jestli tie veci sú im jednakým spôsobom prospešné k tomu, aby Bohu slúžili a dosiahli večné spasenie, — sú hotoví prijať tak chudobu jako bohatstvo, tak hanu jako poctu, tak krátky život jako dlhý, a preto neodvážia sa spáchať hriech všedný ani za všetky poklady sveta, ba ani keby mali ztratit život.

Aby sme sa dostali na tenlo druhý stupeň dokonalosti alebo poníženosti, rozjímavajme o zlobe hriechu všedného; o tom, jako ho Bôh nenávidí a tresce; o následkoch hriechu všedného: jako ujíma duši lásku a pripravuje ju k hriechu smrteľnému; predstavujme si pred oči príklady Ježiša Krista a svätých.

Máme v ošklivosti hriech všedný? Jak ďaleko sme od druhého stupňa dokonalosti?

Tretí stupeň je najdokonalejší a obsahuje v sebe najčistejšiu lásku k Ježišu Kristu, z ktorej človek, zaujímajúc už prvý a druhý stupeň, bár by česť a chvála Božia na oboch stranách bola jednaká, predsa je odhodlaný žiadať si a vyvoliť radšie chudobu nežli bohatstvo, radšie hanu nežli poctu, radšie chce byť držaný

za blázna pre Krista, nežli za múdreho podľa sveta, a to len preto, aby stal sa podobným Ježišu Kristu, ktorý bol chudobný, hanený a za blázna vyhlásený.

Abys dosiahnul tretí stupeň dokonalosti, pováž; že je toto vrchol cnosti, pokoj srdca, najužšie spojenie s Ježišom Kristom; že Boh volí si k prevedeniu svojich zámerov tých, čo stoja, na tomto stupni a udeľuje im pri podnikoch nábožnej horlivosti svoje požehnanie; že toto je najistejšia, najkratšia a najzáslužnejšia cesta k spaseniu; že toto je ten zakopaný poklad, tá drahá perla, ktorú svätí mužovia tak velice milovali. Pros Boha o milosť a Pannu Mariu o prímluvu.

Tiahni nás o Pane, príkladom svojím a my ňa chceme nasledovať!

O Maria, Panno najponiženejšia, uč nás milovať svätú poníženosť, ktorá nás učiní podobnými Synovi tvojemu. O Ježišu tichý a poníženého srdca, smiluj sa nad nami!

Dušo Kristova . . .

Otče náš . . . Zdravas Maria . . .

Deň VII.

Na miesto rozvažovania je rozjímanie IV.

O hroznom bičovaní Ježiša Krista.

Predohra I. Vzal Pilát Ježiša Krista a zbičoval ho.

Predohra II. Predstavím si Ježiša Krista k stĺpu priviazaného a hrozne zbičovaného. Čujem ho vzdychať k Otcu svojemu nebeskému: „Ja som však k bičovaniu hotový.“

Predohra III. Rozvažujem tieto slová: „Poranený je pre neprávosti naše.“ Uznávam ťažkosť hriechov svojich a ľutujem za ne.

B o d I.

P o t u p a p o k u t y.

Ktože je tak potupený? Ježiš Kristus, Syn Boží, v ktorom sa Otcovi zalúbilo; ktorého nik nemohol obviňovať z hriechu; ktorý vzal na seba hriechy nás všetkých.

Od kohože je trestaný? Vzal Pilát Ježiša a zbičoval ho; tresce muža vážneho, ktorého vyhlásil za nevinného; tresce potupným a hrozným trestom, aby ukrotil bezbožných nepriateľov.

Čo si tu pocítil, o Ježišu, a čo cítim ja teraz! . . .

Komu je odovzdaný k bičovaniu? Katom. Od tých je obnažený, a sviazané jeho ruky k stĺpu pripnuté. Tak stojí pred vojakmi, ktorí sa mu posmievajú! . . . Jaká to hanba a potupa pre teba, o Ježišu! Ale ty spokojne trpíš. „Hotový som k bičovaniu a bolesť moja vždy je predo mnou.“

Či som aj ja — hriešnik — hotový všetko spokojne trpeť? . . .

B o d II.

Ukrutnosť pokuty.

„Od päty až do hlavy nenie v ňom zdravého miesta“. Celý je samá rana. Ukrutnosť pokuty môžeme poznať:

Z veľkosti a rozličnosti nástrojov, ktorými bol bičovaný: z povzbudzovania diablovho a hnevu katov; z nežnosti tela Ježiša Krista najčudnejšieho; z množstva rán, ktoré sa nedajú ani počítať: z cieľa od Boha a Krista určeného, totižto hojne zadosť urobiť za všetky hriechy celého sveta.

Vidím nevinné telo rozdriapané . . . Vidím tiecť svätú krv so všetkých strán... Čujem plieskanie úderov a vresk katov!... A to všetko za mňa trpíš, o Pane, za mňa hriešneho! . . . Čím sa ti odmením?

B o d III.

Nasledujme výtečné cnosti
trpacieho Pána.

„Kristus trpel za vás, nechajúc vám príklad, aby ste nasledovali šľapaje jeho.“

1. Výtečná poníženosť v otrockej pokute: „Ja som ale červ a nie človek.“

2. Neprelomná sila a trpezlivosť: „Keď mu zlorečili, on nezlorečil; keď trpel, nevyhráždal sa.“

3. Podivná tichosť; „Jako Baránok neotvoril ústa svoje.“

4. Radostné podrobenie sa vôli Božej: „Roztrhal si rúcho smútku a odial si ma veselosťou.“

5. Toto trpí všetko Ježiš Kristus z lásky k Otcu svojemu a z lásky k nám.

Jak slušné a spravедlivé je, aby sme si tieto cnosti zamilovali a nasledovali!

O Ježišu môj, pre mňa tak hrozne zbičovaný, prosím ťa, udeľ mi tú milosť, aby som si tieto cnosti osvojil!

Dušo Kristova . . .

Deň VIII.

Na miesto rozvažovania je rozjímanie II.

Oslávený život Ježiša Krista na nebi.

Predohra I. Predstavme si Ježiša Krista na pravici Božej.

Predohra II. Osvieť mi, o Bože, rozum, aby som poznal blahoslavenstvo Ježiša Krista a účastným sa stal toho blahoslavenstva!

B o d I.

Kristus v nebi pre svoje zásluhy oslávený.

1. Čo pred smrťou svojou predpovedal, to isté do neba prijdúc opakoval: „Otče prácu som dokončil, ktorú si mi naložil, a teraz osláv ma slávou, ktorú som mal u teba prv nežli by svet bol.“

2. Otec, vyslyšiac prosbu jeho, odpovedá dľa proroka: „Sed na pravici mojej a položím nepriateľov tvojich pod podnožku tvoju.“ To sa stalo v prítomnosti anjelov, ktorí sa nad tým veselili a klaňali sa mu: „Hoden je Baránok, ktorý bol usmrtený, obsiahnuť požehnanie a slávu.“

3. Od tej doby Pán Ježiš sedí na pravici Božej aj s človečenstvom svojím,

povýšený nad všetky tvory; spoločný trón slávy má s Otcom svojím, lebo ľudská prirodzenosť jeho spojená je s božstvom. Sedí už vo večnom odpočinku po mnohých prácach; sedí čo panovník v nebeskej radosti.

Vďaky vzdávam ti, o Bože Otče, za oslávenie Syna tvojeho. Teším sa s tebou, oslávený Ježišu Kriste! Klaniam sa ti, Bože môj. Ctím ňa ako kráľa svojeho, bážňou naplnený som pred tebou čo sudcom živých a mrtvých.

B o d II.

Ježiš Kristus v nebi je nám veľmi osožný.

1. Čo prostredník náš: „Prostredníka máme u Otca Ježiša Krista spravodlivého, ktorý sa primlúva za nás.“ Otcu svojemu zásluhy predstavujúc, rany svoje podržané ukazuje. Čo by sme nemohli úfať od takého prostredníka!?

2. Čo Spasiteľ a sláva naša: „Idem vám pripraviť miesto, aby, kde som ja, boli ste aj vy.“ On je hlava slávy, a dáva nám čo telu svojemu nádej príjsť do tej slávy.

3. Čo odmeniteľ a sudca: „Kto mne slúži, nech nasleduje mňa, a kde som ja, tam bude aj môj služobník.“ „V dome Otca mojeho sú mnohé miestnosti“, z ktorých každý dľa zásluh obdrží.

B o d III.

Blaženosť Ježiša Krista je základ blaženosti našej.

1. Táto blaženosť Kristova je: oslobodenie od všetkého zlého. „Nepristúpi k tebe zlé.“ To práve aj nás očakáva; „Smrti nebude viac, ani zármutku, ani plaču.“

2. Dokonalá hojnosť všetkého dobrého v najužšom spojení s Bohom. Tak budeme aj my v blahoslavenstve: „Vieme, keď sa zjaví, podobní mu budeme, lebo uvidíme Boha z tváři do tváři, jako je.“

3. Stav večnej blaženosti tejto je nezrušiteľný, čo vyznamenáva sedenie jeho na pravici Otca. Aj nám bude povedané: „Služobníku dobrý a verný, vstúp do radosti Pána svojeho.“ „Radosť vašu nik neodníme od vás.“

Preskúmam sa nakoľko som Kráľa svojeho, Ježiša Krista, v živote svojom

nasledoval — jako som pod jeho zástavou bojoval — jakým právom môžem očakávať korunu života večného ?

O Bože a Pane môj, udeľ mi tú milosť, aby som teraz v duchu ustavične prebýval v nebesiach, a tak hodným sa stal kedysi i s telom prebývať v nebeskej vlasti s Ježišom Kristom, Pánom svojím. Amen.

Otče náš... Zdravas Maria...

Dvoje trojdenných cvičení,
jako sa majú odbaviť od bárs-
koho v súkromnosti.

Deň pred sv. cvičením po obede o piatej hodine, (jestli je možné, pred najsvätejšou Sviatosťou oltárnou) odbaví sa: Duchu svätý, príď s neba, (a dá sa požehnanie). Potom nasleduje poučenie o sv. cvičeniach a ich cieli. Večer sa odbavia litánie a prichystajú sa body rozjímania raňajšieho. Ráno, jaknáhle sa človek prebudí, prvá myšlienka jeho má byť: o čom bude rozjímať.

Prvé trojdenné cvičenie.

	Str.
Deň I. Rozjímanie I. O cieli človeka	42
„ II. O cieli ostatných tvorov na zemi	48
„ III. O zlosti hriechu	62
Rozvažovanie o vlažnosti v službách Božích. Rozvaž. II.*	
Deň II. Rozjímanie I. O zlosti hriechu v katol. osobe	75
„ II. O smrti hriešneho a spravедlivého katolíka	88
„ III. Pád a kajúcnosť sv. Petra . . .	102
Rozvažovanie o príčinách duchovnej zkazy katolíka náčelného Rozv. III.*	
Deň III. Rozjímanie I. O kráľovstve Ježiša Krista	109
„ II. Pohľad na ukrižovaného Ježiša Krista	167
„ III. O nebeskej vlasti našej .	168

*) Vid' na nasledujúcich stranách.

Rozvažovanie o podmanení panujúcej náruživosti. Rozv. IV.*

Na štvrtý deň ráno na dokončenie:

Jako sa máme povzbudiť k duchovnej láske. Rozv. II.*

„Teba Boha chválime“ a modlitby odpustkové.

Druhé trojdenné cvičenie.

Príprava jako pred prvým, aj Str. poriadok ten istý.

Deň I. Rozjímarie I. O cieli človeka	42
„ II. Čo osoží človeku	204
„ III. Cieľ človeka do Cirkve katolíckej povolaneho	55

Rozvažovanie: O podrobení sa vôli Božej. Rozv. I.*

Deň II. Rozjímanie I. O vlastných hriechoch . .	69
„ II. O pekle . . .	82
„ III. O osobytnom súde	211

Rozvaž. VI.*: Obcovanie s bližným

*) Vid' na nasledujúcich stranách.

Deň III. Rozjímanie	I. O dvoch zá-	Str.
	stavách . . .	147
„	II. O verejnom	
	živote Ježiša	
‘	Krista	141
„	III. O najsv. Srdci	
	Ježiša Krista	173

Rozvažovanie: O vnútornom a zo-
vnútornom mŕtvení. Rozv. VII.*

Na štvrtý deň ráno na dokončenie:

Oláske našej k Ježišu a Marii Panne.

„Teba Boha chválíme“ a modlitby
odpustkové.

Kto by chcel 5, 6 denné sv. cviče-
nie konať, ten si môže určiť látku roz-
jímaní z týchto dvoch trojdenných cvi-
čení. Nasledujúcich osem rozvažovaní
dá sa aj čo duchovné čítanie veľmi
dobré upotrebiť. K tomu istému cieľu
poslúži aj „Dodatok“.

*) Vid' na nasledujúcich stranách.

Rozvažovania,

ktoré na miesto rozjímaní môžu
sa odbaviť v poobedňajších
hodinách:

Najsamprv poviem, jaký je rozdiel medzi rozvažovaním a rozjímaním.

Rozdiel ten zvlášte v tom pozostáva: že pri rozjímaní tri vlastnosti duševné pracujú, jako sme videli pri prvom rozjímaní. Rozvažovanie ale je výlučne zaoberanie sa rozumom, ktorý skúma predmet rozjímania, a dáva odpoveď na druhú a piatu otázku: čo mám robiť; jaké povinnosti mám plniť, aby som žil dľa povolania svojeho, do ktorého ma Boh priviedol, a donášal ovocie života večného.

V rozjímaní shovárame sa s Bohom, ktorého velebnosť a prozreteľnosť obdivujeme a klaniame sa mu; oslavujeme jeho dobrotu, ctíme jeho veličenstvo, vyznávame jeho najvyššiu moc, venujeme sa jeho službe, ďakujeme za obsiahnuté dobrodenia, pýtame si nové milosti od neho, a odprosujeme ho za hriechy svoje.

V rozvažovaní shovárame sa sami so sebou, skúmame čo máme činiť, aby

sme šťastlive došli k cieľu svojemu. Poznávame svoje povinnosti, ktoré sú nám predpísané; vlohy, ktoré sme obsiahli, a čo sme si nimi nadobudli; s pomocou Božou silne si pred seba bereme, že na budúce chceme si krotiť všetky náruživosti a zadosť učiť za hriechy svoje.

Z toho vidíme, jak veľmi má byť vzácnym rozvažovanie, keď tak hojným ovocím odmeňuje podujatie naše.

Predmet, o ktorom chceme rozvažovať, môže sa aj k rozjímaniu upotrebiť, keď zachováme spôsob rozjímania.

Veľmi dobre je, keď si každý deň na pol hodinky vezme za predmet rozjímania jeden bod z predošlých rozjímaní alebo z nasledujúcich rozvažovaní.

Rozvažovanie I.

O podrobení sa vôli Božej.

Hlavné, čo sv. Ignác v duchovných cvičeniach má pred očima, je, aby sme si ustálili v srdci svätú rovnomyseľnosť a odcvzdali sa celkom do vôle Božej.

Rozvažujme o tomto podriadení sa vôli Božej!

I. Jak veľmi je nám to potrebné.
 II. Jak veľmi užitočné. III. V ktorých
 veciach máme túto podriadenosť dokázať.

B o d I.

Viera nás učí: že Boh všetko múdre spravuje; nič sa nestáva bez vôle Božej; On je, ktorý povyšuje, on je, ktorý poníža. „Tým, ktorí ho milujú, všetko slúži k dobrému.“

Z tohoto vidíme nutnosť toho, že vo všetkom máme sa podrobiť riadeniu Božiemu.

a) Boh je najvyšší Pán, ktorý na nebi i na zemi všetko múdre riadi, a ktorému všetko je podrobené. On ma povolal do služby svojej; povinný som mu dľa jeho svätej vôle slúžiť. Anjeli v nebi túto vôľu Božiu ochotne plnia; z ktorých niektorí sú určení k ochrane kniežat, iní k ochrane chudobných. — Veci stvorené na zemi ustavične plnia vôľu Božiu, slnce vždy jednako svieti a ohrieva zem . . .

Tedy je potrebné, aby, čo tvorý nutne, dľa zákonov prírody činia, to človek, ktorému Boh dal rozum a slobodnú vôľu, ochotne činil, podrobujúc sa

s dokonalou rovnomyseľnosťou riadeniu Božiemu, tak aby dosiahnul život večný.

V každej preto veci, či právnej či neprávnej, dôverne volajme: Pán je, čo sa mu ľúbi, nech sa stane!

b) Boh je nielen najvyšším Pánom, lež aj najláskavejším Otcom. Známe sú mu naše potreby. On vie najlepšie, čo nám je osožné a čo škodné k dušnému spaseniu; on usporaduje všetko mocne a ľúbezne; a preto podriadme sa mu ochotne.

My si často žiadame to, čo je milé prirodzenosti našej: zdravie, šťastie, hodnosti. Jestli ale Boh predvída, že by tieto veci mohli nám byť škodné pre dušu, odpojme nám ich, chcúc nás spasiť a príležitosť dať k tomu, aby sme sa cvičili v poníženosti, v sebazaprení a mŕtvení, a tak zaslúžili si korunu nesmrteľnosti.

c) Boh je spolu aj spravедlivý: tresce krehkosti a neprávosti naše, kedy a ako chce, ale vždy čo dobrý Otec, aby nás nemusel pokutovať vo večnosti. Nevernosť našu v službách jeho tresce, odtiahnuc od nás svoje zvláštne milosti. Dopusť na nás pokúšenie; často aj

celú obec potresce, aby ľudia precítili, uponížili sa a zamilovali si Boha.

Dakto si pomyslí: vďačne by som trpel, keby som vedel, že to Boh dopustil na mňa; ale sám som si príčinou tohto kríža . . . alebo to pochodí od zlých ľudí, ktorí ma prenasledujú.

Dobre je síce, keď uznáme, že sme si sami príčinou nešťastia. Ale Boh preto dopustil na nás ten kríž, aby sme poznali vinu svoju; aby sme sa uponížili a obrátili k Bohu. Poníženosť v krehkosti je Bohu milá, ale nie pýcha čo aj v najdokonalejších skutkoch.

Sú-li iní príčinou nášeho nešťastia, oni majú hriech; lebo Boh nechce hriech; lež podáva nám kalich, chcejúc, aby sme ho vypili s odovzdanosťou do jeho vôle.

B o d II.

Úplná dokonalosť lásky našej k Bohu v tom pozostáva, aby sme sa celkom odovzdali do vôle Božej; aby sme to chceli alebo nechceli, čo Boh chce alebo nechce. Takáto obeť vôle našej je Bohu najmilšia. „Synu môj, daj mi srdce tvoje,“ to jest: vôľu svoju, hovorí Pán.

Všetky aj najdokonalejšie skutky naše, sú len prostriedky k tomu, aby sme sa podrobili vôli Božej; len vtedy sú Bohu milé a nám osožné, keď sú dľa vôle Božej konané.

Ale ktože má väčšiu starosť o našu časnú a večnú blaženosť, nežli sám Boh? On je dobrý pastier, ktorý hľadá zablúdilú ovečku. a keď ju najde, donesie ju na ramenách svojich do ovčiarne svojej. On je tá dobrá matka, ktorá nemôže zabudnúť na svoje dieťa. Podobá sa sliepke, ktorá si pod krídla shromažďuje kuriatka a chráni ich.

Jak slušné je preto a nám osožné, keď sa celkom odovzdáme vôli a riadeniu Božiemu. Zaslepený a sprostý je ten, ktorý po nebezpečnej ceste idúc, nechce prijať dobrého vodcu.

Mimo toho koľká sladkosť povstane v srdci našom z toho: keď nič iného nežiadame, nežli jedine to, čo Boh chce: lebo vtedy sa nám všetko vyplní, čokoľvek si žiadame.

Taká duša je vždy spokojná, či je v šťastí či v nešťastí; spokojne volá; „Pán je, čo sa mu ľúbi, nech sa stane!“

„Ďakujem Bohu“, hovorí blahosla-
vený Avila, „väčšiu cenu a zásluhu
máme pred Bohom v krížoch a trápe-
niach, nežli tisícnásobné ďakovania
v sladkosťach.“

B o d III.

V ktorých veciach máme sa
podrobovať vôli Božej?

a) Veľmi je osožné podrobiť sa aj
v najmenších veciach. Také sú; malé
sebazaprenie a mŕtvenie, ktoré môže
byť častejšie. Z toho budeme mať ten
osoh, že sa aj vo veľkých veciach
ľahko podrobíme.

b) V prácach a povinnostiach, ktoré
máme naložené. Tieto konajme vždy
z poslušnosti, jako by nám ich sám Boh
bol naložil; my sami nič nehľadáme,
ani sa nenatískajme. V každom stave
sa nachodia kríže; ale keď ich príjmeme
z rúk Božích, budú nám sladké.

c) V upotrebovaní vlôh svojich, ktoré
sme od Boha obsiahli. Boh dľa ľúbosti
svojej rozdeluje dary a milosti: jednému
päť hrivieň, druhému dve, inému jednu.
Ten je verný a dobrý sluha, ktorý toľko
hrivieň si nadobudne, koľko od Boha

obsiahnul. Mnohí sú, ktorým mimoriadne milosti, ktoré obsiahli, slúžia k zatreteniu, lebo ich zneužívajú.

d) Aj v bolestiach a chorobách poriadme sa vôli Božej: lebo aj nemoc je tak dar Boží, jako zdravie. Poľutovania hodní sú tí, ktorí sú netrpezliví v nemoci. Takí pre svoju netrpezlivosť nemajú žiadnych zásluh z nemoci svojej.

e) Aj v duchovnej suchopárnosti a opustenosti svojej uspokojme sa s riadením Božím; budme presvedčení, že všetko bude nám slúžiť k dobrému, jestli budeme milovať Boha, ktorý aj zo samého pokúšania vývedie pre nás osoh; ktorý v určenom čase rosou nebeskej milosti ovlaží dušu našu a prinavráti jej radosť.

Všade a vždy volajme so sv. Ignácom:
 Riad, o Pane, jako chceš a vieš;
 lebo viem, že ma miluješ!

Otče náš . . . Zdravas Maria . . .

Rozvažovanie II.

O vlačnosti v službách Božích.

• Aby rozum náš strachom a bážňou preniknutý odhodlal sa k tomu, že zmyje

sizami hriechy a vezme si pred seba nikdy viac nehrešiť, rozjímajme dnes o ohavnosti a ťažkosti hriechu a o vlastnej zlosti našej, jestli dobrovoľne hrešíme.

Jedinké, čo nás v tomto predsebazatí prekáža, je vlažnosť. Túto musíme zničiť, jestli sa chceme navrátiť k Bohu a byť spasenými. Čo aby sme mohli tým ľahšie urobiť, skúmajme:

I. Znaký vlažnosti. II. Smutné jej následky. II. Prostriedky, ktoré máme upotrebiť, aby sme sa oslobodili od tej choroby.

Bod I.

Znaký vlažnosti.

Voda sa menuje vlažnou, keď má niečo z teploty a niečo zo studenosti. Tak práve sa menuje taká duša vlažnou, ktorá síce koná dobré skutky, lež lenivo a nedokonale.

Tejto chorobe sú potrební mnohí katolíci zvlášte ale rodičia a predstavení, ktorých povinnosťou je mať starosť o spasenie dieťok a poddaných svojich. Títo všetci dľa svätého povolania svojého, do ktorého ich Boh povolal a dľa predpisov a úradu svojého, v ktorom

sú postavení, zdánlive mnoho dobrého vykonávajú; ale jestli to bez svätej horlivosti konajú; len preto, aby nutnej povinnosti zadost' učinili; keď to len povrchné konajú, už sú poškvrnení pred Bohom vlažnosťou.

P. Klaudius Akvaviva v liste svojom udáva nasledujúce znaky vlažnosti:

Modliť sa a rozjímať bez citu a ovocia duchovného. Ťažko byť neroztržitým, zriedka nahliadať si do srdca. Skúmať si myšlienky, slová a skutky povrchné bez polepšenia. Ťažko znášať a netrpezlivo plniť povinnosti stavu svojeho. Málo dbať o spasenie sebe sverených. Hľadať krátkochvíle. Hľadať v stvorených veciach potešenie. Sloboane ohovárať; posudzovať reči a skutky druhých. Chceť byť od všetkých cteným. Žiadať si zvláštne pohodlnosti a práva. Presvedčovať sa o tom, že viac pracuje nežli je povinný. Všetko uznávať za svoje.

Tieto a podobné krehkosti dávajú na javo vlažnosť.

Prezkúmajme sa dobre, či sa v srdci našom nenachádzajú a jestli áno, usilujme sa ich s pomocou Božou v sebe zničiť.

Bod II.

Smutné následky
vražnosti.

„Poznám skutky tvoje, že nie si ani studený ani teplý, ale že si vlažný, počnem ťa vyvrhovať z úst svojich.“ (Vidanie 3. 15—16.)

Boh od vlažnej duše odníma zvláštne milosti svoje; prištedrým a dobrým poukazuje sa k tým, ktorí sú k Bohu štedrí. Duša vlažná je skúpa proti Bohu a preto kľiatbu Božiu má na sebe dľa Jeremiáša proroka: „Zlorečený, - kto lenive koná povinnosti Pána.“ Vlažnosť aj samé dobré skutky zlými činí a preto láskavosť Božiu veľmi obráža.

a) Boh od vlažnej duše pomáľy odťahuje svoje milosti: umenšuje sa v takej duši svetlo viery; umenšujú sa sväté žiadosti a duchovné radosti; povstane v srdci chladnosť; zamešká si zvyklé modlitby a navštevovanie Sviatej oltárnej; začína zanedbávať sv. rozjímania, alebo koná toto všetko len s nechutou a roztržitosťou, bez všetkej pobožnosti, nie dobrovoľne, lež jakoby v nútenosti.

b) Vlažné duše, pretože sú zbavené zvláštnych milostí, v pokušeniach ľahko uvrhujú sa do hriechov.

S vlažnou dušou koná sa opak toho, čo hovorí sv. Bernard o horlivej duši: vlažný človek žije bez starosti o duševné spasenie, častejšie upadá do hriechu, zriedkavejšie povstane z hriechu, odpočíva zbúrený, zriedkavejšie býva povlažený rosou nebeskej milosti, so strachom zomiera, ťažko bude spasený; a jestli sa nepolepší, aj večne môže byť zatratený.

c) Duše vlažné žijú bez všetkého potešenia; vnútorného nemajú a zovnútorného nikde nenajdú. Sú podobní synom Izraelským na púšti; ktorým sa zosklivila manna nebeská a zažiadali si hrnce egyptské.

d) Konečne „Kto pohŕda malými vecmi, pomáľy zhyne.“ Vlažný katolík obyčajne drží všetky povinnosti svoje len za malichernosť. Túži po dokonalosti, zachovať stanovy povolania svojeho, vrúcne sa modlí, rozjímať, každý večer spýťovať si svedomie, mať starosť o spasenie seba sverených... to mu je všetko nič. Nenie potom divu, že ľahko upadne do hriechov a ťažko povstane z nich.

B o d III.

Prostriedky, ktorými sa
môžeme od vlážnosti
oslobodiť.

1. Často sa pýtajme sami seba: Prečo som katolíkom? Načo ma Boh povolal do tohto stavu, v ktorom som postavený.

2. Často si na pamäť uveďme horlivosť svätých patrónov svojich a tých svätých, ktorí boli toho povolania, čo sme my. Jak horlive slúžili oni Bohu a plnili povinnosti stavu svojeho.

3. Zvlášte však upotrebme nasledujúce prostriedky:

a) Majme vrelú túžbu a vôľu oslobodiť sa od tejto choroby a preto skrusene prosme Boha o milosť, aby zažal v nás túžbu túto.

b) Vynasnažujme sa dokonale poznať v sebe panujúcu náruživosť, ktorá obyčajne býva: pýcha, samoláska, žiadosť byť milovaným od všetkých, telesnosť, lenivosť, hnev . . .

c) Aby sme poznanú náruživosť zmužile mohli prenasledovať, chráňme sa takej príležitosti, kde by sme mohli do náruživosti svojej upadnúť a cvičme

sa v čnosti naproti postavenej. Prísne upotrebuje čia točné spytovanie svedomia dľa sv. Ignáca.

d) Silne vezmime si pred seba, že sa chceme polepšiť; nedôverujme silám svojim, lež skladajme nádej svoju v Boha a skríšne modlievajte sa Bohu.

„Proste a bude vám dané.“ Jestli budeme v modlitbe vytrvanliví, môžeme byť istí, že skrze Pána nášeho Ježiša Krista zvíťazíme nad náruživosťou svojou.

Volajme so žalmistom: „Prenasledovať budem nepriateľov svojich, napadnem ich; a nevrátim sa, kým ich nezničím.“ (Ž. 17. 38.)

Rozvažovanie III.

O príčinách duchovnej zkazy katolíka náčelného.

O velikej zlosti hriechu rozjímalí sme ktorá stáva sa väčšou, jestli hriech je spáchaný od katolíka náčelného, to jest takého, ktorý je predstaveným dieťkam alebo iným sebe svereným.

Skúmajme príčiny zkazy duchovnej v tých, ktorí sú povolani, aby sa starali nie len o svoje spasenie, ale aj

o spasenie sebe sverených, aby sme sa tak učili na' škodu druhých, a dali na seba pozor, žeby sme nepadli, jestli stojíme.

Koľkí sa nachádzajú takí, ktorí už vysoko boli v dokonalosti, a biedne padli, a to preto, lebo nedali na seba pozor.

Prvá príčina

zkazy duchovnej u mnohých náčelných katolíkov je tá, ktorú udáva Ježiš Kristus v podobenstve o vystavenom dome na piesku. Dom ten nemal pevného základu, a preto zkaza jeho bola veľká, jaknáhle prišly vody a povstali vetry.

Príčina totižto je tá, že mnohí v mladom veku sú nie základne vyučení vo svätom náboženstve pre svoju lenivosť; srdce ich je nie ozbrojené čistým úmyslom, pracovať totižto pre česť Božiu; nenie zakorenený v srdci ich strach pred hriechom, zvlášte pred smrteľným; ich duch nenie odvrátený od rozkoší svetských; nepoznajú dokonale pravdy večné; nevedia si dokonale ceniť duchovné bohatstvo; o sebezaprení nič nechcú vedieť; len na oko chcú byť

dobrí a nie skutočne. Taký človek jaknáhle stane sa samostatným, hneď dokáže, čo prebýva v srdci jeho, a čím bol útulnejším, kým bol pod dozorstvom predstavených a vychovateľov svojich, tým bude horším, jaknáhle sa už nebude mať čoho obávať.

Katolíku! Jestli badáš, že nemáš dokonalého základu náboženského, aspoň teraz v týchto svätých cvičeniach usiluj sa zdokonaľiť sa v tom, čo od teba Boh požaduje.

Druhá príčina

zkazy duchovnej je tá, ktorú Ježiš Kristus dal oznámiť biskupovi ephezinskému: „Mám proti tebe niečo, že si prvú lásku opustil.“ (Videnie sv. Jána 2.) — Príčina tedy odchýlenia sa od prvej horlivosti je lenivosť v modlitbe a rozjímaní, lebo modlitba a rozjímanie sú tie prostriedky, ktoré udržujú v nás horlivosť. Jestli ale prenecháme modlitbu a rozjímanie, život duchovný sa nám zunuje a ľahko upadneme do hriechu.

Dobre vychovaný mladík alebo pan-
na jak veľmi horlí za česť Božiu; jak veľmi miluje modlitbu a duchovné ra-

došti; v koľkej poníženosti a bázni pristupuje k sv. sviatosťam; jak veľmi si chráni svoju nevinnosť panenskú; jak počestný(á) je v slove a v skutkoch svojich; jak veľmi sa chráni každej zlej spoločnosti, kde by mohol(a) do hriechu upadnúť! . . . Lež jak náhle začne upúšťať od prvej horlivosti a zanedbávať duchovné cvičenia, stane sa za krátky čas vlažným(ou).

Chráň sa preto, katolíku, tejto druhej príčiny, urob si silné predsebvazanie, a buď odhodlaný zaprieť sa v čomkoľvek, len abys neprenechal pobožnosť svoju.

Tretia príčina duchovnej z k a z y j e

hľadanie kralochvíľ a vyrazení len preto, aby sme si čas ukrátili; miešanie sa do takých záležitostí, ktoré sú nám nie potrebné, ani sú nám nie naložené, len preto, aby sme boli chválení; skrze čo duch náš stane sa roztržitým, srdce ale naše ostane zanedbaným; na ceste dokonalosti neučiníme žiadneho prospechu, lež úpad náš do hriechu je istý. Utiahnutosť do samostatnosti nám nechutí;

všade by sme chceli byť, všetko vidieť a počuť; medzitým ale smrť duševná cez smysly naše, ako cez otvorené dvere vchádza do duše našej a zapríčiňuje zkažu duševnú. „Ztrovili cudzí silu jeho, a on sám nevedel.“ (Os. 7, 9.)

Katolíku, dajže si pozor na povolanie svoje, pracuj na spasení duše svojej, lebo práca táto je práca večnosti. Plň povinnosti stavu svojeho, lebo z toho sa bude Boh súdiť. Jestli si prinútený zaoberať sa vonkajšími záležitosťami, požičaj sa im a nedaruj sa celkom; miluj viac samostatnosť a milovať sa bude milovník samoty, Ježiš Kristus.

Štvrtá príčina zkažy duchovnej je:

Pýcha, ktorá do záhuby uvrhla Lucifera. Pýcha vyvyšuje človeka nad druhých a hrozí sa každého uponíženia, bojí sa každého opovrhovania, ničí učenie a vlohý iných, činí človeka múdrejším nad druhých, presvedčuje ho, že je súcejší na dajakú hodnosť nežli bárs kto iný, bolesťou a hnevom naplňuje sa

srdce nad tým, jestli kto iný je povýšený. Z čoho povstáva rozhorčenosť, konečne zkaza duchovná.

Katolíku, poznaj, že čo si, len z milosti Božej si, a opakuj často: „Veľké veci učinil so mnou ten, ktorý je mocný a sväté meno jeho.“ Nezaľubuj sa do vlôh svojich, lebo sú nie tvoje, lež Božie. Buď presvedčený o tom, že Boh pýchu tresce a poníži ňu, jestli sa neuponížiš sám. Pýcha je matkou všetkých nepravostí.

Piata príčina zkazy duchovnej je:

„Kto pohŕda malými vecmi, pomaly zhyne.“ (Sir. 19, 1.) Isté je, že každý rozumný človek bojí sa ťažkého hriechu; ale jestli sa svedomite nechráňme aj ťône jeho, jestli si ľahkomyselne dovoľujeme malé poklesky, nepamätajúc na to, že malá iskra zapríčiňuje veľký požiar, ani nezbadáme, ako upadneme do smrteľných hriechov.

Šiesta príčina zkazy duchovnej je:

tá myšlienka, že môžeme byť spasení aj v tom stave, ktorý sa nám ľúbi a nie

len v tom, do ktorého nás Boh povoláva. A preto neskúmame vôľu Božiu, keď si volíme stav, ani sme nie spokojní s tým stavom, do ktorého nás už Boh povolal; lež hľadáme si taký stav, ktorý sa nám ľúbi. V tom sa ale veľmi klame; lebo máme vedieť, že Boh každému človekovi určil istý stav a len v tom stave mu udelí potrebné milosti k spaseniu. Boh má právo požadovať od nás to, aby sme sa my podrobili jeho vôli, ale nie on našej, lebo on je Pán, my sme ale služobníci jeho. A preto pátrajme po vôli Božej, pýtajme sa: Pane, čo je vôľa Tvoja, ktorý stav si mám vyvoliť? Načúvajte hlas svedomia, vnuknutie Božie, radu rodičov a duchovného otca. Keď sme si ale už vynajšli stav dľa vôle Božej, budme v ňom stáli a plňme svedomite povinnosti svoje.

Úfajme v Bohu; on dá svojim potrebné milosti.

Rozvažovanie IV.

O podmanení panujúcej náruživosti našej.

Očistení súc od hriechov svojich, celkom sa už teraz obráťme k Bohu a odhodlajme sa nasledovať šlapaje Ježiša Krista, ktorý je múdrosť Božia a stal sa nám cestou, pravdou a životom. Čo aby sme mohli urobiť, potrebné je: zkrotiť v sebe panujúcu náruživosť.

Rozvažujme preto: I. Čo má za vlastnosti náruživosť naša. II. Ako ju môžeme podmaniť.

B o d I.

Čoby sme bárs jako nenávideli hriech a chránili sa ho; predsebavzatie naše predsa dotedy nedoide dokonalého výsledku, kým nezačneme vykoreňovať panujúcu náruživosť svoju.

Ona je ten skrútený had, ktorý nás stíha; s ktorým čím láskavejšie zachádzame, tým je nám nebezpečnejší, a istotne nás zničí.

Len skúmajme jej vlastnosti: Ona je v nás žriedlo všetkých hriechov, ktoré páchame. Takáto náruživosť priviedla Kaina k zavraždeniu brata. Ša-

lamona k modloslužobníctvu, Herodesa k usmrteniu nemluvniatok, Judáša k zapredaniu božského Majstra jeho. Pýcha, nenávisť, skúposť, smilstvo celý svet tiahne k najhroznejším hriechom.

Jakože ona brojí proti nám?

a) Pretvárenosťou svojou. Všemožné podoby bere na seba, aby neobozretných mohla zachvátiť; zakázané veci vyobrazuje čo dovolené; ba oblečie sa aj do podoby cnosti; už horlivosť, už lásku napodobňuje. Márnotratnosť skrýva pod plášť štedroty, pomstu pod plášť spravodlivosti, pýchu pod plášť vážnosti potrebnej, atď.

b) Lúbežným vábením; ponevác je nepriateľom našim, ktorý s nami tak rečeno rastie, dobre vie upotrebiť čas, a tak sladko vplýva na ducha nášeho, že nás presvedčí o tom, že bez nej život náš by bol samá trpkosť, s ňou ale že cítime sa byť blaženými, čo by nás aj svedomie hrýzlo. Lež práve toto je to, čo nás má nútiť, aby sme ju podmanili.

c) Bezočivou vytrvanlivosťou svojou. Nikdy neustane: keď nás raz povýši, zase nás hneď napadne, a časom stane sa tak silnou, že žiadnymi prostriedka-

mi sa nedá podmaniť. O tom nás presvedčuje príklad Jonášov. Duch proroka tohoto bol zachvátený ctižiadosťou. Pán mu rozkázal, aby išiel do mesta Ninive hlásať pokánie: strach nad tým, že bude zahanbený, jestli bude kázať bez výsledku, prinútil ho ísť do mesta Tharsis, aby tak ušiel pred tvárou božou. Boh ho karhal a druhý raz mu naložil ísť do Ninive. Na prísny rozkaz teda išiel. Lež ešte ani teraz neutíšila sa jeho náruživosť. Ponevác Ninivíti na jeho kázne obrátili sa k Bohu, a Boh sa smiloval nad nimi a nezničil ich; obával sa Jonáš, že bude držaný za falošného proroka, nahneval sa a chcel radšej zomrieť nežli ďalej žiť.

Ejhľa, bezočivá vytrvanlivosť panujúcej náruživosti!

B o d II.

Jestli chceme poznať panujúcu svoju náruživosť, pozorujme, ako sa ona javí v nás.

1-vý spôsob jej poznáme, keď sa dokonale preskúmame: čo milujeme alebo nenávidíme; k čomu máme náchylnosť alebo nechuf; jaký strach ale-

bo nádej pohýňa nás k spáchaniu dajakého hriechu; obyčajne ktoré hriechy musíme vyznať pri svätej spovedi: či je to ctižiadosť, lenivosť... atď. a hneď poznáme žriedlo hriechov svojich každodenných. Z pýchy vyplývajú: vystavovanie sa, samochvála, očierňovanie, ohováranie druhých, ctižiadosť, nenávisť, hnev. Z lenivosti: nesmiernosť v jedení a pití, falošnosť, šomranie a zameškávanie ťažkých prác a prestupovanie príkazov predstavenstva...

2-hý spôsob jej javenia sa pôznáme, keď dáme na to pozor, o čom najviac myslíme, ktoré myšlienky nás zarmucujú a ktoré činia veselými? Tak na príklad. Kto často myslí na chůfky smyselné, alebo sa príliš obáva o svoje zdravie a bojí sa ťažkej práce, nad tým panuje samoláška, ktorá sa štíti všetkých nepríjemností. Kto rozmýšľa medzi druhými v reči alebo dajakej práci; kto sa zdráha podujaf menej počestné práce a povinnosti: nad takým panuje ctižiadosť.

3-tí spôsob poznáme, keď dáme pozor na city svoje a jakoby vnuknutia dajaké. Panujúca náruživosť naša chce sa vtisnúť do všetkých prác našich a

ich riadiť. Čo je podľa jej chůfký, to chce všemôžne previesť, a keď je to hriešné, vyobrazuje nám to za cnostné, alebo nutné a vyhovára nás. Pýšny na príklad vo všetkom si zadosť učiní a zaľubuje si v každom svojom konaní; v každej rozprávke seba chváli, ba aj svoje chyby vie tak okrášliť, že ho každý musí držať za nevinného. Strpí, keď ho pomenujú opilcom, skúpym, nenávisníkom; lež to nemôže zniesť, aby ho menovali pyšným.

Skúmajme sa dľa týchto troch spôsobov, a hneď poznáme v sebe panujúnáruživosť.

B o d III.

Prostriedky k podmaneniu náruživosti našej sú:

1. Hneď od začiatku sprotivíť sa jej chůfkam a ích hneď udusiť. Sv. Chrysostom hovorí: „Jaknáhle spozoruješ malé zbúrenie ducha, nezanedbaj ho preto, že je malé; lež pováž, koľké zlé môže zapríčiniť, ak ho neudušíš.“ Sv. Dorotheus hovorí; „Kto hneď od počiatku učiní si násilie a v boji neustane, učiní veľký prospech a napozatým bude mať pokoj.“

2. Bedlime nad tými okolnosťami, v ktorých sa náruživosť naša obyčajne zbúri, a popredku chystajme sa k boju. Sv. Ambroz hovorí: „Chráňme sa, aby sme neupadli do zbúrenia prv nežli sme sa sobrali v duchu: lebo obyčajne hnev, žiaľ alebo strach vtedy zaslepí a oslabí nám rozum, keď z nenazdania preniknú nás tieto náruživosti; preto dobre je ísť im v ústrety v myšlienke, aby rozum náš nebol zrazu napadnutý.“

3. Vyhľadajme príčiny hriechu a odstráňme ich. Serapion opäť upotrebuje toto podobenstvo: „Aj veľký a rozťahaný strom skorej vyschne, jestli mu najprv podrežeme korene.“ Tak na príklad: ponevác pýcha povstáva z vysokováženia seba samého, veľmi je osožné, keď si často rozjímame o ničote svojej, o svojich biedach, o krehkosti a hriešnosti svojej; čo keď učiníme, presvedčíme sa o tom, že nemáme žiadnej príčiny vysoko myslieť o sebe samých.

4. Vykonávajme každodenne čiastočné spytovanie svedomia o tejto náruživosti svojej, jako to svätý Ignác nám odporúča.

Keď aj vidíme, že je ešte silná v nás, nezúfajme, lež usilujme sa aspoň to docieľiť, aby sme každý deň čo len o raz zriedkavejšie upadli do nej; a príjde deň nášeho víťazstva.

S milosťou Božou všetko môžeme.

Rozvažovanie V.

O vyhýbovaní lenivosti.

Celým srdcom sme sa pridružili kráľovi svojemu, Ježišu Kristu, a odhodlali sme sa nasledovať príklad jeho. Vyplňme teda svoju úmluvu a nasledujme ho v prácach, v bedlivosti a vo všetkých nepríjemnosťach boja.

Jak potupné by bolo byť lenivým pod takýmto kráľom.

Rozvažujme I. o ťažkosti tohto hriechu; II. o zlých jeho následkoch; III. o nebezpečenstve, ktoré lenivosť nám zapríčiňuje.

B o d I.

Lenivosť je ťažší hriech, nežli by sme si mysleli. Mnohí si myslia, že len vtedy lenošia, keď celkom nič nerobia. Ale tomu je nie tak. Nie len vtedy sme

leniví, keď nič nerobíme, lež aj vtedy, keď iné robíme, nežli by sme mali dľa povolania robiť; keď nič osožného nerobíme, alebo keď len povrchrne robíme to, čo máme svedomite robiť.

Je ešte aj iný druh lenivosti, lenivosť mysle; do ktorej upáda, kto nemá pri práci, ktorú koná, dohromady sobranú myseľ, lež je celkom roztržitým. Z tohoto vidíme, jak veľká je rozťahlosť hriechu tohoto.

Či už vezmeme do ohľadu cieľ prvotný stvorenia svojeho, či cieľ času nám od Boha udeleného; tí, ktorí iné činia nežli by mali činiť, alebo nečinia nič osožného, alebo zle činia, tí skutočne nič nečinia, a zasluhujú, aby pred Bohom a rozumnými ľuďmi boli nazvaní lenivcami; lebo nemajú pred očima cieľ svoj, ba odvracajú sa od neho. Následkom toho jak mnoho je takých, ktorých život je ustavičná lenivosť!

Koľkí sa nachádzajú medzi katolíkmi, ktorým mnohé dni života prejdu bez toho, aby pomysleli na povinnosti stavu svojeho, radšej sa zamestnávajú neo-sožnými vecami a zábavami! Keď aj odbavia duchovné svoje pobožnosti,

učinia to len naponáhle a povrchné, aby tým viac času mali k iným nepotrebným veciam; k zábavám, k zlému čítaniu, k ohováraniu atď. Či títo neprežijú v špatnej lenivosti ten svätý čas, ktorý nám Boh udelil k tomu, aby sme si nadobudli zásluhy pre nebe; aby sme pracovali na spasení svojom a bližných, a tak rozmnožovali česť a slávu Božiu?

Prezrime svoj denný poriadok, a skúmajme sa, ako ho plníme, a presvedčme sa, či aj my nepatríme medzi takých.

B o d II.

Zlé následky lenivosti nás presvedčia ešte dokonalejšie o ťažkosti tohto hriechu.

Nedarmo sv. Bernard lenivého menuje bláznom, preto že taký zapríčiňuje sám sebe veľkú škodu. Nevynahradiateľný čas uteká, blázon však nepozoruje, čo tratí. Tieto slová dostatočne označujú ztratu lenivého človeka: Lenivý ponajprv tratí čas, ktorý je dar Boží, dar najvzácnejší a neoceniteľný, ktorý je dľa slov sv. Bernarda tak drahý ako sám Boh. Utratí čas, ktorý je krátky, ktorý

sa nikdy nevráti, any sa nedá vynahra-
diť, ktorý jestli hneď neupotrebíme, keď
ho máme, inou dobou, keďby sme aj
chceli, nebudeme ho môcť viac upotre-
biť. Zmizne čas tak, že nezanechá za
sebou žiadneho znaku.

2. Lenivý utratí všetek osoh, ktorý
by mohol si nadobudnúť, keby dobre
upotrebil čas; a síce osoh nie časný,
lež o mnoho vzácnejší, osoh večný,
ktorý prevyšuje všetky poklady zemské;
a ten osoh je: rozmnoženie milosti Božej
a zväčšenie slávy nebeskej; lebo silne
veríme, že každým dobre upotrebeným
okamihom nadobúdžeme si novú milosť
a nový stupeň slávy nebeskej. Preto
práve sv. Hieronym hovori: „Najmenšia
čiastočka času je cena večnosti, lebo
jej dobrým upotrebením môžeme si na-
dobudnúť nebeské, večné bohatstvá; ba
vládnutie Velebnosťou Boha.“

Z čoho nasleduje, že lenivý človek
toľké zásluhy, toľké koruny nebeské,
toľké stupne slávy nebeskej stratí, koľké
čiastočky času premrhá; ba jestli v leni-
vosti sotrváva, môže ztratíť aj samú
nádej na nebe; lebo, jako sv. Prosper
hovori: nie pre lenivých, ani nie pre

dnych zásluhy pre nebe, lež áno má mnohé zásluhy pre peklo.

Od nešťastnej lenivosti oslobod' nás Pane!

Rozvažovanie VI.

Obcovanie s bližnými.

V nasledovaní kráľa a vodcu svojeho, Ježiša Krista, silne sme si umienili nasledovať nie len cnosti utiahnutého života jeho, lež aj skutky, ktoré konal pre slávu Otca svojeho a spasenie naše verejne. Nábožné obcovanie naše s blíznymi pre získanie duší je nám veľmi potrebné a užitočné.

Rozvažujme, také má byť naše obcovanie, aby bolo jako bližným, tak aj nám ošožné.

Tri pravidlá máme zachovať: Obcovanie naše má byť I. múdre a skromné; II. vážne a užitočné; III. za základ vzájomnú lásku majúce.

I.

Obcovanie naše má byť múdre a skromné.

Sv. Pavel nás napomína; „Skromnosť vaša nech je známa všetkým ľuďom.“

Dobre to vedel sv. Ignác. a preto prísnyim zákonom vytvoril lenivosť z domu spoločnosti svojej. Svätí otcovia vyslovili tú mienku: že pracujúceho človeka pokúša len jeden zlý duch; lenivého ale bezpočetní.

3. Lenivosť je kojiteľkyňa a učiteľkyňa všetkých hriechov. To už svätý duch vyriekol: „Mnohej neprávosti naučila lenivosť.“ A Ezechiel (16)! zkazenosť Sodomitov z jednej čiastky pripisuje aj lenivosti: „Toto bola nepravosť Sodomy: Pýcha, hojnosť chleba a lenivosť.“ A čo iné bolo príčinou zhrešenia Evy? ťažkého hriechu Dávidovho? modlárstva ľudu Israeľského? ... Toto je istý následok lenivosti dľa podobenstva ss. Chrysostoma a Bernarda: Jako voda, ktorá nemá odtoku a stojí v jamách, hnije; tak telo lenivosťou zachvátené plodí besnotu rozkoší telesných. Alebo jako zem neobrobená donáša zlé byliny; tak duša, kedykoľvek je nie zaujatá potrebnými vecami, odozdáva sa zlým skutkom.

Z toho svätý Augustín vyvádza nasledujúci hrozný výrok: Nikdy nebude nebeským občanom, kto miluje lenivosť; lebo, jak sme videli, lenivý nemá žiad-

dnych zásluhy pre nebe, lež áno má mnohé zásluhy pre peklo.

Od nešťastnej lenivosti oslobod' nás Pane!

Rozvažovanie VI.

Obcovanie s bližnými.

V nasledovaní kráľa a vodcu svojeho, Ježiša Krista, silne sme si umienili nasledovať nie len cnosti utiahnutého života jeho, lež aj skutky, ktoré konal pre slávu Otca svojeho a spasenie naše verejne. Nábožné obcovanie naše s blíznymi pre získanie duší je nám veľmi potrebné a užitočné.

Rozvažujme, také má byť naše obcovanie, aby bolo jako blíznym, tak aj nám ošožné.

Tri pravidlá máme zachovať: Obcovanie naše má byť I. múdre a skromné; II. vážne a užitočné; III. za základ vzájomnú lásku majúce.

I.

Obcovanie naše má byť múdre a skromné.

Sv. Pavel nás napomína; „Skromnosť vaša nech je známa všetkým ľuďom.“

Skromnosť táto má sa javiť na tvári, na očiach, v pohyboch tela, v spôsobe rozhovoru, v samom hlase a v celom držaní sa. Veľmi sa mýli ten, kto myslí, že si môže získať dôveru bližných prílišným priatelením sa, žartovými rečami, menšou skromnosťou. Svet vie veľmi dobre posúdiť a dáva veľký pozor na každý krok zvlášte takého človeka, ktorý chce dokázať, že je dobrý katolík, prísne porovnáva jeho reči a skutky s jeho pobožnosťou, a vo všetkom očakáva od dobrého katolíka prísnu skromnosť, zvlášte ale v rečách, v obcovaní s inými, kde každý svetár očakáva od nábožného katolíka vážnosť, skromnosť, miernosť a múdrosť; ktorú keď pri takom katolíkovi najdú, s radosťou ho načuvajú, ctia si ho a dôverujú v ňom; naopak ale, keď vidia, že taký katolík nemá týchto vlastností pri rečiach svojich, obrátia ho na posmech čo takého, ktorý sa vie dobre pretvárať.

Aby ale katolík mohol byť takým v obcovaní, má byť vždy dohromady sobranej mysle. Má pamätať na všadeprítomnosť Božiu, a preto má byť zdvořilým bez všetkej vášne a prepiatosti;

veselým bez rozpustilosti; prívetivým bez ľahkomyselnosti; prostosrdečným bez obrazenia prítomných; rozmluvným bez toho, aby sa miešal iným do reči.

II.

Obcovanie naše má byť vážné a užitočné.

Nemyslím to: aby každé obcovanie katolíkovo bolo výlučne duchovné; lež tak má byť usporiadané obcovanie naše, aby, keď je aj podujaté pre zábavu počestnú, pre rozveselenie ducha, pri tom všetkom bolo vážné a poučné, tak aby neškodilo duši našej, lež osožilo. Bolo by zaiste potupné pre človeka, keďby celý čas vynaložil len na daromné a márne reči, ktoré nemajú nič záživného pre dušu, o Bohu ale a duchovných veciach neučinil ani spomienky; nábožné reči alebo spásonosné poznámky keďby s nechufou načúval.

Skúsenosť nás učí, že mnohé márne reči sú vždy spojené s dajakou nedokonalosťou, ba často aj s hriešnosťou, a že len poškvŕnia človekovi dušu a oslabia ducha v pobožnosti. A preto

máme sa usilovať tak usporiadať obcovanie svoje, aby rozhovory naše vždy boli osolené aspoň niektorou myšlienkou nábožnou, pofahom na dajakú pravdu svätej viery. Nič sa nemáme obávať, že skrze to asnáď odstrašíme od seba spoločnosť, alebo že budeme protivní v spoločnosti. Naopak sa stáva. Rozveselenie je potrebné pre každého, to je istá vec; lež aj to je istá vec, že o moc chutnejšie padne nám také rozveselenie, v ktorom aj duša má dajakú záživnosť, nežli také, kde len márnosti zaujímajú čas.

Jestli by sa našli takí spoločníci, čo by im naše nábožné obcovanie nechutilo, tomu ľahko vyhneme. Keď my nepôjdeme medzi nich, oni neprídu k nám. Aspoň menej času ztratíme.

III.

Obcovanie naše nech je na základe vospolnej lásky.

Máme sa chrániť každej urážky lebo: „Kto neobrazí v obcovaní lásku k bližnému, ten nie len že je cnostný, lež aj dokonalý.

V spoločnosti láska k bližným obyčajne býva obrazená:

1. Vrodenou netrpezlivosťou ohnivých ľudí, ktorí s nikým nedovedú shovárať sa pokojne.

2. Omlúvaním a vadením sa, ktoré povstáva, keď sa obidve stránky rozhorčia; keď ani jedna ani druhá stránka nechce ustúpiť; z čoho nasledujú pichlavé slová, ktoré porania srdce.

3. Žartovnými a pichlavými slovami, ktoré jeden z nepozornosti vysloví, druhý ale pricitlivý na zlé vykladá.

4. Posudzovaním a šomraním proti predstaveným, úradským a iným. — Jaknáhle sa dakomu niečo zneľúbi, už nevie mlčať; začne šomrať a nemilosrdne posudzovať a očerňovať.

5. Ohováraním a na cti utrhovaním. Týmto spôsobom obrázať lásku k bližnému veľká je v ľuďoch náchylnosť, a preto jeden každý má sa dobre ozbrojiť proti tejto náruživosti. Niet skoro žiadneho rozhovoru, v ktorom by neprišla zmienka o bližnom; ale jaknáhle vezmú do reči neprítomného bližného, bez milosrdenstva odkrývajú chyby jeho, ktoré by radšej mali pred druhými zakrývať.

a len samému vinnému dať napomenutie, lebo to požaduje kresťanská láska.

V rečiach našich nemá byť žiadnej trpkosti, urážlivosti a netrpezlivosti. Naruživosť svoju máme udusovať a jazyk svoj na uzde držať. Každý má právo mienku svoju vyjaviť; ale jestli predvidíme, žeby z toho zvada mohla povstať, radši mlčme, nežli by sme mali zastávať mienku svoju, čo by aj dobrú, s obrazy lásky k bližnému. Chráňme sa každých nie len urážlivých, lež aj nevinných žartov v rečiach svojich, jestli predvídame, že by sa nimi daktó z prítomných cítil byť obrazeným; lebo žart prestáva byť nevinným, jaknáhle stane sa urážlivým.

Neohováraťme a neočerňujme nikdy druhých, lež hovorme len dobré o každom, zvlášte o neprítomných a predstavených; jestli nemôžeme chvalitebné veci hovoriť o druhých, radšej mlčme. Nie len nehovorme, ale ani nenačúvajte zlé reči o blížnom, ktorý je nie prítomný, a preto sa nemôže zastávať.

Keď v obcovaní budeme zachovávať tieto pravidlá, ach, jak mnohé hriechy prekážime a seba samých od jak mno-

hých hriechov zavarujeme! Jak chuťné, jak príjemné, jak osožné bude naše obcovanie každému!

Vyplní sa na nás výrok korunovaného Žalmistu: „Ejhľa, jak dobré a jak utešené je, keď bratia prebývajú pospolu.“

Rozvažovanie VII.

O vnútornom a zovnútnom mŕtvení seba.

Ti, ktorí slávnostne venovali sa Bohu, majú nasledovať v škole krížovej Ježiša Krista, vodcu svojeho, aby seba samých zaprúc a kríž svoj za ním nenesú, vnútorným a zovnútným mŕtvením seba stali sa podobnými jemu.

Rozvažujeme: I. o potrebe; II. osožnosti; III. o spôsobe tohto mŕtvenia.

P o t r e b a.

1. Cítíme v sebe prudkú náchylnosť ku všetkému, čo lahodí smyslom, a tá je prameňom bezpočetných pokleskov a hriechov. Odporovať nákolnosti tejto znamená mŕtviť sa. — „Kto nenesie kríž svoj a neide za mnou, nemôže byť

mojim učedelníkom.“ Tak sám božský Spasiteľ, (Luk. 14. 27.) A sv. Pavel apoštol: „Ktorí sú Kristoví. tí ukrižovali telo svoje s hriechami a žiadosťami.“ (Gal. 5. 24.) — „Kto nemá Ducha Kristovho, ten neminie jeho.“ (Rim 8. 9.) „Mrtvite údy svoje.“ (Kol. 3. 5.) — Ja-ko vidíme, mrtvenie je potrebné na toľko, že bez neho nemôžeme byť Kristovými. Teda kto chce, aby bol uznaný od Krista za jeho učedelníka, tomu je treba mrtviť sa, t. j. zapierať zlé žiadosti, podmaňovať a krotiť telo, zomierať sebe a svetu, aby žil Bohu.

2. O tejto potrebe presvedčuje nás aj samé naše dokonalé obrátenia sa k Bohu. Dokonalý kajúcnik nemôže byť s tým spokojený, že si zošklivil svoje hriechy a z nich sa vyspovedal, a tak zase nadobudol si ztratené priateľstvo Božie; lež má sa usilovať dľa možnosti vynahradiť ukrátenú hriechami svojimi slávu Božiu; zadosť urobiť spravodlivosti Božej. Boh odpúšťa síce pri svätej spovedi s hriechami: večné pokuty; lež časně dľa svojej spravodlivosti nemôže odpustiť, jestliže hriešnik mrtvením seba neukrotí trestom naplnenú ruku Bo-

žiu. Preto nás sv. Evangelium napomína, aby sme nie len činili pokánie, lež aby sme donášali aj hojné ovocie pokánia. A sv. Pavel k Rímanom píše: „Jako ste vydali údy svoje v službu nečistote a neprávosti, tak teraz vydajte údy svoje k službe spravедlnosti k posväteniu.“ Toto sa ale nemôže stať bez mŕtvenia.

3. Aj sama ľudská vôľa, ktorá chce skutočne nasledovať Ježiša Krista, presvedčuje nás o tom. Ponevác telo ustavične bojuje žiadosťami proti duši, a všetci cítime iný zákon v údoch, protivný zákonu rozumu: nemôžeme dlho sotrvávať v plnení zákona Božieho, jestliže mečom mŕtvenia neutíšime náruživosť tela. Sv. Pavel sám o sebe vyznáva a hovorí: „Trestám telo svoje a do služby podrobujem,“ — Či som ja svätejší nežli sv. Pavel? . . ,

O s o Ź n o s ť.

Mŕtveniami, čo aj malichernými, ukracujeme si očistové muky. Ach, keby duše v očistci trápené mohli sa navrátiť do tela svojeho, s jakou radosťou by podujímaly aj najhroznejšie trýznenia,

len aby sa čím skorej vyslobodily z toho úkrutného žalára! Mimo toho mrtvením seba nadobudneme si väčší stupeň nebeskej slávy. „O šťastlivé pokánie!“ hovoril svätej Terezii sv. Peter Alkantara, zjaviac sa jej po smr'i, „o šťastlivé pokánie, ktoré mi toľkú slávu nadobudlo!“

2. Mrtvením ľahšie obsiahneme milosti od Boha, o ktoré ho prosíme; lebo modlitba s mrtvením spojená je o moc milšia Bohu, a duch mrtvením tela je o moc bystrejší a schopnejší pozdvihnúť sa k Bohu.

3. Mrtvením seba staneme sa schopnejšími k rozmnožovaniu slávy Božej. Nik nenie schopnejší pohnúť k pokániu druhých, nežli ten, kto sám žije v prísnom pokáni: kto prv sám plní, čo učí druhých. Takéto práce Boh žehná po-divne, a príklad jeho nasledujú iní.

4. Mrtvením konečne bývame chránení alebo posilňovaní proti pokúšaniam. Zlý duch sa ľahko nevkradne do srdca takého človeka, ktorý je mrtvením smyslov svojich dobre opevnený. A ničho sa nebojí zlý duch, ako ruky mrtvenie sprevádzajúcej. „Sprotivte sa zlému duchu a bude utekať od vás.“ (Jakub 4.)

S p ô s o b.

Mrtvenie rozdeluje sa: a) na zovnútorne a vnútorne, a moc dokonalejšie je vnútorne; b) na predpísané a dobrovoľné, z ktorých predpísané je dokonalejšie.

Mrtvenie ducha je dokonalejšie, lebo tým ohradzujeme dokonalejšiu časťku svoju, rozum totižto a vôľu, aby neprestúpily hranice svoje, ktoré majú od Boha určené. Je nám aj viac potrebné; lebo od dobre alebo zle usporiadeného rozumu a vôle závisí dobrota alebo hriešnosť skutkov našich; vôľa ale naša k zlému je viac náchylná než k dobrému. Z toho vidíme, že mrtvenie ducha je nám o moc potrebnejšie nežli mrtvenie tela.

Ale aj mrtvenie tela je veľkej ceny pred Bohom, a veľmi nás napomáha v tom, aby sme napredovali po ceste dokonalosti. Mrtvené telo nemôže sa tak ľahko a tak silne protivíť duchu, pokiaľ mrtvením smyslov odstraňujú sa hriešné predmety, vôľa nenie vystavená tak častým a nebezpečným bojom.

Ale mrtvenie tela len s porozumením a dovoľením spovedníka podujaf je dovolené, zvlášte jestli má byť prísnejšie.

Mrtvenie naložené alebo predpísané je prvé v hodnote svojej. Také je: zdržovanie sa od mäsitého pokrmu a nasýtenie sa raz za deň v čas od Cirkve svätej ustanovený. Sem patria aj v rehoľiach predpísané pôsty a mrtvenia, a ustanovené tresty za priestupky alebo i bez previnenia.

Mrtvenie dobrovoľné môžeme bez všetkej príčiny a viny aj prenechať. Ale taký človek, ktorý chce učiť pokrok na ceste dokonalosti, nemá ho na žiaden spôsob zanedbať. Také je: zdržať sa od niektorého chutnejšieho jedla, od zvedavosti na niektorú vec, od doktorého ináč dovoleného pohľadu, načúvania, rozhovoru Sú to síce maličkosti, ale predsa prelomia vôľu našu a činia nás schopnejšími k tomu, aby sme donášali aj väčšie obete. Mimo toho takéto malé sebaprevýšenia sú veľmi milé Bohu, ktorý nehľadí tak na to, čo mu obetujeme, lež viac na to, s jakou ochotnosťou a radosťou ducha mu obetujeme. — V takomto mrtvení obyčajne

preto sa cvičíme, aby sme obsiahli dar vytrvanlivosti vo svätom predsebvzatí ; aby sme neupadli do dajakého hriechu ; aby sme obsiahli milosť vytrvanlivosti v dobrom až do konca.

Rozvažovanie VIII.

O ústnej modlitbe.

Posledný deň duchovných cvičení ukazuje nám cestu sjednotenia, na ktorej láskou sjednotíme sa s Bohom, aby sme ostali sjednotení s Ježišom Kristom vo večitej láske. Toto je posledný cieľ, ku ktorému pospiechame. Aby sme mohli dojsť k tomuto cieľu, Pán nás napomína : „potrebné je vždycky sa modliť“ a s poníženosťou volať : „Otče náš, príď kráľovstvo tvoje!“

Rozvažujme I. o potrebe ; II. o užitočnosti ; III. o spôsobe ústnej modlitby.

P o t r e b a

Všetkým nám je potrebná ústna modlitba.

1. O tom nás presvedčuje tá pravda, že sme povinní Bohu tak dľa tela, jako

aj dľa ducha slúžil, aby tak celý človek chválil Boha, jako je celý od Boha stvorený, a celý býva každodennými milosťami obdarúvaný. Zvlášte k tomu cieľu nám Boh udelil reč, aby sme ju k jeho chvále upotrebili a so Žalmistom volali: „Chvála Pánova vždy je v ústach mojich.“

2. Boh nám len tak udelí potrebné milosti, keď ho o ne prosíme. Ačkoľvek môžeme sa aj len v duchu modliť; predsa však potrebné je, aby človek aj hlasom prosil Boha o milosrdenstvo, a aby tá čiastka človeka, ktorá je účastná milosti Božej, zúčastnila sa aj vo vyprosení tej milosti. Ježiš Kristus, Pán náš, učí nás modliť sa nie len v duchu, lež aj ústami, keď sa on sám modlil: „Nech mňa minie kalich tento“, a keď nás sám naučil modlitbu: „Otče náš.“

3. Verejné služby Božie zrejme poučujú nás o potrebe ústnej modlitby, aby sme tak zlorečením hriešnikov zneuctenú slávu Božiu vrúcnyimi modlitbami a spevom nábožným pozdvihli. K tomu cieľu nakladá Cirkev svätá kňazom a reholníkom odbávať hodinky; všetkým ale iným ľuďom isté modlitby, ktorými

meno Pána oslavujeme tak, jako to činia v nebesiach anjelia.

U ž i t o č n o s ť.

1. Všetky nám potrebné milosti len tak obsiahneme, keď o ne Boha vrúcne prosíme: „Proste a bude vám dané.“ Je síce pravda, že Boh hľadá na vrúcnosť vôle, a dľa tej udeľuje nám potrebné milosti; ale ponevác vrúcnosť táto ústnou modlitbou našou rozmnožovaná býva, preto ústna modlitba je nám veľmi užitočná pri vyprosení potrebných milostí.

2. Mimo toho je veľmi užitočná modlitba ústna aj preto, že je ona niečo vznešeného, a veľmi mnoho prispieva k službám Božím a k posväteniu duše našej. Lebo žalmy sú napísané z vnu knutia Božieho, ktorými Boh sám chcel byť velebený. Modlitba Pána je od samého Ježiša Krista ustanovená, aby nás učil, čo máme si pýtať a úfať od Boha. Anjelské pozdravenie z čiastky od Gabriela archanjela, z čiastky od sv. Alžbety, z čiastky od Cirkve svätej k úcte preblahoslavenej Panny Marie, Matky Božej, je zostavené. Apoštolské vyznanie viery obsahuje tajomstvá viery, ktoré

keď opakujeme, sú nám veľmi osožné k tomu, aby sme sa upevnili vo viere Ježiša Krista. Iné modlitby sú buďto od Cirkve svätej ustanovené, buďto od svätých ľudí z vnuknutia Ducha svätého zostavené k tomu cieľu, aby sme boli k pobožnosti a posväteniu seba samých napomáhaní a k nasledovaniu svätých pohýňaní.

3. S modlitbou ústnou mnohé milosti bývajú spojené, ktoré sa udeľujú len takým, ktorí sa ústami a srdcom modlia; ktoré milosti aj za duše v očistci môžeme obetovať.

K získaniu odpustkov skoro všetkých jedna z podmienok býva ústna modlitba. Koľká je tedy užitočnosť modlitby ústnej, jestli sa s dokonalou pobožnosťou vykoná.

• S p ô s o b .

„Chváľte Pána zvukom trúby, chváľte ho na harfu a gitaru.“ (Ž. 150.)

Jako hudobný nástroj obráza uši, jestli sa dokonale na ňom nepreberá, tak ani modlitba ústna nemôže byť Bohu milá, jestli sa nekoná v poníženosti naproti Bohu a v pobožnej sobranosti ducha. Úcta k Bohu požaduje, aby sme

v skromnosti, počestnosti a poníženosti sa utiahli dľa tela, jako sa patrí na prosiaceho, ktorý od prítomného Boha pýta si milosrdenstvo, ktoré aby obdržal, potrebné je, aby v duchu pobožnosti podrobil vôľu svoju vôli Božej, a v modlitbe svojej mal pred očima nie tak seba, jako radšej česť Božiu.

Pobožnej modlitbe oproti postavená je náhle odbavená modlitba, prehltovanie slov pri modlitbe a nezreteľné vyjadrovanie sa: roztržitosť mysle a nechuf pri modlitbe.

Sobranosť mysle je nám veľmi potrebná pri modlitbe, ktorá je trojaká: Povrchná, keď dávame pozor len na to aby sme slová dokonale vyslovili; hlásková; keď dávame pozor na význam slov, alebo čiastky modlitby, ktorú odbavujeme; a duchovná, mocou ktorej pri modlitbe ustavične pamätáme na Boha, alebo na Mariu Pannu, jestli sa k nej utiekame.

Povrchná sobranosť mysle nenie dosťatočná: lež máme mať aj hláskovú a duchovnú, ktoré činia modlitbu našu Bohu milou; a síce o hláskovú a duchovnú máme sa starať zvlášťne, aby nebolo

aj o nás hovorené: „Ľud tento ctí ma ústami, ale srdcom ďaleko je odo mňa.“

Aby sme sa mohli od roztržitosti ochrániť, dobre bude:

1. Vyvolíť si k modleniu príhodný čas a miesto, nasledujúc napomenutie sv. Evangeliuma; „Keď sa modlíš utiaň sa do komôrky.“

2. Upokojme si pred modlitbou ducha a ustavične pamätajme na prítomnosť Božiu.

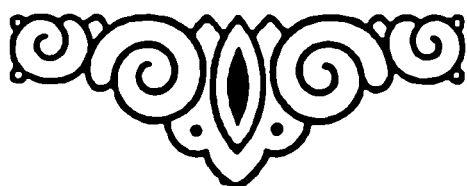
3. Z celého srdca prosme Boha o pomoc; srdcom a ústami volajme: Bože, prídi mi na pomoc!

4. Hľadme modliť sa nie mnoho, nevykonávať dlhé modlitby, lež modliť sa veľmi, to jest modliť sa Bohu s pobožnosťou a vrúcnosťou; lebo krátka modlitba obyčajne býva vrúcnějšía a preto preráža nebesia.

5. Modlitba naša nech je čistá, to jest, aby sme mimo Boha nič iné nehľadali. Úmyslom naším pri modlitbe má byť to, aby sme chválili Boha a len to si žiadali, čo je nám potrebné k dušnému spaseniu. Aj pozemské dary máme si pýtať týmto cieľom, totižto aby sme

mohli slúžiť Bohu a vyhľadávať dušné spasenie.

Či taká býva naša modlitba? . . .

D o d a t o k.

Povolanie a hodnosť ľudská.

Ponevác len tak môžeme úfať hojné ovocie z duchovných cvičení, jestli ich dokonale vykonáme, k tomu ale sme my sami nie dostatoční, lež potrebujeme mať duchovného správcu, to jest kňaza, ktorému aby sme mohli venovať úplnú poslušnosť bez všetkej obavy : rozvažujme o povolaní a hodnosti kňazskej.

„Ty budeš nazvaný prorokom Najvyššieho, lebo pôjdeš pred tvárou Pána chystať cesty jeho.“ (Luk. 1, 76.)

Duch Pána týmito slovami vyjadruje vznešenú hodnosť a povolanie, ku ktorému Boh určil predchodcu svojeho, sv Jána : Prorokom Najvyššieho bude naz-

vaný; lebo mal oznamovať príchod Mes-
siáša. Nie len že sám sa mal stať svätým,
lež mal byť i nástrojom k posväteniu
druhých: „Chystať Pánu ľud dokonalý.“

Toto bolo vznešené povolanie sv. Jána,
ktoré aby mohol dokonale konať, Boh
naplnil ho zvláštnymi milosťami, tak že
nebolo svätejšieho medzi narodenými.
Sám ale Ján vo svätosti sa ustavične
zdokonaľoval a k vznešenému úradu
sa z celej sily svojej chystal.

Povolanie tých, ktorí sú povolaní
do svätýne Pána: úrad kazateľský a učiteľ-
ský, ktorým chystá sa Pánu ľud dokonalý
a privádzajú sa mnohí k spaseniu, činí
ích, totižto kňazov podobnými tomuto
Prorokovi. Moc ale im od Boha udelená,
hriechy kajúcnikom odpúšťaj, chlieb a
víno na telo a krv Ježiša Krista prepod-
statniť, povyšuje ich nad samých anjelov.
Tak hovorí sv. Ján Zlatoústý.

Biskup, keď svätí kňaza pred sebou
kľáčiaceho, kladie naň svoje ruky a hovorí
k nemu slová Ježiša Krista: „Príjmi
Ducha svätého, komu odpustíš hriechy,
budú mu odpustené“ . . . „Príjmi moc
učiníť telo a krv Ježiša Krista.“ . . .

Z týchto slov dokonale poznávame hodnosť stavu kňazského. Sám Boh založil stav kňazský. V zákone prírody Melchisedech menuje sa kňazom najvyššieho Boha. V písanom zákone sám Pán vyvolil si Árona za kňaza. Teraz ale v zákone milosti, v ktorom Cirkev obsiahla novú obeť Ježiša Krista, sám Ježiš Kristus založil nové kňazstvo.

Čože ale má za cieľ toto nové kňazstvo? Čo je povolaním jeho? Jakýže úrad je sverený kňazovi?

Božský učiteľ a Pán, Ježiš Kristus k apoštolom svojim hovoril: „Jako mňa poslal Otec, tak ja posielam vás.“ Sám Syn Boha živého zostúpil s neba na zem, stal sa človekom z tej príčiny, aby čo Baránok Boží zničil hriechy sveta, a udelil ľuďom na zemi hojnosť božských milostí svojich v užívaní svätých sviatostí, ktoré sú prostriedky milosti.

Tou istou mocou, ktorú od Otca nebeského dostal, Ježiš Kristus teraz v novom zákone ozdobil kňazov svojich a z tej istej príčiny vyslal ich do celého sveta.

Kňaz slúžiaci sv. omšu.

Povolanie tedy kňazovo je, aby čo náместník Ježiša Krista obetoval Bohu na odpustenie hriechov nepoškvrnenú obeť nového zákona, ktorá, čo opravdivé telo Ježiša Krista a krv jeho, je neko-
nečnej ceny.

Kňaz túto svätú obeť konajúc, je skutočne náместníkom Ježiša Krista, ktorý sa nekrvavým spôsobom obetuje za svätú Cirkev svoju, aby ju v krvi svojej obmyl od všetkých neprávostí; ozbrojil proti všetkým nápadom pekelným; uprosil Otca svojeho nebeského, aby dľa milosrdenstva svojeho vylial na ňu požehnanie svoje.

Na oltári Boha obetujúc objavuje sa jakoby všemohúcnosťou Božou splnomocnený: Vyrieka tajomstvá plné slová prepodstatnenia, a na slová jeho chlieb a víno prepodstatní sa v telo a krv Ježiša Krista. V tom istom okamihu kňaz drží v rukách svojich cenu vykúpenia nášeho; čím tak seba posväcuje, ako aj veriacim podáva chlieb života večného.

Sv. Ján Zlatoústý hovorí: „Keď vidíš pri oltári kňaza slúžiaceho, predstav si,

jako keďby si videl ruky Ježiša Krista nad ním rozťahnuté.“ Slová prepoďstatnenia to zrejme dokazujú. Kňaz keď rieka tie slová, nerieka: toto je telo Kristovo; toto je krv jeho: lež: „Toto je telo moje. Toto je kalich krvi mojej.“

„Každý kňaz z ľudí je vzatý a pre ľudí je ustanovený v tých veciach, ktoré sú Božie, aby obetoval dary a obete za hriechy“ (K Židom 5, 1.) Z týchto slov apoštolových je jasné, jak vznešená je hodnosť kňazova, a jak veľmi rozmnožuje sa táto jeho hodnosť skrze sv. omšu, ktorú koná.

K tejto vznešenej hodnosti kňaz je vzatý z ľudí; tak rečeno je odlúčený od obecnej triedy ľudí; je povýšený na vznešenú hodnosť, ktorá aj samú hodnosť anjelov prevyšuje, ktorým nenie dovolené konať obeť svätej omše. „O sŕchovaná moc, jaká ani anjelom Božím nenie udeľená!“ — volá sv. Laurinec — „Títo vznešení duchovia stoja pred Velebnosťou Boha; . . kňazi však držia Boha na rukách, Bohom sa krmia, a iným ho za pokrm duše dávajú!“

Ďalej hovorí sv. Apoštol: „aby dary a obete donášal za hriechy.“ Tieto slová

ešte jasnejšie vyjadrujú hodnosť kňazovu. Bárs jaké dary by boly Bohu dané za hriechy, hodnosť obetujúceho kňaza, aj dľa rádu Áronovho, vždy je vznešená, a prevyšuje všetky pozemské hodnosti pre tú obeť, ktorú výlučne kňazi môžu Bohu obetovať. Vieme, čo sa prihodilo kráľovi Osiášovi, ktorý chcel Bohu v chráme obetovať temian: „To je nie tvoj úrad“, hovorí veľkňaz kráľovi, držiac v ruke kadidlo, lež je to úrad kňazov k tomu posvätených; vzdial sa zo svätyne Pánovej.“

Jestliže toľká bola hodnosť obetí starého zákona, a tak veľká moc k tomu posvätených kňazov, s koľkou bážňou má pristupovať kňaz nového zákona k oltáru Pána, na ktorom pri svätej omši nedonáša temian, lež dary a obeť za hriechy, obeť vykúpenia, Bohu Otcu Syna jeho jednorodeného; na ktorom koná tú istú obeť, ktorú Ježiš Kristus konal na kríži, seba samého obetujúc. (Snem Tridentský.)

Sv. Bonaventura menuje svätú omšu súhrnom lásky Božej a všetkých milostí, ktoré Boh s neba posiela ľuďom, lebo

sv. omša má tú istú cenu, jako tá obeť, ktorá bola konaná na kríži.

Pri svätej omši obetuje sa tá istá obeť, ktorá prelomila moc tmy; — zaprela bránu pekelnú; — ktorá priviedla pokolenie ľudské do prvothného stavu stvorenia jeho, zmyla vinu ľudskú a nesčíselným dušiam otvorila nebe.

Toľká je moc, toľká je hodnosť kňazov, ktorých Boh ustanovil pre ľudí, aby donášali dary a obeť za hriechy, obeť totižto vykúpenia nášeho.

Jak veľkú vážnosť zasluhuje, ale i jak svätého života musí byť kňaz pre toto vznešené povolanie svoje!

Často rozjímajme o nevýslovnej hodnosti svätej omše a rozvažujme o vznešenej hodnosti a moci kňazovej, aby sme si ho vedeli ctiť čo námestníka Božieho; modlime sa ale spolu za všetkých kňazov, aby im Boh udelil potrebnú milosť k tomu, žeby mohli hodne vykonávať úrad tento,

Kňaz vyučujúci veriacich.

Medzi hlavné povinnosti kňaza nového zákona, čo námestníka Ježiša Krista,

počítuje sa aj úrad kazateľský.

„Ohlasuj slovo Božie“, tak napomína sv. Pavel Timothea, „dotieraj príhodne; vytýkaj, pros, karhaj vo všetkej trepezlivosti a učení.“

To je ten úrad, ktorý božský Spasiteľ kázal plniť učedelníkom svojim, rieknuť: „Idte po celom svete, kážte Evangelium všetkým národom; učte ich všetko zachovávať, čokoľvek som rozkázal vám.“

Vznešenosť úradu tohto sv. Pavel v liste k Rimanom: 10, 13—17. zrejme udáva, hovoriac: „Viera je z počutia; počutie ale skrze slovo Kristovo; — každý, kto vyznávať bude meno Pánovo, spasený bude. Ale akože budú vzývať, v ktorého neuverili? alebo ako uveria v toho, o ktorom nepočuli? a ako počujú bez kazateľa? Jako je písané: Jak krásne sú nohy zvestujúcich dobré veci!“

Inde ale sv. Pavel apoštol vraví: „Bratia, vidte povolanie svoje.“ Keď dľa napomenutia tohoto obzreme si kňazov úrad kazateľský, presvedčíme sa o vznešenosti jeho. V čomže pozostáva úrad tento? V hlásaní slova Božieho; toho slova, ktorým sme povolaní do svetla opravdivej viery; ktorým pohanstvo je

zničené; ktorým duše sú oslobodené od sväzkov hriechu; ktorým ľudia sú nazpät uvedení do práva svojeho prirodzeného a do milosti nadprirodenej; a ktoré naplňuje celú zem všemožným požehnaním. Hlásaním slova Božieho viera je vo svete rozšírená. Slovo ústne hlásané je koreň stromu evangelického, ktorého ovocie plodí život duševný. Kázaním apoštolským viera v Cirkvi Ježiša Krista býva udržiavaná, rozširovaná a obživovaná, aby v srdci veriacich, ktorým sa káže, donášala ovocie pokoja s Bohom, s nimi samými a s blíznymi. Čokoľvek tedy viera má veľkého, nebeského a radostného pre čas a večnosť, to všetko vyteká zo studnice hlásania sv. Evangeliuma.

Slovo, ktoré kňazi kážu, je to isté slovo, ktoré Maria Magdalena počúvala z úst Ježiša Krista, sediac u nôh jeho, a o ktorom Ježiš Kristus povedal, že je to najlepšia stránka pre človeka; to isté slovo, ktoré sv. Pavel apoštol kázal a ohľadom ktorého o sebe riekol, že beda by mu bolo, keby ho nekázal; to isté slovo, o ktorom Ježiš Kristus riekol, že ho počúva, kto je z Boha.

Kňaz uzdravujúci duše v spovednici.

Kňazovi je sverený úrad, aby v mene a mocou Ježiša Krista bol sudcom svedomia.

Ježiš Kristus svoje právo nad hriešnikami odovzdal kňazom v týchto slovách: Prijmite ducha svätého: ktorým odpustíte hriechy, odpúšťajú sa im, a ktorým zadržíte, zadržané sú.“ (Ján 20.) Kňaz preto môže rieknúť s apoštolom: „Boží pomocníci sme.“ Boh do rúk našich složil poklady milostí svojich a nás učinil rozdávačmi ich. Do rúk našich složil kľúče od neba, aby sme ho spravедlivým otvárali, pred nehodnými ale zatvárali. V tejto závažnej veci, od ktorej spasenie človeka závisí, tak kráľ ako aj služobník je podrobený súdu kňazovmu.

Vznešenú hodnosť sviatosti pokánia Ježiš Kristus zrejme vyjadril u sv. Matúša 18. 18. „Čokoľvek zaviazete na zemi, to bude zaviazané aj na nebi, a čokoľvek rozviažete na zemi, to bude rozviazané aj na nebi.“ Toľká je moc

kňazova na zemi, že nebeský súd podrobuje sa súdu jeho.

Predstavte si kňaza stáť pri posteli veľkého hriešnika; dovoľme prechodiť okolo neho všetky chóry anjelské; ani jeden z nich nenie v stave odpustiť zomierajúcemu ani len jeden hriech. Pristúpi ale ponížený kňaz, vyriekne v mene Ježiša Krista slová; „Já ťa rozhrešujem“, a odpúšťajú sa biednému hriešníkovi aj najhroznejšie hriechy, jestliže sa z nich dokonale vyspovedal a dokázal kajúcnosť. To je v skutku moc Božia, ktorú Pán, dýchnúc na apoštolov udelil slovami: „Príjmite ducha svätého, ktorým odpustíte hriechy, odpúšťajú sa im.“

Svätý Augustín hovorí: Väčšia a skvelejšia je práca božskej moci a milosrdenstva, urobiť z hriešnika spravodlivého, nežli stvoriť z ničoho nebe a zem.“

Kardinál Hugo takto uvádza hovorí Pána Boha ku kňazovi, ktorý odpúšťa hriechy: „Nebe a zem já som stvoril; tebe dávam moc vznešenejšieho stvorenia; stvoríť z hriešnej duše čistú. Ja som ustanovil a rozkázal, aby zem donášala ovocie svoje, tebe dávam moc

donášať ovocie života v dušiach veriacich.“

Vo sviatosti pokánia kňazi skutočne vykonávajú moc Božiu, ktorá je vlastnosťou Ducha svätého. Preto Ježiš Kristus dýchnul na učedelníkov svojich a rieknuť im: „Prijmite ducha svätého, ktorým odpustíte hriechy, odpúšťajú sa im.“

Jak vznešená je i táto moc kňazova! Ale koľkej cnosti je mu treba, koľkej sily Ducha svätého, koľkej horlivosti za spasenie duši, koľkej učenosti, múdrosti a lásky k bližnému! Jaká to milosť od Boha, že nám dal lekárov, ktorí nás vytrhnú z nemoci, oslobodia od smrti, keď len sami chceme! A jak nemúdre by sme konali, keby sme nechceli dať uzdraviť, nechceli dať oslobodiť od smrti duše svoje!

Kňaz nástroj milostí Božích.

Kňaz skrze Ježiša Krista v mene a moci jeho je ustanovený v prisluhovaní svätých sviatostí za nástroj milostí Božích a všetkého požehnania nebeského.

Povolanie kňazovo je, aby skrze krst svätý rozmnožoval diatky Božie; skrze sviatosť pokánia smieroval s Bohom hriešnikov; obživoval ospravedlnených telom a krvou Ježiša Krista; žehnal stav manželský; prisluchoval zomierajúcim sviatosť posledného pomazania a pripravoval ich k šťastlivému skonaniu. Boh složil všetky poklady milosti svojej pre ľudí do stavu kňazského, chcúc spasí svet skrze kňazov.

Kňaz je prostredník medzi Bohom a ľuďmi, aby ukrotil hnev Boží a obrátil synov k Otcu nebeskému.

S koľkým požehnaním je spojený úrad kňazský! Jaká to povýšenosť, byť vyvoleným od Boha k tomu, aby v mene jeho udeľoval ľuďom toľko potechý, toľko dobrodenia! Jak milým, vítaným a vzácnym činí kňaza vznešená úloha táto! Nenie dosť príčin plniť ju ochotne? Nenie dosť príčin, byť povďačným Bohu i kňazom?

Toto je, hľa, kňazovo povolanie na zemi, ktorého Pán vyvolil „úradovať v kňazstve a mať slávu v mene jeho.“

Koľko je tu treba horlivosti a koľko namáhania! Ježiš Kristus dal v tom

vznešený príklad. Horlivosť Ježiša Krista za spasenie duší bola vrelá, ohnivá, pochádzajúca zo srdca, láskou k Bohu a ľuďom zapáleného. Sám božský Spasiteľ sa osvedčuje, hovoriac; „Oheň prišiel som pustiť na zem, a čo chcem iné, nežli aby sa zapálil?“ Oheň páli, ničí, zohrieva, zapaluje; bez prestania horí, kým len má látku. Taká bola horlivosť Ježiša Krista, Ten oheň jeho božského srdca trovil: nič iného nehľadal, len vyslobodiť duše od zatracenia, a posvätiť ich, aby tak vo svätosti a spravodlivosti slúžili Bohu.

V tej horlivosti pochodil mestá, dediny a ulice; všade vynaučoval, v chráme, v synagoge, na brehu mora, na púšti. Nehorlil len medzi veľkým zástupom ľudí, lež aj vtedy, keď išlo o obrátenie jednej alebo druhej hriešnice; ani najväčšie hriechy nemohly umenšiť horlivosť jeho.

Z toľkejto horlivosti božského Spasiteľa za spasenie duší cena a hodnosť duše ľudskej dá sa dokonale poznať; preto svätý Euseb hovorí: „O človeče, keď si neveríš Stvoriteľovi svojemu, ktorý ťa na svoj obraz stvoril; pýtaj sa Vy-

kupiteľa svojeho; jeho uponižovanie sa, jeho práca, bolesti, 33-ročná chudoba, úzkosti a hrozná smrť učia ňa, koľkej ceny je duša tvoja.“

Tak drahé duše Ježiš Kristus sveril kňazom, ktorých povolal k tomu, aby lovili ľudí. „Poďte za mnou, učiním vás lovičmi ľudí.“ Dal im príklad horlivosti, v ktorej majú duše sebe svorné spasiť bez všetkého ohľadu na stav, vek alebo bárs jaké iné okolichnosti; lebo všetci ľudia, chudobní a bohatí, veľkí alebo malí jednako majú dušu nesmrteľnú a pred Bohom vzácnu.

V prácach takejto horlivosti vyskytujú sa mnohé ňažkosti, ktoré silným duchom majú byť prevýšené.

Odpor, očerňovanie, neláskavosť bývajú často odmenou opravdivej horlivosti pre duchovných otcov, ktorí sa často bez všetkého dobrého výsledku namáhajú.

Učeniu Ježísa Krista, ktorý nebeskou mocou a výmluvnosťou kázal, božské svoje učenie zázrakmi potvrdzujúc, predsa jak veľmi sa protivili zatvrdilí židia! Iní sa mu vysmievali a tupili ho, mysliac si, že odkiaľ by sa vzalo u syna tesár-

skeho toľko múdrosti. Iní ho pomenovali zvodcom a klamárom. Veľkňazi učenie jeho zatracovali čo rúhanie sa Bohu, hovoriac, že je v spojení s Belzebubom.

Ale ani toľkáto nevďačnosť za tak mnohé obsiahnuté milosti, ani tak hrozné podozrievanie nemohly zlomiť silnú horlivosť Ježiša Krista. Každodenne sa modlil za obrátenie ich, konal nové zázraky a preukazoval i najväčším nepriateľom svojim, jako Judášovi, zradcovi, lásku svoju.

Jak silná bola horlivosť Ježiša Krista a jak nepremožiteľná!

Ale aby horlivosť kňazova za česť a slávu Božiu a za spasenie duší donášala ovocie, je mu treba požehnania od Otca nebeského; lebo „nie ten je dačo, kto sadi, ani ten, kto polieva, lež ktorý zraść dáva, Boh.“ Bez Boha nemôžeme nič. „Bezo mňa nič nemôžete urobiť“, praví Ježiš Kristus. A „Všetko môžem skrze Toho, ktorý mňa posilňuje“, sú slová sv. Pavla apoštola. Milosť ale a pomoc Božia len tým je prisľúbená, ktorí sa o ňu vrúcne uťiekajú.

Božský Spasiteľ učením a príkladom svojim zrejme dokázal, že spasenie duší

nedá sa previesť prirodzenými prostriedkami. „Proste pána žatvy, aby poslal pracovníkov do žatvy svojej. Proste, a bude vám dané, klopaťte a bude vám otvorené. Potrebné je vždycky sa modliť a neustávať.“ Tak učil a napomínal učeníkov svojich. A čo učil, to potvrdzoval príkladom svojím. Ustavične sa modlieval a pred každým závažnejším skutkom trávil v modlitbe celé noci.

Cirkev sv. pripisuje obrátenie svätého Pavla modlitbe sv. Štefana, a obrátenie sv. Augustína modlitbe a slzám nábožnej matky jeho, sv. Moniky.

Svätí apoštolovia a iní muži apoštolskí pripisujú obrátenie hriešnikov výlučne modlitbe, ktorú konali. Svätý Vojtech hovorí: „Horlivý kňaz napomáha veriacich k spaseniu slovom Božím, sviatosťou pokánia, radou spásonosnou; toto všetko ale musí predchádzať modlitba, ktorá rozduchuje oheň lásky k Bohu a bližnému, a rozmnožuje horlivosť kňazovu.“

Jak vrúcne a jak stále musí sa kňaz modlievať i z tej príčiny, aby horlivosť a namáhanie jeho za spasenie duší nebolo nadarmo, ba už i z tej príčiny, aby bol

zapálený horlivosťou, a aby horlivosť v ňom neuhasla! Jako majú si sami ľudia ceníť duše svoje, keď ich Ježiš Kristus tak vysoko cení! Jak horliví majú byť ľudia vo vyhľadávaní svojeho dušného spasenia, keď Ježiš Kristus zaň sám toľko konal a skrze služobníkov svojich porád toľko koná! Jak majú sa ľudia riadeniu služobníkov Ježiša Krista podrobiť a za nich sa modliť, keď najväčší ich poklad, ich duše, sú im sverené!

Ktorí budú účinkovať a vyučovať, budú sa skvieť jako hviezdy po všetky veky.“ A „Oko nevidalo, ani ucho neslýchalo, ani do srdca ľudského nevstúpilo, čo pripravil Boh tým, ktorí ho milujú.“

O Pane Ježišu Kriste, ktorý si prišiel pustiť na zem oheň, zapáľ tento oheň lásky a horlivosti v srdciach našich!

Matičko Božia, Maria Panno, vyzískaj nám horlivosti vo vyhľadávaní toho, čo jedine je potrebné, tej najlepšej stránky, ktorú sis' Ty vyvolila a ktorá nebude odňatá od Teba; nauč nás ustavičnej modlitbe a vypros u Syna Svojeho Cirkvi svätej čím viac dobrých kňazov!

Pod' so mnou!

Dokonajúc sväté cvičenie duchovné, už chceme zanechať sv. samotu, do ktorej nás Pán uviedol, a chceme sa navrátiť medzi svojich. Čože si vezmeme na pamiatku z tejto krásnej záhrady, v ktorej sme strávili tak lúbezné a pre nás spásonosné dni?

Veznime si kytku, ktorú nám Ježiš Kristus podáva v týchto slovách:

„Buď stály v dobrom, a dám ti korunu života“ (Apoc. 2.)

Aby sme ale boli ustavične stáli v dobrom, často pamätajme na slová Ježiša Krista:

„Ejha, prichádzam chytrý; drž, čo máš, aby iný neobdržal korunu tvoju.“ (Apok. 3. 11.)

„Kto ale sotrvá až do konca, ten bude spasený.“ (Mat. 10. 22.)

Svedomite zachovávajme stanovy nábožného života.

K väčšej cti a sláve Božej!

Litánie k najsvätejšiemu menu Ježiš.

Pane, smiluj sa nad nami!

Kriste, smiluj sa nad nami!

Pane, smiluj sa nad nami!

Ježišu, uslyš nás!

Ježišu, vyslyš nás!

Otče z nebies Bože, smiluj sa nad
nami!

Synu, Vykupiteľa sveta Bože,

Duchu svätý Bože,

Svätá Trojico jeden Bože,

Ježišu, Synu Boha živého,

Ježišu, odblesk Otca,

Ježišu, žiarno svetla večného,

Ježišu, Kráľu slávy,

Ježišu, slnce spravедlnosti,

Ježišu, Synu Marie Panny,

Ježišu, premilý,

Ježišu, predivný,

Ježišu, Bože silný,

Ježišu, Otče budúceho veku,

Ježišu, veľkej rady anjelu,

Ježišu, najmocnejší,

Ježišu, najtrpezlivejší,

Ježišu, najposlušnejší,

Ježišu, tichý a ponížený srdcom,

smiluj sa nad nami!

Ježišu, milovníku čistoty,
 Ježišu, milovníku náš,
 Ježišu, Bože pokoja,
 Ježišu, pôvodco života,
 Ježišu, príklade ctnosti,
 Ježišu, horliteľu duší,
 Ježišu, Bože náš,
 Ježišu, útočisko naše,
 Ježišu, Otče chudobných,
 Ježišu, poklade veriacich.
 Ježišu, pastieru dobrý,
 Ježišu, svetlo pravé,
 Ježišu, múdrosť večná,
 Ježišu, dobroto nekonečná,
 Ježišu, cesto a živote náš,
 Ježišu, radosť anjelov,
 Ježišu, kráľu patriarchov,
 Ježišu, osvietiteľu prorokov,
 Ježišu, učiteľu evanjelistov,
 Ježišu, silo mučeníkov,
 Ježišu, svetlo vyznavačov,
 Ježišu, čistota panien,
 Ježišu, koruno všetkých svätých,
 Buď nám milostivý, odpusť nám, o Ježišu!
 Buď nám miloslivý, uslyš nás, o Ježišu!
 Od všetkého zlého,
 Od každého hriechu,
 Od hnevu Tvojeho,

smiluj sa nad nami!

} vyslobod
 nás,
 Ježišu!

Od úkladov diabolských,
 Od ducha smilnosti,
 Od večnej smrti,
 Od zanedbania tvojich vnuknutí,
 Skrze tajomstvo tvojeho svätého
 vtelenia,

Skrze narodenie tvoje,
 Skrze detinstvo tvoje,
 Skrze božský život tvoj,
 Skrze práce tvoje,
 Skrze umučenie a skonanie tvoje,
 Skrze kríž a opustenosť tvoju,
 Skrze smrť a pohrobenie tvoje,
 Skrze vzkriesenie tvoje,
 Skrze nanebevstúpenie tvoje,
 Skrze radosti tvoje,
 Skrze radosti tvoje,
 Skrze slávu tvoju,

vyslobod' nás, Ježišu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy
 sveta, odpusť nám Ježišu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy
 sveta, uslyš nás, Ježišu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy
 sveta, uslyš nás, Ježišu!

Baránku Boží, ktorý snímaš hriechy sveta,
 smiluj sa nad nami, Ježišu!

Ježišu, uslyš nás!

Ježišu, vyslyš nás!

Modlime sa.

Pane Ježišu Kriste, ktorý si riekol: Proste, a bude vám dano; hľadajte, a nájdete; klopajte, a bude vám otvorené: prosíme ňa, daj nám povahu božskej lásky svojej, aby sme ňa milovali z celého srdca slovom i skutkom, a nikdy ti neprestali vzdávať chválu.

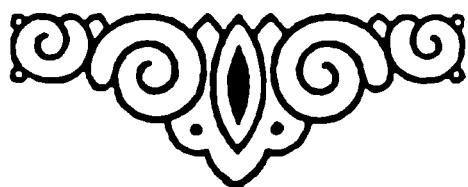
Pred svätým menom tvojím, Pane, bázeň tak jako i lásku k nemu, popraj, aby sme mali ustavične; lebo neopúšťaš nikdy v riadení svojom tých, ktorým udeľuješ stálosť v milovaní teba. Ktorý žiješ a kraluješ na veky vekov. Amen.

Modlitba.

Za túto modlitbu každý veriaci môže obsiahnuť plnomocné odpustky, keď opravdive ľutujúc za hriechy, pristúpi ku sviatosťam pokánia a oltárnej, a potom ju pobožne odbaví pred obrazom ukrižovaného, modliac sa ešte nejaký čas na úmysel sv. Otca. — (Pius VII. 1821 a Pius IX. 1858.)

Hľa, o dobrý a presladký Ježišu, pred obličajom tvojím padám na kolena, a prevelice ňa prosím, abys mi ráčil

vštepíť do srdca živé city viery, nádeje a lásky, opravdivú ľútosť nad hriechami mojimi a čo najpevnejšiu vôľu ich napraviť, kým s veľkým pohnutím a žalosťou srdca u seba samého rozvažujem a v duchu pozorujem tvojich päť rán, majúť pred očima to, čo už prorok Dávid povedal o tebe, o dobrý Ježišu: „Prebodli mi ruky a nohy; očiteli všetky moje kosti.“ (Žalm 21, 17—18.)

OBSAH

Predmluva	3
Spôsob užitočného rozjímania .	7
Modlitba prípravná	8
Upozornenie	9
Denný poriadok	9
Predmluva ku sv. cvičeniam . .	11
Cieľ a ovocie prvého týždňa duch. cvičenia. — Cesta očistovania	18
Cieľ a ovocie druhého týždňa. — Cesta osvietenia	19
Cieľ a ovocie tretieho týždňa. — Cesta osvietenia v škole krížovej	21
Cieľ a ovocie štvrtého týždňa. — Cesta spojenia	23
Modlitba prípravná pred každým rozjímaním	24
Modlitba rozjímania	25
Rozhovor na konci rozjímania .	27
Prehľad rozjímania	28
Zpytovanie svedomia	30

Stanovy náboženského života . . .	31
Mesačné zotavenie	33
Tri spôsoby modlenia	36
Pravidlá rozoznávania duchov . .	39

*Osmidenné duchovné cvičenie dľa sv.
Ignáca.*

Deň I. Rozjímanie I. — O cieľu človekovom	42
„ Rozjímanie II. — Cieľ ostat- ných tvorov na zemi . .	48
„ Rozjímanie III. Cieľ človeka do cirkve kat. povolaneho	55
Deň II. Rozjímanie I. Zlosť hriechu	62
„ Rozjímanie II. O vlastných hriechoch	69
„ Rozjímanie III. Zlosť hrie- chu v katolíckej osobe .	75
Deň III. Rozjímanie I. O pekle .	82
„ Rozjímanie II. O smrti hriešneho a spravodlivé- ho katolíka	88
„ Rozjímanie III. O všeobec- nom súde	95
Deň IV. Rozjímanie I. Pád a ka- júcnosť sv. Petra . . .	102
„ Rozjímanie II. O kráľov- stve Ježiša Krista . . .	109

Deň IV. Rozjímanie III. O vtele-	
ní Syna Božieho . . .	115
Deň V. Rozjímanie I. O narodení	
Pána nášho	122
„ Rozjímanie II. Útek do	
Egypta	129
„ Rozjímanie III. O skrytom	
živote Ježiša Krista . .	135
Deň VI. Rozjímanie I. O verej-	
nom živote Ježiša Krista	141
„ Rozjímanie II. O dvoch	
zástavách	147
„ Rozjímanie III. O troch	
triedach ľudu	153
Deň VII. Rozjímanie I. O vnútor-	
nom utrpení Jež. Krista	159
„ Rozjímanie II. Pohľad na	
ukrižovanie Ježiša Krista	167
„ Rozjímanie III. O najsvä-	
tejšom srdci Ježiša Krista	173
Deň VIII. Rozjímanie I. O zmŕtvých	
vstaní Pána nášho Je-	
žiša Krista	180
„ Rozjímanie II. O nebeskej	
vlasti našej	186
„ Rozjímanie III. Ako sa	
máme povzbudiť k du-	
chovnej láske	192

Rozjímanie na dokončenie — O láske k Ježišovi a k Marie Panne	198
---	-----

B. Dodatočné rozjímania.

Deň I. — Čo osoží človeku .	205
„ II. — O všednom hriechu	208
„ III. — O súde osobitnom .	212
„ IV. — O milosrdenstve	
Božom	215
Deň V. — O skrytom živote Ježiša Krista	219
Deň VI. — O troch stupňoch dokonalosti	222
Deň VII. — O hroznom bičovaní Ježiša Krista	226
Deň VIII. — Oslávený život Ježiša Krista na nebi	229

Dvoje trojdenných cvičení.

Prvé trojdenné cvičenie	223
Druhé trojdenné cvičenie	234

Rozvažovania.

Rozvažovanie I. — O podrobení sa vôli Božej	237
Rozvažovanie II. — O vlažnosti v službách Božích	243

Rozvažovanie III. — O príčinách duchovnej zkázy katolíka náčelného	249
Rozvažovanie IV. — O podmanení panujúcej náruživosti našej . .	256
Rozvažovanie V. — O vyhýbovaní lenivosti	262
Rozvažovanie VI. — Obcovanie s bližnými	268
Rozvažovanie VII. — O vnútornom a zovnúťornom mŕtvení seba	274
Rozvažovanie VIII. — O ustnej modlitbe	280

Dodatok.

Povolanie a hodnosť ľudská . .	287
Kňaz slúžiaci sv. omšu	290
Kňaz vyučujúci veriacich . . .	293
Kňaz uzdravujúci duše v spovednici	296
Kňaz nástroj milostí Božích .	298
Pod so mnou	305
Litánie k najsvätejšiemu menu Ježiš	306

Poznámka.

Dielo „*Nasledovanie Krista*“ od Tomáša Kempiš-a, ktorého čítanie predpisuje sa v tomto diele, obdržať možno tiež v slovenskej reči u Spolku sv. Vojtecha.

K duchovným cvičeniam odporúča sa i dielo „*Filotea*“ od sv. Františka Salézskeho, ktoré je k dostaniu tamtiež.